CHERYL JARVIS

colierul

treisprezece femei
și experimentul
care le-a schimbat
viața

O POVESTE ADEVĂRATĂ

Pacific View era singurul mall din Ventura, un oraș de pe coasta Californiei, la aproape o sută de kilometri nord de Los Angeles. Jonell traversă rapid secțiunea decorată într-un roz prăfuit, oprindu-se numai ca să arunce o privire la vitrina magazinului de bijuterii Van Gundy & Sons, cu o tradiție de zeci de ani, o afacere de familie și un fel de Tiffany's al localității Ventura. De obicei, Jonell arunca priviri rapide și pornea mai departe în pas grăbit, dar de data aceasta rămase locului și se uită îndelung.

In centrul vitrinei strălucea un colier de diamante așezat pe un suport din catifea neagră. În urmă cu câtiva ani, căutase fără succes un colier simplu, ornat cu diamante artificiale, pe care să-l poarte la evenimentele formale. Avea în fața ochilor exact modelul pe care și-l dorise atunci. Recunoscu stilul ca fiind versiunea de colier a brățării de tenis, numită așa după ce campioana de tenis Chris Evert și-a pierdut brățara cu diamante în timpul turneului american US Open din 1978 și a oprit meciul pentru a o căuta.

Fotografia © GRETCHEN SALLER

CHERYL JARVIS, ziaristă, eseistă și autoare a *The Marriage Sabbatical*, *The Journey*, *That Brings You Home*. Articolele ei au fost publicate în numeroase ziare – *The Wall Street Journal*, *The Chicago Tribune*, *Cosmopolitan*, *Redbook* și *Rider's Digest*.
Fost producător de televiziune și editor de reviste și ziare, a urmat cursuri de creație literară la University of Southern California, Washington University și Webster University din St. Louis.

Oare cum ar fi să porți ceva atât de frumos și de extravagant?

Pe 18 septembrie 2004, Jonell McLain a văzut în mijlocul vitrinei strălucind pe un suport din catifea neagră un colier de diamante, era exact modelul pe care și-l dorise de mult. Copleșită de dorința de a-l avea a început să-și pună tot felul de întrebări. De ce atât de puține persoane își pot permite luxul de a avea o asemenea bijuterie? Ce-ar fi dacă am împărți ceva ce ne dorim cu toții? După câteva săptămâni și câteva zeci de telefoane, Jonell împreună cu alte 12 femei din Ventura, California, au mers să cumpere colierul de diamante.

În parte talisman, în parte bijuterie de lux sau metaforă a vieții, colierul intră în viața fiecăreia, reflectându-i trecutul, definindu-i prezentul și aducând odată cu el promisiuni pentru viitor. Pentru fiecare dintre cele 13 femei, are o semnificație aparte.

Împărțind un colier au descoperit că mai pot împărți si multe alte lucruri, iar cu cât împart mai multe lucruri cu alții, cu atât experiența devine mai profundă și capătă o semnificație cu totul aparte.

editura rao

www.rao.ro
www.raobooks.com

biblioteca rao

COLIERUL

Treisprezece femei
şi experimentul care le-a schimbat vieţile

Femeile „Jewelia“, LLC şi Cheryl Jarvis

editura rao

Pentru familiile şi prietenii noştri
şi pentru femeile de pretutindeni care văd oportunităţi

*Iată-ne pe noi, femei care am beneficiat
de educație, resurse, internet, de dreptul
de a alege momentul procreării și de
posibilitatea de a călători, cu o speranță
de viață mai lungă decât restul femeilor din
istorie. Ce putem și ce vom reuși să facem?*

JEAN SHINODA BOLEN

PREFAȚĂ

Pe 18 septembrie 2004, treisprezece femei din Ventura, California, au mers împreună să cumpere un colier de diamante. Câteva luni mai târziu, povestea lor ajungea în presă. Revista *People* le-a dedicat un număr întreg. Katie Couric a relatat despre eveniment în show-ul de televiziune *Today*. Au urmat alte reportaje la *Inside Edition, The Early Show* şi *Studio Two* ale postului KCBS-TV în Los Angeles. Compania Fox Searchlight Pictures a cumpărat drepturile de filmare. Întrucât grupul abia se formase, prezentările în presă s-au concentrat asupra momentului achiziţiei. Nimeni nu bănuia atunci la ce va conduce colierul, cu atât mai puţin cele treisprezece femei care îl cumpăraseră.

Redăm aici întreaga lor poveste, cum s-a petrecut în realitate, de la prima scânteie.

CAPITOLUL 1

Jonell McLain, vizionara

Cum prinde viaţă o idee

Jonell McLain stătea la biroul ei şi se uita la teancurile de hârtie din jur, străduindu-se să nu se simtă copleşită. Se întreba de ce nu reuşea niciodată să-şi elibereze biroul, cum de nu bifa niciodată toate cele patruzeci şi cinci de sarcini obligatorii din agenda ei. Oare avea întotdeauna patruzeci şi cinci de lucruri de făcut? În orice caz, aşa părea. Se simţea ca Sisif, legendarul rege grec, condamnat să tot împingă aceeaşi stâncă pe munte în sus. În unele zile, simţea că nu face decât să schimbe locul teancurilor de hârtii. Putea să jure că unele foi le mutase de o sută de ori. În parte, pentru că era plină de idei, aşa că adăuga mereu noi proiecte pe ordinea de zi. Executarea lor însă, ei bine, era o abilitate pe care încă nu o stăpânea.

Astăzi, parcurgerea listei nu-i dădea ameţeală ca de obicei. Tocmai încheiase o tranzacţie la o casă şi avea exaltarea pe care o simt agenţii imobiliari când îşi primesc, în sfârşit, cecurile cu comisioane substanţiale. În cazul ei, reuşita încununa trei luni de muncă şi consum emoţional. Oamenii îşi cumpără o locuinţă când trec prin schimbări majore în viaţă şi, evident, sunt la capătul nervilor. Şocul preţurilor de pe Coasta de Vest i-a îngrijorat pe acei cumpărători care se mutau în California. Întrucât slujba ei era foarte stresantă, Jonell îşi acorda o recompensă după fiecare contract încheiat.

Încă nu era hotărâtă ce-şi va lua de data asta, aşa că se duse cu maşina la mall doar pentru a le cumpăra clienţilor o cutie de bomboane marca See's, un mic detaliu din coşul-cadou de bun-venit în casă nouă pe care îl pregătise pentru ei.

Pacific View era singurul mall din Ventura, un oraş de pe coasta Californiei, la aproape o sută de kilometri nord de Los Angeles. Jonell traversă rapid secţiunea decorată într-un roz prăfuit, oprindu-se numai ca să arunce o privire la vitrina magazinului de bijuterii Van Gundy & Sons, cu o tradiţie de zeci de ani, o afacere de familie şi un fel de Tiffany's al localităţii Ventura. De obicei, Jonell arunca priviri rapide şi pornea mai departe în pas grăbit, dar de data aceasta rămase locului şi se uită îndelung.

În centrul vitrinei strălucea un colier de diamante aşezat pe un suport din catifea neagră. În urmă cu câţiva ani, căutase fără succes un colier simplu, ornat cu diamante artificiale, pe care să-l poarte la evenimentele formale. Avea în faţa ochilor exact modelul pe care şi-l dorise atunci. Recunoscu stilul ca fiind versiunea de colier a brăţării de tenis, numită aşa după ce campioana de tenis Chris Evert şi-a pierdut brăţara cu diamante în timpul turneului american US Open din 1978 şi a oprit meciul pentru a o căuta. Diamantele formau un singur şirag până la încheietoare, diamantul din mijloc era cel mai mare, iar cele două lipite de închizătoare – cele mai mici. Variaţiile dintre ele erau infime, iar efectul îţi tăia răsuflarea.

Dar acest colier aparţinea magazinului de bijuterii Van Gundy & Sons. În nici un caz nu era făcut din strasuri.

Jonell rareori purta bijuterii veritabile, deşi avea câteva valoroase: două verighete cu diamante de la foştii soţi, cercei de aur de 14 carate, ceasuri scumpe. Însă bijuteriile de lux erau cu totul altceva. „Hmm, se gândi ea, oare cum arată de aproape o bijuterie foarte scumpă? Oare cum ar fi să porţi ceva atât de frumos şi de extravagant?"

Din impuls, intră în magazin.

– Aş putea vedea colierul din vitrină? ceru ea nonşalant, ca şi când făcea asta în fiecare zi.

Îşi duse mâna la gât şi atinse lănţişorul delicat de aur pe care îl purta. În 1972, primise de la iubitul ei lănţişorul cu un pandativ reprezentând simbolul hippy al păcii, pe care-l purtase din nou, din 2003, când se declanşase Războiul din Irak. Potrivi fabulosul colier

cu diamante peste lănţişorul ei vechi din aur. Era, gândi ea, pur şi simplu rafinat şi totodată rafinat de simplu.

Trase aer în piept, răsuflă şi se interesă ce preţ are.

– Exact 37 000 de dolari.

Jonell oftă. Nu-i trecu prin cap decât: „Cine ar cumpăra un colier de 37 000 dolari?“

Se uită din nou în oglindă. Gândul o purtă fără voie la toate alegerile din viaţă care îi spulberaseră şansa de a-şi putea permite vreodată un asemenea colier. Se gândi ce diferită i-ar fi fost viaţa dacă s-ar fi căsătorit cu un tip bogat sau dacă ar fi făcut carieră. Dacă ar fi lucrat mai mult, poate că ar fi strâns o avere suficientă care să-i permită un astfel de lux. Până la urmă însă nimic din toate acestea nu conta, nu cu adevărat.

Într-o lume copleşită de nevoi, lui Jonell ideea de a deţine un colier de 37 000 de dolari i se părea aproape imorală, cu atât mai mult cu cât vreme de şase ani se ocupase de copii defavorizaţi. Pierdută în aceste gânduri, auzi doar crâmpeie din descrierea vânzătoarei: „Are 118 diamante... tăiate excelent... extrase din zone fără conflict... 15,24 carate“.

„15 carate“ suna ostentativ, iar lui Jonell nu-i plăcea ostentaţia. Îl studie din nou. Nu era nimic ostentativ la acest colier. Diamantele erau foarte mici, tocmai potrivite pentru statura ei minionă de 1,55 metri, însă, sclipind ca un cerc luminos în jurul gâtului ei, păreau substanţiale. Strălucirea lor era fascinantă. Nu mai văzuse diamante scânteind ca acelea.

Jonell ezita să-şi scoată colierul. După ce-l mai admiră un minut, îl puse înapoi pe tejghea şi-i mulţumi vânzătoarei pentru timpul acordat.

În următoarele trei săptămâni, Jonell se minună cât de des îi fugea gândul la colierul de diamante. Când reveni la mall cu mama ei în vârstă de 86 de ani, Jonell observă că acesta era încă în vitrină.

– Mamă, vreau să-ţi arăt ceva! zise ea conducând-o entuziasmată pe mama ei înăuntru, ca şi când ar fi avut şapte ani şi vedea prima ei păpuşă Barbie. Mamă, încearcă-l!

Mama ei făcu ochii mari când apăsă încuietoarea cu un clic.

– E frumos, şopti ea.

Mama lui Jonell aprecia lucrurile de calitate, aşa că admiraţia ei îi confirmă acestuia că designul bijuteriei era clasic, atemporal.

Când Jonell îşi luă cu greu ochii de la diamantele care scânteiau la gâtul mamei sale, zări eticheta cu preţul de 22 000 de dolari. Pe tejghea, un afiş anunţa o promoţie prin care magazinul urma să accepte oferte pentru orice bijuterie expusă.

Jonell îşi aminti un episod de când avea treizeci de ani. Epuizată de slujba ei ca logoped în Santa Cruz şi plictisită de relaţia de lungă durată cu un iubit, plecase la New York pentru a locui cu cea mai bună prietenă a ei din ultimul an de la Universitatea din California de Sud. Acolo Jonell îşi văzuse colega de cameră spălându-se pe faţă cu apă minerală Perrier şi purtând haină lungă din blană de linx. Şi atunci îşi cântărise în gând şansele de a se bucura de un astfel de lux. Erau aproape nule. Realitatea aceasta nu-i stârnea invidie, ci doar curiozitate: De ce doar atât de puţini oameni îşi puteau permite lucruri de lux? După şase luni, Jonell plecase din New York pentru a reveni în California ei natală, dar întrebarea continuase să o preocupe. Acum chestiunea devenise mai arzătoare pentru ea.

„Oare de ce, se întrebă în sinea ei, putem sta umăr la umăr să ne delectăm privind capodopere somptuoase în muzeele de artă? Cum de mulţimi întregi strânse laolaltă pot admira peisaje magnifice în parcurile naţionale? De ce n-am putea împărţi în acelaşi fel şi obiectele de lux personale?"

Şi îi veni o idee: „Aş putea purta un obiect de lux dacă l-aş cumpăra împreună cu alte femei, gândi ea. Nici o femeie nu are nevoie să aibă tot timpul un colier de diamante de 15 carate. Dar... – şi aici se opri să pună punctul pe „i" – nu ar fi încântător să aibă unul din când în când?

Eu nu pot cheltui 22 000 de dolari pentru mine, dar pot da 1 000 de dolari... 1 000 de dolari nu ar fi o sumă prea mare pentru cele mai multe dintre prietenele mele... Dacă aş putea convinge doar unsprezece femei să mi se alăture, am putea oferi suma de 12 000 de dolari... Au scăzut preţul deja cu 15 000 de dolari, de ce nu cu încă 10 000?"

Jonell începu să-şi sune prietenele şi colegele. Vorbi cu femeile din grupul cu care mergea la jogging şi la clubul de investiţii. Cu femei pe care le întâlnise la seminarii, petreceri, evenimente de caritate. Multe dintre cele abordate refuzară. Nu aveau bani. Nu aveau timp. Nu le interesau diamantele. Răspunsurile veneau ca din puşcă: „Ideea va fi un dezastru. Toată lumea se va certa pe seama colierului...“ „Ce rost are să cumperi diamante?“; „Pot găsi un chilipir la târgul de bijuterii.“ „Nu o să găseşti niciodată douăsprezece femei care să se pună de acord.“ „Dacă tot e să cheltuiesc 1000 de dolari, atunci vreau ceva doar pentru mine.“

Până şi mama ei o luă la rost:

– O să-ţi pierzi prietenele pe chestia asta!

Unele comentarii o neliniştiră pe Jonell, zdruncinându-i încrederea în sine. Altele o impulsionară să le combată. Pe unele pur şi simplu le ignoră. Dar nu renunţă la obiectivul ei. Reveni la femeile care o refuzaseră. Întrebă persoane noi. În două luni strânsese un grup de şapte doritoare. Erau aproape câte trebuiau. Până să-i intre următorii bani pe cardul Visa, va reuşi să le găsească şi pe restul.

Trei generaţii din familia Van Gundy erau în magazin în sâmbăta promoţiei: Kent van Gundy, de 80 de ani, care începuse afacerea în 1957 şi era acum pensionar; Tom van Gundy, de 54 de ani, fiul său, care preluase afacerea, şi Sean, de 29, nepotul său, care se ocupa acum de magazin.

Tom spune că niciodată nu va uita ziua aceea. Şi la fel şi Sean. Aceste femei erau diferite de cele pe care domnii Van Gundy le vedeau de obicei. Multe femei care intră în magazinele de bijuterii nu sunt fericite, povesteşte Sean. Au îngrijorare în ochi şi feţele tensionate. Unele sunt înlăcrimate. Sunt singure şi caută pe cineva cu care să vorbească. Ceva le lipseşte în viaţa lor şi caută să umple locul gol. Dar aceste femei au păşit grăbite în magazin, zâmbitoare, dornice să fie primele imediat după deschiderea uşilor pentru a le-o lua înainte eventualelor licitatoare concurente. Jonell le arătă colierul celor patru care o însoţiseră, două dintre ele îi acceptaseră propunerea, iar celelalte două refuzaseră, dar nu voiau să piardă distracţia.

Mary Karrh, contabilă, care era cu un cap mai înaltă decât Jonell, fu uluită de bijuterie, având senzaţia că a păşit într-o altă lume, departe de existenţa ei banală. Dacă mai avusese vreo reţinere cu privire la ceea ce urma să facă totuşi cu banii, aceasta dispăru când văzu de aproape colierul cu diamante.

– Uau, arată de milioane! exclamă ea.

– Pune-l la gât, Mary! o îndemnă Jonell.

Celelalte femei se îngrămădiră în jurul lui Mary, care părea şi mai înaltă. Aceasta se surprinse singură comentând:

– M-aş vedea purtându-l!

Maggie Hood avea înfăţişarea tipică fetelor din California, cu păr blond şi un corp ferm. Ea se plimba de colo-colo ba admirând colierul, ba flirtând cu un vânzător arătos.

– Trebuie să facem poze! spuse Jonell.

Una dintre prietene plecă prin mall să cumpere un aparat de fotografiat de unică folosinţă.

Fiecare femeie – Jonell, Mary, Maggie şi cele două prietene – se poză pe rând cu diamantele. Îşi luară un aer de vampă şi chicotiră, uimite că trei dintre ele se gândeau să cumpere un astfel de lucru, chiar şi doar păstrându-l pe rând o anumită perioadă. Evident, aceste trei femei voioase nu cumpărau diamante în fiecare zi. Cât ţinu momentul fotografierii, toate se manifestară cu uimire şi încântare.

– E aşa de frumos! exclamau ele întruna.

O spuneau şi când îl vedeau la gâtul alteia, şi când se admirau pe sine în oglindă. Când îl luă Mary, cu cămaşa ei fără mâneci şi pantaloni scurţi kaki, toate traseră aer mai adânc în piept. Apoi toate inspirară din nou cu emoţie când îl probă Maggie, în top cu bretele şi blugi. La fel când îl puse Jonell la gât peste lănţişorul ei din aur cu simbolul hippy pacifist.

– Colierul ăsta este atât de frumos!

Entuziasmul lor îi molipsea pe cei din jur, care râdeau jovial şi gesticulau anticipând rezultatul.

Apoi sosi momentul ca Jonell să-i înmâneze lui Tom van Gundy un plic. În el era o foaie de hârtie A4 pe care erau trecute cu scris de mână suma licitată, precum şi numele a douăsprezece femei, dintre

care patru cu semne de întrebare în dreptul lor. Când întinse plicul cu suma licitată, Jonell afişă o atitudine încrezătoare şi zâmbi şăgalnic, dar în realitate avea emoţii. Practic, pretindea reducerea preţului la aproape jumătate. Putea miza pe experienţa ei din imobiliare în negocierea preţurilor, dar ştia ce risc îşi asumă licitând o sumă prea mică.

Scena captase atenţia celor trei bărbaţi Van Gundy. Nu se mai întâmplase niciodată aşa ceva în magazinul lor. Nu era vorba numai despre agitaţia creată. În douăzeci şi cinci de ani de activitate în domeniu, Tom van Gundy nu-şi amintea să fi văzut vreodată o femeie care să-şi cumpere singură bijuterii de lux. Femeile îşi doreau bijuteriile, dar aşteptau ca bărbaţii din viaţa lor să facă acest gest.

Lui Tom aproape că-i părea rău să-şi ia ochii de la aceste femei pline de viaţă ca să se uite la oferta lor: 12 000 de dolari. Simţi o strângere de inimă. Magazinele de bijuterii pot avea adaosuri mari – acesta fiind motivul pentru care atât de multe lanţuri de magazine de bijuterii oferă reduceri de 70 %. Când te ocupi de afaceri cu bijuterii, înveţi să fii un bun negociator, şi în magazinul de faţă, de obicei Tom făcea negocierile. Însă la piesele scumpe – aceasta fiind fără îndoială o bijuterie selectă – trebuia să se consulte cu contabilitatea. Nu era uşor să primească acceptul. Cu toate acestea, reuşi să adopte o expresie amabilă şi un ton blând când îi spuse lui Jonell:

– Trebuie să dau nişte telefoane!

Merse în biroul din spate. Priscilla van Gundy, soţia lui şi totodată contabil-şef, stătea aplecată peste registre, foarte concentrată, încercând să facă abstracţie de zgomotul din jur. Ea lucra de obicei în biroul administrativ de peste drum, dar acum, pe perioada promoţiei, stătea înghesuită în magazia mică a magazinului, între rafturile cu produse şi un birou pliabil, folosit şi pe post de masă de bucătărie.

Priscilla auzise zarva. Bănuise că era vorba despre grupul de femei despre care vorbiseră vânzătorii, dar nu se ridicase de la birou să le vadă. Evita să se uite la cumpărători. Nu voia ca negocierile să devină personale.

– Există un grup de femei care vor un preţ special pentru colierul cu diamante, anunţă Tom peste creştetul soţiei sale, acoperit cu păr des, castaniu. Cu cât îl putem vinde?

Priscilla tastă nişte cifre pe calculator punând în balanţă: costul real al colierului, apoi numărul de luni cât stătuse în magazin şi o treime din cât aveau nevoie pentru a obţine un profit.

– 18 000 de dolari! spuse ea.

Tom ştia că preţul nu putea scădea mult, dar era obişnuit cu acel du-te-vino al negocierilor. Se întoarse în magazin pentru a contracara oferta lui Jonell.

– Nu-i suficient de redus, constată ea. Vrem ca fiecare femeie să cheltuiască doar 1 000 de dolari!

Tom anticipase răspunsul. Înclină din cap şi reveni în camera din spate.

– Mai putem scădea din preţ? o întrebă pe Priscilla.

Femeia îi simţi dorinţa de a veni în sprijinul clientelor. După treizeci şi trei de ani de căsătorie îi citea gândurile ca pe-o carte deschisă. Tastă alte cifre pe calculator şi anunţă:

– 17 000 de dolari!

Tom tăie cu pixul suma de 12 000 de dolari scrisă de Jonell, trecu 15 000 de dolari alături şi i-o arătă Priscillei.

– Putem accepta asta? întrebă el.

– E ridicol!

– Ne-ar aduce clienţi!

– Dacă îl vindem pe suma asta, nu mai avem nici o afacere.

Tom tăcu. Priscilla repetă mai ferm:

– *N-am* de gând să accept să se întâmple asta!

Tom se uită la soţia lui. Îşi aminti cât de relaxat devenise după ce ea începuse să lucreze cu el în urmă cu şase ani. Ştia rostul fiecărui dolar care-i trecea prin mână şi se pricepea la evidenţe. Afacerea le mergea bine, în mare parte datorită ei. Şi cu atât mai important era faptul că avea încredere în ea mai mult decât în oricine altcineva.

Dar aceste aspecte contau prea puţin în acea zi, când şi-ar fi dorit ca ea să fie mai flexibilă.

– Am un sentiment bun în legătură cu tranzacţia asta, îi spuse el.

– Dacă îl vinzi cu 15 000 de dolari, nu scoatem nici un profit.

În momentul acela, Tom van Gundy îşi dădu seama că era dispus să renunţe la orice profit. În parte, pentru că nu voia să dezamăgească atât de multe femei. Acelaşi sentiment îl avusese în vremea când jucase ca fundaş fotbal american în liceu şi nu voia să-şi dezamăgească fanii. Ştia şi că n-ar da bine pentru afacerea lor să refuze douăsprezece femei. Însă în sufletul lui îşi dorea s-o vadă pe Priscilla zâmbind ca aceste femei – nu o mai văzuse surâzând de la moartea surorii ei, Doreen, în urmă cu şase luni.

Aici era vorba despre ceva mai important decât câştigul financiar, ceva atât de important că îi veni o idee.

Tom van Gundy rareori acţiona fără consimţământul soţiei sale şi ştia că, dacă ar continua să dezbată cu ea subiectul, ar pierde. Urmând dictonul că mai bine ceri iertare ulterior decât voie înainte, se hotărî să înfrunte mai târziu consecinţele. Ieşi din camera din spate pregătit să-i înmâneze lui Jonell hârtia cu ultima sumă scrisă de el.

– Vi-l dau la acest preţ, propuse el, dar cu o condiţie. Vreau s-o lăsaţi şi pe soţia mea să facă parte din grupul vostru.

Nu ştia ce părere o să aibă Priscilla despre toate astea, dacă într-adevăr va accepta să li se alăture, însă el voia s-o ştie în grupul lor.

Jonell se uită la bărbatul chipeş, cu voce blândă din faţa ei. Nu prea înţelegea de ce acesta voia ca soţia lui să intre în grup, nici nu o cunoştea şi nici nu ştia dacă ea sau oricare dintre celelalte femei din grup ar plăcea-o. Dar ideea de ansamblu se referea la includere şi coparticipare, astfel încât nu ezită să confirme.

– De acord!

Pe Jonell nu o îngrijora prezenţa soţiei lui Tom. Mai mult o preocupa ca femeile pe care se străduise atât de mult să le convingă să nu dea înapoi pentru suma aceea suplimentară de 200 de dolari de căciulă. Ce-ar mai face atunci? Îşi ascunse îngrijorarea în spatele celui mai luminos zâmbet din ziua respectivă.

Tom merse iar în spate.

– L-am dat pentru 15 000 de dolari, îi transmise el, dar vei fi şi tu în grup!

Priscilla ridică privirea spre el.

– Despre ce vorbeşti?

– Grupul de femei! Faci şi tu parte din el.

Femeia simţi că el avea regrete cu privire la preţul obţinut, astfel încât nu-i veneau în minte decât replici usturătoare. Oare nu mai e în toate minţile? Poate a uitat că mallul percepe un comision de 7%, iar vânzătorul unul de 3%? Nu obţineau nici măcar cât cheltuiseră pe el. Ea fusese întotdeauna buldogul, iar el câinele blând de familie. Nimic nu se schimbase. Ce rost mai avea să se certe? Afacerea fusese încheiată.

– În fine, conchise ea.

Şi nu mai spuse nimic altceva.

Priscilla rămase în camera din spate. Nu era deloc curioasă în privinţa cumpărătoarelor. Nu era câtuşi de puţin interesată să fie membră a vreunui grup. Sau coproprietară a unui colier pe care l-ar fi putut împrumuta oricând ar fi vrut. Singurul lucru la care se gândea era că, dacă soţul ei va continua să încheie astfel de târguri, vor ajunge la sapă de lemn. Îşi îndreptă din nou atenţia spre registre, încercând să găsească o soluţie ca să recupereze pierderea la încasările din ziua aceea.

Dar Tom van Gundy văzuse ceva neremarcat de soţia lui. Văzuse un grup de femei deosebite, aşa cum nu mai întâlnise în toţi cei douăzeci şi şapte ani de când vindea articole pentru femei, vorbea cu ele şi le înţelegea. Văzuse o vitalitate colectivă, o oportunitate neaşteptată. Văzuse *posibilitatea.*

Despre posibilitate era şi viziunea lui Jonell. Nu despre un colier ca accesoriu sau artă. Nu despre diamante ca statut sau investiţie. Era vorba despre un colier ca experiment cultural. Un mod de a strânge laolaltă treisprezece femei temerare, pentru a vedea ce se întâmplă. Oare colierul ar deveni mai important decât suma verigilor sale, treisprezece voci ar fi mai puternice decât una?

Încrederea lui Jonell nu era deplasată. Până când pe cardul ei Visa intraseră din nou nişte bani trei săptămâni mai târziu, le convinsese şi pe ultimele patru femei. Pe lângă ursuza soţie a unui bijutier, mai erau prietene vechi, prietene noi şi prietene ale prietenelor. Cu vârste cuprinse între 50 şi 62 de ani, toate cu excepţia uneia

proveneau din generaţia deosebită numită „baby boom"[1]. Din grup făceau parte femei care erau căsătorite şi fidele unui singur bărbat de mai bine de treizeci de ani, altele care avuseseră câte trei soţi şi zeci de iubiţi. Unele fără copii, altele cu patru, cu copiii aşezaţi la casa lor sau încă în Liga Mică la fotbal. Unele erau singure în căutarea unui partener, iar altele, bunice drăgăstoase. Unele erau membre ale Partidului Conservator, altele, liberale de-o viaţă. Unele aveau studii postuniversitare, altele, diplome de liceu. Unele avuseseră trei meserii, altele îşi schimbaseră de mai multe ori profesia sau urmaseră o carieră – în finanţe şi agricultură, medicină şi învăţământ, afaceri şi imobiliare, media şi drept. Proveneau fie din familii avute, fie se realizaseră prin propriile puteri. Erau catolice şi evreice, feministe şi tradiţionaliste, blonde sau cărunte.

Nici una dintre ele nu a spus da la propunerea lui Jonell pentru că o interesau bijuteriile sau diamantele. Nici o femeie nu a acceptat colierul deoarece râvnea să-l poarte. Unele au completat cecul fără ca măcar să-l vadă. Fiecare a cumpărat o cotă, pentru că, aşa cum intuise Tom, aceasta reprezenta posibilitatea.

Ceea ce n-au ştiut femeile era că în următorii trei ani colierul avea să le anime viaţa în moduri pe care nu şi le-ar fi putut imagina. Mai important decât atât, acesta avea să iște o discuţie publică. Despre materialism şi consumul ostentativ, despre proprietate şi neataşament. Despre ce înseamnă astăzi să fii o femeie în jur de 50 de ani, cu o perspectivă de viaţă de încă 30–40 de ani. Despre legăturile pe care le avem şi despre ce lăsăm în urmă, despre cum putem valorifica la maximum anii lungi de viaţă.

Aceasta este povestea unui colier, dar nu este povestea unui şirag de pietre preţioase. Este povestea a treisprezece femei care au transformat un simbol de exclusivitate într-unul al integrării şi, prin aceasta, şi-au rescris traiectoria celei de-a doua jumătăţi a vieţii.

Este o poveste despre transcenderea limitelor.

---

[1] Generaţia născută după Al Doilea Război Mondial (între 1946 şi 1964) când a avut loc o explozie demografică (n.tr.)

CAPITOLUL 2

Patti Channer, cumpărătoarea

O nouă imagine despre consum

Jonell ieşi ca plutind din magazinul lui Van Gundy cu colierul de diamante şi rugându-se în gând ca restul femeilor să depună toate cecurile. Dar nu avea timp să se îngrijoreze de asta acum. În seara respectivă, dădea o petrecere la ea acasă şi, fiind genul care se lasă mereu pe ultimul moment, mai avea încă de strâns prin casă, de măturat veranda şi de făcut cumpărături. Însă nimic nu putea să-i umbrească exaltarea pe care o simțea la gândul că va purta colierul. La ora şase, îşi trase pe ea colanţii negri de yoga şi luă o bluză de mătase de culoarea vinetei. Filosofia ei vestimentară: stiluri simple, materiale dintre cele mai bune. Îşi potrivi la gât colierul cu diamante şi se uită cum vine pe fondul vinețiu al bluzei.

Continuă să se uite în oglindă şi constată, tresărind aproape de emoție, că bijuteria era perfectă pentru ea. Avea părul blond tuns scurt, ochelari fără ramă şi un machiaj simplu – colierul se potrivea cu toate aceste detalii, inclusiv cu singura ei concesie făcută extravaganței –, unghiile date cu o ojă OPI de un roşu intens, nuanţa Smoking Havana. Îşi potrivi arcul de diamante să vină simetric la baza gâtului.

Îşi spuse în sinea ei că într-adevăr colierul era minunat. „Cred că o să-l păstrez."

Sentimentul de posesie dispăru la fel de rapid cum apăruse, dar Jonell fu uimită că-i trecuse totuşi prin cap.

În săptămâna următoare, scrise primul e-mail către restul femeilor:

„A sosit timpul ca acest grup fabulos să se strângă laolaltă. O să ne întâlnim joi, pe 11 noiembrie, la ora 16. Vă rog să veniţi pregătite pentru a vorbi despre următoarele detalii: ce nume să dăm colierului, cum să-l împărţim ca timp, despre asigurare, consideraţii (cum ne vom raporta la reguli), precum şi orice altceva care vi se pare distractiv, relevant sau nu... Vă daţi seama că am creat posibilitatea de a fi prezente una în viaţa celorlalte pentru tot restul vieţii. Abia aştept să văd ce se mai întâmplă!“

Priscilla van Gundy citi e-mailul. Uitase complet de colier şi de înţelegerea negociată de soţul ei, probabil alungase din gândurile ei întâmplarea, fiind supărată că pierduse bani. „Doamne, gândi ea, cine are timp să se vadă cu o liotă de femei?“ Răspunsul ei fu concis: „Nu o să pot ajunge! Am de lucru“.

La şase kilometri depărtare, Patti Channer citi acelaşi e-mail, bucuroasă să vadă că i se întrezăreşte un program. Lui Patti îi plăcea organizarea. Aceasta răspunse imediat: „Voi fi acolo!“ Râse cu voce tare. Bineînţeles că avea să fie prezentă. Reuniunea se ţinea la ea acasă.

„Ei bine, am făcut-o până la urmă“, îşi zise Patti în gând, amintindu-şi de conversaţia avută cu patru săptămâni în urmă, când Jonell îi vorbise prima dată despre acest subiect.

Patti era la volanul maşinii şi asculta la postul de radio NPR emisiunea „Talk of the Nation“ (Vocea naţiunii), străbătând de colo-colo centrul oraşului Ventura cu tot felul de treburi, când îi sună mobilul.

– Vreau să-ţi propun ceva, începu Jonell în stilul ei obişnuit, agitat.

Jonell vorbea mai repede decât limita de viteză de pe Poli Street. Însă nu asta era neobişnuit. Patti nu o mai auzise până atunci pe Jonell să turuie despre bijuterii. Zicea ceva de un colier cu diamante? Patti trase pe dreapta şi opri lângă bordură ca să se poată concentra.

– Dacă noi două ne-am putea asocia şi să găsim alte zece să ni se alăture...

Cu cât Jonell vorbea mai mult, cu atât Patti devenea mai confuză. Cum putea oare Jonell să-şi dorească să cheltuiască atâţia

bani pe ceva ce considerase dintotdeauna frivol? Jonell nici măcar nu înlocuise bijuteriile furate din casa ei. Constatase lipsa şi încheiase sec: „Erau doar lucruri!" Când merseseră amândouă la cumpărături pe Montana Avenue în Santa Monica anul trecut, Patti îşi cumpărase o geantă de piele vişinie, îmbrăcată în material croşetat. Jonell fusese îngrozită. O apostrofase: „Cum poţi cheltui 500 de dolari pe o poşetă?"

Patti îşi apărase achiziţia susţinând că este lucrată cu artă. În replică, Jonell estimase că 500 de dolari ar putea hrăni şase persoane timp de o lună. Era uşor de înţeles modul în care cele două femei ajunseseră la concepţii diferite în privinţa cheltuielilor. Venitul lui Jonell din comisioanele imobiliare fluctua, aşa încât trebuia să fie atentă să-şi planifice pentru perioadele fără încasări banii luaţi în momentele de vârf. Venitul lui Patti, provenit din administrarea cabinetului dentar al soţului ei, era constant. Jonell avea doi copii pe care îi ajuta financiar. Patti nu avea copii, aşa că nu era nevoie să-şi refuze ceva. Acesta era un subiect continuu de dispută între ele, de douăzeci şi cinci de ani de când erau prietene.

Acea ieşire la cumpărături se încheiase cu o despărţire: Jonell intrase într-o librărie, în timp ce Patti o luase în altă direcţie, cu gândul să cumpere un poncho din şifon care arăta ca un fluture.

Tonul imperios al lui Jonell o readuse pe Patti cu gândul la conversaţia din prezent:

– Trebuie să mergi să-l probezi!

– Nu-i nevoie! Contează pe mine!

– Asta ar putea fi o posibilitate extraordinară.

– Bine. Contează pe mine!

– Trebuie să te duci să-l vezi!

– Bine, bine, contează pe mine! spuse ea pentru a treia oară.

Patti nu avea nevoie să fie convinsă. Ideea era atât de atipică pentru firea lui Jonell, încât Patti înţelese că era vorba despre ceva deosebit şi simţea că ar fi interesant. Jonell era singura femeie din Ventura care ar fi putut-o tenta spunându-i doar: „Particip şi eu!" Nu mai era nevoie să vadă colierul.

A doua zi, Patti stătea în fața vitrinei de la magazinul lui Van Gundy. „Da, este un colier superb, avea dreptate Jonell, gândi ea uitându-se prin sticlă. Dar nu este ceva ce mi-aş cumpăra pentru mine." În seara aceea, la cină, îi povesti lui Gary despre colier. Gary era dentistul elegant cu care era căsătorită de treizeci şi cinci de ani. Când a apărut la reuniunea de 40 de ani de la terminarea liceului, zvelt la 1,83 metri, fostele lui colege l-au găsit drept „cel mai arătos" şi „cel care-şi arată cel mai puțin vârsta". Avea încă părul negru cu bucle dese, doar câteva şuvițe îi încărunțiseră.

După mai bine de trei decenii împreună, Patti ştia că Gary, care avusese o copilărie marcată de lipsuri, va întreba:

– Cât o să te coste?

– 1000 de dolari!

– Şi aveți de gând să-l împărțiți? O să meargă aranjamentul?

– Bineînțeles că o să meargă. Femeile fac înțelegeri care țin.

– Păi, poate o să-i strâng pe băieți împreună şi cumpărăm un Ferrari.

– Crezi că o să meargă?

Gary râse, şi Patti i se alătură cu râsul ei uşor.

Soțul ei era sceptic că vor reuşi să dispună fiecare de colier fără ceartă şi neînțelegeri şi îşi imagina un fel de scenariu ca în filmul *Neveste disperate*. Dar constatase că viața de familie mergea mai lin când el nu intervenea în cheltuielile lui Patti. Erau banii câştigați de ea, putea să facă ce voia cu ei. Gary alese să vadă partea bună a lucrurilor: cel puțin în felul acesta nu mai trebuia să-i cumpere el un colier de diamante, slavă Domnului!

Pentru prima întâlnire, Patti pregăti casa ei de pe plajă, un duplex confortabil, în culori pământii, decorat cu peisaje marine şi scoici, cu dormitorul la etaj şi un ponton din lemn masiv spre plajă. Aşeză platouri cu brânzeturi, specialități ca Brie franceză şi Dubliner irlandeză, vinuri roşu şi alb şi apă minerală San Pellegrino. Puse la răcit o sticlă de şampanie în frapiera de argint. Aprinse şemineul cu gaz, lumânările albe înalte de pe poliță şi cele albe rotunde de pe măsuța de cafea. Patti avea fler de amfitrioană. Însă în cazul de față era vorba

despre o întrunire, nu despre o petrecere, aşa că hotărî să imprime un ton de ospitalitate rezervată. Habar n-avea cum o să se desfăşoare lucrurile în sufrageria ei. Spera să nu degenereze totul în dezordine şi debandadă.

La ora 16, sosiră Jonell cu cutii de cola şi celelalte participante cu vin şi şampanie. Curând se reiteră scena din magazinul Van Gundy & Sons, numai că de data asta erau de trei ori mai multe femei vorbind în acelaşi timp. Una câte una probară pe rând colierul în faţa oglinzii, devenind imediat centrul atenţiei, în vreme ce restul se înghesuiau în jur, iar Patti le fotografie pe fiecare cu aparatul ei Sony Cyber-shot. Unele mângâiau diamantele asemenea femeilor din înalta societate dintr-un roman de Edith Wharton. Altele se entuziasmau ca nişte adolescente. Cele care îl încercaseră deja la magazin şi-l puseră din nou la gât, rapid însă, pentru că nu acesta era scopul întâlnirii de astăzi.

După ritualul Probării Colierului, femeile se înghesuiră la un loc pe colţarul cenuşiu din piele şi pe fotoliile-otoman şi scaunele împrăştiate în micul living. Jonell începu să povestească de parcă se aflau pe plajă la un foc de tabără. Le vorbi despre ea, ideea şi entuziasmul ei, despre ideea unui grup minunat de femei. După ce îşi încheie povestea, ceru fiecărei femei de faţă să se prezinte în câteva cuvinte. Nu putea şti ce gândeau acestea în timp ce în parte o ascultau, în parte analizau situaţia lor din acel moment, adunate în livingul respectiv şi cu acel colier.

Erau unsprezece femei – două nu putuseră să vină –, toate albe. Opt blonde, două şatene şi una cu păr cărunt. Nouă purtau verighete, una avea tocuri.

Roz McGrath făcea statistici în gând, privind în stânga şi-n dreapta. „Unde sunt femeile de culoare? îşi zise în sinea ei. Sunt singura brunetă?“ Era sceptică în privinţa blondelor – aflase din proprie experienţă că majoritatea bancurilor cu blonde avea un sâmbure de realitate. Nu le cunoştea pe cele mai multe dintre ele, dar voia ca acestea să ştie cine era ea.

– Sunt o feministă! zise ea imediat.

Nancy Huff se strâmbă. „Anii ’70 s-au încheiat de mult, gândi ea. Dacă treaba asta se transformă într-un soi de grup de trezire a conștiinței publice, eu am plecat!“ Dar tăcu.

După ce și ultima femeie își încheie scurtul discurs de prezentare, Jonell începu să vorbească din nou despre munca ei, soț și copii, despre rostul acelui grup. Vorbea repede, astfel că unora le era greu s-o urmărească, dar mesajul era clar.

– Nu suntem ceea ce purtăm sau ceea ce deținem, spuse ea.

În caz că nu se înțelesese ce dorise să transmită, Jonell își dădu jos tricoul galben de bumbac, dezvăluind un furou simplu și un zâmbet ștrengăresc. Prietenii de-o viață ai lui Jonell, cum ar fi Patti, o mai văzuseră în ipostaza asta. Dar ceea ce pentru ei era atitudinea unei vechi hipioate care se simte bine în pielea ei le părea ciudat cunoștințelor ei mai noi. Pe bună dreptate, unele remarcară forma fizică excelentă a lui Jonell – talie zveltă, brațe ferme, sânii mari, dar Roz McGrath nu era singura care se întrebă în ce intrase.

Următorul punct pe ordinea de zi era: Alegerea unui nume pentru colier. Jonell voia să-i dea numele Juliei Child, care murise cu două luni în urmă, pe 13 august 2004. Idolul culinar trăise în ultimii ani în apropiere de Montecito, unde soțul lui Jonell îi meșterise mobila de arțar din bucătărie. Numirea colierului după Julia Child ar fi fost un omagiu potrivit adus uneia dintre cele mai admirate femei din secolul XX. Pentru Jonell și celelalte femei din grup care îi folosiseră cărțile de bucate și-i urmăriseră emisiunea pe postul PBS în anii ’70, Julia Child reprezenta cea care le făcuse cunoscută americanilor bucătăria franceză, cu un stil modest, un spirit aventuros și umor din belșug. O apreciau că nu se afirmase până la 50 de ani, dar ceea ce considerau cu adevărat lăudabil era pofta ei de viață. Acestea înțelegeau și ideea de omagiu a lui Jonell. Câteva veniră cu propunerea să transcrie numele drept *Jewelia*[1].

Între timp, restul tăceau. Li se părea ridicolă ideea în sine – de a da nume unui colier, ca să nu mai vorbim de a-i da numele unui bucătar.

---

[1] Joc de cuvinte, în engleză *jewel* – bijuterie și *Jul* de la Julia sunt omofone. (n.tr.)

Următorul subiect pe ordinea de zi era timpul când fiecare dintre ele va deţine colierul. Fiecare femeie urma să ţină colierul preţ de douăzeci şi opt de zile, în luna când era ziua ei de naştere. Doar în cazul a două dintre ele zilele de naştere se suprapuneau. Peste nouă zile, urma ziua lui Patti, aşa că ea avea să fie prima. Jonell încheie întrunirea aşezând festiv diamantele în jurul gâtului lui Patti.

– Să nu-l pierzi că nu este încă asigurat, o atenţionă ea. Şi bucură-te de el!

În noaptea aceea, Patti dormi cu colierul de 15 000 de dolari la gât. Dar nu prea se odihni. De două ori se trezi panicată în timpul nopţii. De fiecare dată, atinse colierul pentru a se asigura că-l mai avea încă la gât, că era întreg şi nu se rupsese. Nu mai purtase ceva ce nu-i aparţinea doar ei de la 13 ani, când împrumutase fără să ceară voie brăţara surorii ei mai mari. A doua zi dimineaţă, se simţi mai în largul ei; nu se mai temea pentru siguranţa colierului. Însă tot o neliniştea imposibilitatea de a exprima în cuvinte ce-i transmitea toată această experienţă. Chiar dacă nu ştia exact ce să spună, se gândi că va arăta bine declarând asta. Avea să-şi aleagă cu atenţie hainele, optând pentru culori şi stiluri care să pună în valoare diamantele. Asta era partea cea mai uşoară.

Patti Channer fusese mezina într-o familie cu patru copii din Malverne, New York, o comunitate restrânsă din Long Island. Mama ei, fiind pasionată de modă, îşi lua fetele în fiecare sezon în expediţii de cumpărături câte o zi întreagă în Garment District din Manhattan. Prima oprire: o prăvălie între Saks şi Bergdorf's. În magazinele acelea elegante mama lui Patti studia stilurile la modă din înalta societate. Apoi îşi ducea rulota în apropiere de magazinul Klein's de pe 14th Street, un fel de Loehmann din vremea respectivă. Ştia exact ce să cumpere. Obişnuia să scotocească prin grămezile de articole de designer la preţ redus, *vâj, vâj, vâj,* şi se întorcea acasă cu piesele vestimentare cele mai nimerite. Sub influenţa mamei ei, prin exerciţiu sau având o înclinaţie înnăscută, Patti îşi dezvoltă şi ea bunul-gust şi aprecierea pentru modă, precum şi talentul pentru negoţ.

După spusele celor patru fiice ale ei, mama ei fusese o frumusețe, o femeie impunătoare, care putea purta haine de designer cu aplomb. Își prindea pletele arămii într-un coc franțuzesc, își dădea cu ojă unghiile frumoase și purta întotdeauna bijuterii la mâini și la urechi. Era cunoscută pentru gustul ei aparte și pentru că le îmbrăca pe fete cu stil. Le învăță pe Patti și pe surorile ei să fie mândre de aspectul lor și considera că hainele dezvăluie personalitatea. Când Patti începu să aibă întâlniri cu băieți, mama ei o instrui: „Întotdeauna să te uiți la pantofii unui bărbat!"

Când familia se mută pe Coasta de Vest, Ventura era orașul cu prețurile cele mai mici din California de Sud, iar mama lui Patti ajunsese „regina magazinelor de solduri". Patti n-avea să uite niciodată cum a găsit un candelabru la 400 de dolari exact ca acela pe care mama ei îl cumpărase cu 5 dolari.

Nu e de mirare că primul loc de muncă al lui Patti cât era la colegiu fusese în domeniul vânzărilor. Dădea o mână de ajutor la magazinul Abraham & Strauss din Long Island și, când fusese repartizată la raionul de bijuterii, și-a cumpărat prima ei pereche de cercei buni. Erau din aur de 14 carate, în formă de cercuri de mărimea unui dolar de argint, cu niște fire împletite complicat într-un model șerpuit.

„Au costat 200 de dolari – asta se întâmpla în 1970 – și a trebuit să-i cumpăr în rate. Știam că sunt unicat. Ieșeau în evidență. Când purtam acei cercei, mă simțeam specială. Din acel moment, n-am mai ieșit din casă fără bijuterii. Niciodată! Pasiunea mea pentru cumpărături este înnăscută și mă consider un cumpărător desăvârșit. Obișnuiam să mă mândresc că pot intra în magazinul Marshalls, să-mi trec degetele peste țesături și să ghicesc care sacou era marca Dana Buchman. Nu m-am înșelat niciodată. Pentru mulți oameni cumpărăturile reprezintă un afrodiziac. Dacă sunt triști, merg la cumpărături; dacă sunt fericiți, merg la cumpărături; dacă sunt nervoși, merg la cumpărături. Pentru mine este fiorul vânătorii, să găsești cea mai bună calitate la cel mai bun preț. Rar cumpăr din magazine de vânzare cu amănuntul. Am găsit un top de voal cu mărgele – o operă de artă – într-un magazin de solduri din Santa Barbara. Am plătit

75 de dolari pentru el. Mai târziu, când l-am scos din dulap ca să-l port, am descoperit eticheta cu preţul iniţial: 1 350 de dolari. Alt chilipir! M-am simţit în culmea încântării.“

Patti nu simţea acelaşi extaz în ceea ce priveşte colierul cumpărat în grup.

„Diamantele sunt prea comune pentru mine. Prefer bijuteriile artizanale, atât pentru că îmi plac modelele neobişnuite, dar şi pentru că îmi place să-i susţin pe artiştii locali. În plus, aveam tot atâta nevoie de un alt colier cam ca de o afurisită de gaură în cap!“

În dormitorul pe care îl împarte cu soţul ei, Patti vorbeşte despre ce-i trezeşte interesul, despre viaţa ei în calitate de consumator. Camera este cadrul perfect pentru acest subiect. Într-un colţ, un cuier din bambus pentru pălării este aproape invizibil sub poşetele din bucăţi îmbinate de material, cu aplicaţii de bijuterii şi mărgele, cu pene sau din piele, din blană de leopard sau catifea, retro sau modene. Ca să nu mai pomenim de eşarfe! Lungi, scurte, simple sau cu paiete, în nuanţe de roşu, ciocolatiu, mov sau portocaliu. Într-un alt colţ, revărsându-se peste un stand din fier forjat, sunt îngrămădite şi mai multe eşarfe: de mătase, ţesute, cu fir texturat, franjuri. O eşarfă de catifea cu ciucuri din nurcă, un şal din piele de căprioară neagră, cu franjuri decupate, şi o pelerină groasă de fetru cu buzunare supradimensionate.

Începe să explice:

– Aceea o am de la magazinul de ţesături Dream Weavers din Martha's Vineyard, unul dintre magazinele mele favorite!

Pe raftul de jos al standului este o cascadă de coşuri de răchită cu eşarfe din caşmir şi cu şnururi, mătăsuri pictate în oliv şi vineţiu. Patti întinde mâna după o eşarfă cu paiete în auriu şi negru, răsucită ca să fie purtată drept centură, ca bentiţă sau la gât.

Adaugă:

– Folosesc o mulţime din astea pentru a imprima o notă deosebită. Cu accesoriul potrivit poţi schimba aspectul oricărei vestimentaţii.

Indiferent ce şi-ar înfăşura Patti în jurul corpului ei slăbuţ, îi stă bine. Are o faţă fotogenică, părând o versiune mai îmbătrânită a

actriței Téa Leoni. La aproape 1,68 metri înălțime, are un păr blond de invidiat, des și ondulat, cu un luciu sănătos și pe care-l lasă liber, iar brațele și picioarele ei lungi sunt aparent tot timpul în mișcare. Ochii căprui îi strălucesc pur și simplu când zâmbește; și, pregătindu-se să le arate dormitorul, Patti zâmbește larg.

Și mai multe accesorii îi umplu dulapul din lemn de cireș: bentițe, ochelari de soare și ochelari de citit, toate cu pietre prețioase, în carouri sau viu colorate și decorate festiv. Are o debara transformată în dressing: în care sunt berete de toate culorile, zeci de curele și vreo sută cincizeci de perechi de pantofi.

– Când merg la Las Vegas, eu nu joc în cazinouri, cumpăr pantofi, admite ea. Buticurile de lângă Caesars Palace au pantofi cum nu veți găsi nicăieri în altă parte în America. Nu-mi cumpăr lucruri de duzină. Eu nu merg la supermarketuri decât atunci când am nevoie de șosete. Îmi plac talciocurile și magazinele cu solduri.

Apoi urmează bijuteriile. Pe un perete, agățate de trei cârlige de sticlă, se leagănă din belșug coliere, lănțișoare și mărgele, din os sau perle, lungi și scurte. În dulap, lângă cârlige, și-a umplut sertarele cu brățări și cercei, plus bijuteriile moștenite de la mama ei și cele luate din fiecare concediu: ace de păr și clipsuri în formă de cununi, dovleci, trifoi, steaguri.

Iar în dulap, un suport de bijuterii cu cincizeci și patru de buzunare, cu câte o pereche de cercei în fiecare secțiune și altul cu treizeci buzunare pline cu bijuterii. Pe câteva suporturi sunt alte coliere de mai multe culori, din perle, pietre prețioase sau dinte de animal.

– Am un amestec de piese veritabile și de gablonțuri, spune ea. Dacă ai suficient de multe piese bune, atunci poți amesteca și câteva imitații.

Patti scoate la iveală un etui din piele vișinie de crocodil, cu capac de sticlă, în care se află un colier de mătase vișiniu cu un pandantiv din fildeș agățat ca un ciucuraș. Potrivește cutiuța în dreptul decolteului, îi deschide capacul, lasă capul într-o parte și cu un zâmbet larg le arată fetelor.

– Ia uitaţi-vă la ăsta!

Scena îi reaminteşte de replica rostită de personajul Clairee, interpretat de Olympia Dukakis în filmul *Magnolii de oţel*: „Singurul lucru care ne deosebeşte de animale este capacitatea noastră de a folosi accesorii".

Nu există nici un sertar, raft, poliţă sau comodă fără grămezi ascunse şi mormane de bijuterii. Singurul loc unde Patti nu le păstrează este un seif.

– După ce am cumpărat Jewelia cu voi, o vecină mi-a arătat colierul ei de diamante, pe care îl ţine închis cu cheie. Alte femei pe care le ştiu fac imitaţii după bijuteriile lor şi le poartă pe acestea. Dacă ai de gând să faci asta, ce rost mai are să ai originalele? În prima lună când a fost rândul meu să port colierul, m-am hotărât să-l port în fiecare zi.

Patti trebuia să meargă la ginecolog să-şi facă testul Papanicolau anual.

Lui Patti îi plăcea de doctoriţa ei ginecolog. Nici o vizită la cabinetul ei nu fusese vreodată un calvar, ci era întotdeauna un moment distractiv. Atât de distractiv, încât la una dintre vizite Patti o convinse pe doctoriţa Roz Warner să cumpere o cotă-parte din colierul de diamante.

– Mă alătur grupului – acceptă aceasta, care se mutase recent în zonă de pe Coasta de Est şi agreea ideea de a cunoaşte persoane noi –, dar nu vreau să cumpăr colierul.

– Nu se poate una fără cealaltă! răspunse Patti.

Cabinetul cu aer feminin le linişte pe paciente prin culoarea galben-deschis a pereţilor decoraţi cu un poster reprezentând una dintre cele mai senzuale picturi florale de Georgia O'Keefe. Ca majoritatea persoanelor – deşi nu potrivit viziunii lui O'Keefe – doctoriţa Roz interpreta sexual opera artistică, văzând, pe partea stângă a florii, conturul feţei unei femei şi sânii, iar pe dreapta, vulva.

Îmbrăcată într-o rochie de bumbac alb, cu diamantele la gât, Patti se cocoţă pe masa de examinare şi îşi postă tălpile de mărimea 39 în suporţi.

– Am adus aparatul de fotografiat! anunță ea.

– Nu se poate!

– Ba da! Vreau o poză.

Patti nu era sigură cum o să reacționeze Roz. La urma urmei, era medic, aşa că nu o anunțase la telefon. Lui Patti i se părea că viața e mai amuzantă dacă era spontană.

Roz profesa de douăzeci de ani. Nimeni, nici o altă pacientă, nu adusese vreodată un aparat de fotografiat la controlul anual. Fu surprinsă, dar ieşi repede pe hol s-o cheme pe Michelle, asistenta ei în vârstă de 25 de ani.

Patti potrivi setările aparatului şi i-l întinse lui Michelle.

– Ce vrei să fac cu ăsta? întrebă Michelle.

– Fă-mi o poză!

Michelle păru jenată. Ştia că Patti Channer era una dintre cele mai dezinvolte femei care veneau la cabinet, dar acest lucru era un pic cam mult.

– Numai asigură-te că mă prinzi din lateral! adăugă Patti hohotind răguşit.

Râsul lui Patti era aşa de molipsitor, încât începură să râdă şi Michelle, şi Roz.

Michelle îi făcu două fotografii, apoi îi înapoie aparatul şi ieşi din cabinet râzând încă.

– Ok, doctorița Roz, acum poartă-l tu în timp ce mă examinezi!

Roz socoti experiența interesantă şi se hotărî să o repete când va fi rândul ei să poarte colierul. Ar fi un subiect de conversație, ceva pentru a distrage atenția pacientei de la neoanele de pe tavan şi de la instrumentarul cu care o consulta.

Patti se simțea bine când plecă de la cabinet. Îi plăcea să-şi documenteze viața. În fiecare călătorie sau vacanță de familie, ea era cea care ținea aparatul de fotografiat. Era un mod de a păstra în memorie distracția şi de a prelungi experiența. Iar faptul că împărtăşea fotografiile şi cu alții era ca şi cum le-ar fi făcut un cadou.

Cu siguranță, fusese ceva inedit să poarte un colier de diamante la un examen ginecologic, gândi ea. Abia aştepta să le arate imaginile femeilor din grup.

Pe parcursul primei luni cât ţinu ea colierul, Patti îl luă la surf, în timpul unei nunţi în Oahu, la un joc de golf cu optsprezece găuri, unde îi reuşiră lovituri de amator, şi în timp ce ajută la stingerea unui incendiu din cartier. Îl purtă şi la cabinetul de stomatologie pediatrică al soţului ei, unde lucra.

Şi la clinica de ortopedie, când Gary suferi o operaţie la umăr, iar ea, îngrijorată de evoluţia lui postoperatorie, purtă colierul la gât în fiecare seară. Stând pe terasă, Patti trase gânditoare din ţigara Winston Lights, întrebându-se dacă vor trebui să vândă cabinetul medical. Oare va rămâne şi ea fără un loc de muncă după ce condusese vreme de douăzeci şi nouă de ani cabinetul lor, administrând personalul, ocupându-se de orar şi de ţinerea evidenţelor? O vreme, soţul ei fusese singurul dentist pediatric din oraş, ceea ce însemna că avea de consultat 60–70 de pacienţi pe zi. Avusese mult de muncă, dar şi multe satisfacţii. Patti ştia că abilitatea ei în afaceri îi ajutase să creeze un cabinet de succes. Şi apoi întâlnise atât de multe femei interesante când acestea îşi aduceau copiii la tratament. Aşa o cunoscuse pe Jonell.

Ce avea să se întâmple dacă erau într-adevăr nevoiţi să vândă cabinetul? Pentru prima dată în viaţă, această turnură a evenimentelor îi dădu un sentiment de nesiguranţă cu privire la viitor. Se săturase să tot audă persoane care o întrebau dacă nu aşteaptă cu nerăbdare să se pensioneze. Nu, nu aştepta cu nerăbdare să stea degeaba. Era plină de energie, fusese dintotdeauna. Detesta cuvântul *pensionare* – zău, societatea trebuia să inventeze unul nou! Gary era încântat de perspectivă şi pregătit sufleteşte, dar ea se lupta cu necunoscutul pe care-l reprezenta viitorul, o neliniştea simpla idee. Colierul o făcu să se mai gândească şi la altceva.

Oriunde se ducea, iar Patti umbla cam peste tot, vorbea despre colier. Patti era vorbăreaţă, nu la fel de rapidă ca Jonell, dar o oratoare remarcabilă. Mai mult decât podoaba ei unicat, ceea ce o făcea deosebită pe Patti era accentul ei de Long Island. Plecase din New York în 1975, dar nu-şi pierduse accentul. Considerându-l ca un accesoriu, îl păstrase. În timp ce vorbeşte, gesticulează, pocneşte din degete când vrea să puncteze o idee, loveşte cu unghiile frumoase,

naturale în masă, volan sau orice altă suprafață îi este la îndemână. Când merge, îți amintește de dinamismul străzilor din Manhattan; mereu alertă, se deplasează rapid, cu un pas de sportiv, cum se cuvine cuiva care a încheiat concursul de înot Waikiki Roughwater Swim. Pe străzile din centru, vorbește cu toată lumea și toți o cunosc pe Patti. Li se adresează cu „păpușă", „puiu", „scumpo", „drăguțo", ca o chelneriță de pe autostradă. Le povestește tuturor cum s-a trezit implicată în povestea colierului, mestecând zgomotos gumă mentolată marca Eclipse.

Oamenii au reacționat la colier în moduri diferite. Unii încântați, alții ridicând din umeri sau replicând. „Ce crezi că o să faci cu el?"

Patti nu știa ce să răspundă. Remarca îi dădu de gândit. „Ce-o să facem cu el?" Comentariile disprețuitoare nu o făceau să se îndoiască de înțelegerea încheiată, dar se întreba dacă nu exista o modalitate mai bună de a spune povestea. Prin urmare, schimbă un detaliu, adăugă o anecdotă pe ici, pe colo și continuă să povestească.

„M-a surprins cât de distractiv era să vorbesc despre asta. Mi-a plăcut povestea înțelegerii, adică obținerea colierului la prețul pe care l-am oferit, dar mai ales mi-a plăcut ideea de a-l împărți. Mi-a plăcut că a fost ca un nou subiect de conversație pe care o puteam avea cu oamenii. Habar n-aveam unde ne ducea treaba asta, nici ce se va întâmpla cu colierul. Ce naiba, habar n-aveam ce se va alege de mine! Dar abia așteptam să aflu."

Patti mai avea două zile de păstrat colierul când una dintre femei o rugă să i-l împrumute pentru o cină dansantă. Patti acceptă:

– Sigur!

Dar a doua zi când dădu să i-l returneze, Patti nu-l mai voia înapoi. Îi spuse:

– Mi-ar plăcea prea mult să-l port, recunoscu ea. Nu am vrut să mă reatașez de el, ca apoi să trebuiască să-l dau iar.

Mai târziu, împreună cu femeile din grup, Patti vorbi despre sentimentul de posesiune care o surprinsese, făcând-o să se simtă vinovată și jenată. Parcă ar fi fost Gollum din trilogia *Stăpânul Inelelor* a lui J.R.R. Tolkien. Gollum era personajul care ajunsese să fie torturat mental și epuizat fizic de dorința sa obsesivă de a avea Inelul

Suprem, „preţiosul lui“. Patti îi spunea colierului „drăguţul meu“. Iar dificultatea pe care o întâmpinase când fusese să-l dea o numise „efectul Gollum.“

Cumpărarea la comun a unui colier era ca o investiţie la care acţionarii beneficiau pe durată limitată de achiziţia lor, dar în altfel de acţionariat membrii nu se adunau să vorbească despre experienţele lor.

Patti încercă să explice:

– Povestind despre înţelegerea noastră, mi-am dat seama că ceea ce face colierul interesant de purtat nu este podoaba în sine. Dacă aş fi vrut un colier de diamante, mi-aş fi cumpărat unul de mult. Ce îl făcea interesant era povestea lui. Mă ataşasem de obiceiul de a-i spune povestea.

Până să-i vină rândul lui Patti a doua oară să poarte colierul, Jonell, cititoare pasionată, prezentă grupului o listă de lectură şi le dădu un prim titlu de citit: *Affluenza,* o carte scrisă de trei autori de care nu auzise nimeni. Lui Jonell îi plăcea contextul.

– Dacă vom vorbi despre colier, se entuziasmă ea, această carte ne va oferi un cadru de referinţă, vom fi mai bine informate şi ne va trezi mai mult interesul.

Mary O'Connor, una dintre femeile din grup, era fostă profesoară de limba engleză şi o avidă cititoare de ficţiune. Nu o interesau deloc cărţile de dezvoltare personală. „Dacă aş fi vrut un club de lectură, gândi ea, m-aş fi înscris într-unul.“ Dar tăcu. Nancy Huff tăcu şi ea, deşi gândea acelaşi lucru. De fapt, reacţia grupului la atribuirea lecturii era ca o felicitare intitulată Clubul de carte al Fetelor rele; jumătate din grup nu citea cartea, iar cealaltă jumătate nici nu-şi făcea măcar apariţia.

Nici Patti nu obişnuia să citească cărţi de dezvoltare personală. Ei îi plăceau romanele de aventuri şi poliţiste. Dar cum tocmai vânduse cabinetul medical, avea timp liber berechet. Şi era una dintre membrele Clubului de carte al Fetelor bune; aşa că citi cartea.

Citi că americanii sunt cei mai mari consumatori de pe pământ, că majoritatea suferă de dorinţa de a deţine prea mult, că tot ceea

ce deţii sfârşeşte prin a te domina. Citi că niciodată aşa de multe lucruri nu au însemnat atât de puţin pentru atâţia şi că goana neîncetată după mai mult aduce o apreciere de preţ mai abruptă decât o justifică până la urmă costul bunurilor.

„Lectura acestei cărţi a fost un punct de cotitură, spuse ea. Până s-o citesc, nu mă consideram consumator. Dacă aş fi văzut o casă de 900 de metri pătraţi, excesul nu mi-ar fi sărit în ochi. „Cât de mult este suficient?“ a fost un concept cu totul nou pentru mine.

Abia atunci am început să mă gândesc la bunurile mele. Când eram tânără, am muncit ca să acumulez. Dacă obiectul pe care mi-l doream reprezenta „o afacere bună“, cumpăram două. Cartea m-a făcut să mă gândesc pentru prima dată la excesul din viaţa mea. Mi-am dat seama că achiziţionasem accesorii în mod excesiv. Am suficiente articole pentru fiecare femeie din grup. Am cel puţin douăzeci de perechi de ochelari de soare, şi câte port? Aceeaşi pereche tot timpul.

Am ajuns la concluzia că nu mai am nevoie de nimic. Am prea mult deja. Nici nu port ce am. Nici n-ar fi trebuit să cumpăr din capul locului unele lucruri. De exemplu, o pereche de pantofi cu toc, din piele de şopârlă în mai multe culori. Nici măcar nu port tocuri, dar am simţit nevoia să am acei pantofi. Nevoia imperioasă de a cumpăra este ca nevoia de a fuma o ţigară. Este o nevoie de gratificare instantanee, dar, dacă aşteptaţi, nevoia trece. Putem alege, avem voinţă. Când eram tânără, nu credeam că există un moment precum cel de acum.

Îndemnul meu era: «Poartă accesorii, poartă accesorii». Acum este: «Am destul!» Astăzi, când mă uit în dulap, mi se face rău. Înlemnesc.“

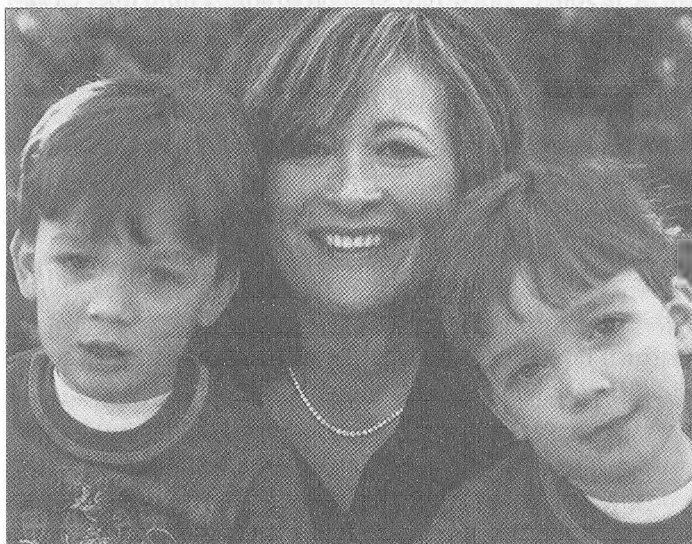
Patti se opri căzând pe gânduri: „Ştiam că achiziţionarea colierului va duce la ceva neaşteptat, dar nu am bănuit că mi-ar schimba perspectiva privind cumpărăturile în general. În tinereţe, vedeam ce n-aveam şi cumpăram ca să umplu golurile. Astăzi, văd ce am şi ies la cumpărături doar ca să mă uit. De când am colierul şi am tot pomenit în atâtea discuţii despre povestea lui, am început să dau din accesorii. Asta m-a făcut să mă simt mai uşoară, mai liberă. Măcar de-ar fi la fel de simplu şi să te laşi de fumat!“

CAPITOLUL 3

Priscilla van Gundy, singuratica

* * *

Cum recunoşti bijuteriile veritabile

Priscilla nu putea fi încântată de nimic, şi asta includea primul e-mail de la Jonell. Era dificil să-ţi programezi timp liber ca să-l petreci cu un grup de femei. Aşa gândise întotdeauna. Iar acum, că ea şi Tom se ocupau de renovarea magazinului, lucra şaizeci de ore pe săptămână. Când să mai aibă timp liber? Începuse să se simtă ca personajul lui Bill Murray în filmul *Ziua cârtiţei* – în fiecare dimineaţă, chiar şi duminica se trezea la acelaşi gen de viaţă, la aceeaşi rutină ameţitoare. Anul trecut îşi luase numai douăsprezece zile libere în total. Lucrase într-un ritm istovitor.

Iar în clipa de faţă, directorul magazinului tocmai îşi dăduse demisia, ceea ce însemna că la tot ce avea de făcut trebuia să adauge şi vânzarea. Priscillei nu-i plăcea să fie la tejghea, să interacţioneze cu clienţii; găsea că vânzarea era stresantă şi obositoare – atât de multe femei care vor să vorbească. Ocazional, în cazul în care clientul era un bărbat mai în vârstă, a cărui soţie decedase recent, Tom obişnuia să joace rolul confidentului. Dar în general clienţii erau femei, iar Priscilla trebuia să le asculte cu răbdare. Aceleaşi două sau trei cliente intrau în fiecare săptămână în magazin cu umerii căzuţi şi ochii trişti. Turuiau întruna, uneori câte o oră şi jumătate. Apoi se puneau pe plâns. Ori le muriseră soţii, ori le părăsiseră. Copiii le erau plecaţi din oraş sau pierduseră legătura cu ei. Aceste femei erau atât de dezamăgite, încât singurătatea lor era aproape palpabilă. Priscilla ştia că făceau cumpărături doar pentru a-şi umple zilele. De fapt, nu-şi doreau un ceas sau un inel, ci un prieten.

Priscilla le asculta, aproba din cap şi le spunea vorbe de alinare. Într-o zi, la începutul lunii decembrie, Priscilla i-a înmânat uneia dintre ele o cutie de şerveţele ca să-şi şteargă lacrimile şi în acel moment a văzut-o pe femeie ca pe un personaj din Dickens, Fantoma de Crăciun din viitor. Oare aşa va fi şi ea peste zece sau douăzeci de ani?

Sigur, astăzi Priscilla avea un loc de muncă, un soţ şi trei copii în preajma ei. Dar cine ştie ce va fi mai departe? Nu asta fusese lecţia învăţată pe patul de moarte al surorii ei?

După ce plecă femeia respectivă, Priscila se retrase în camera din spate, unde îşi verifică e-mailul.

De la: JonellRMcL@aol.com

Către: Femeile „Jewelia"

Ei bine, mi s-a părut foarte distractiv totul, voi ce spuneţi? Mary şi Priscilla, categoric v-am simţit lipsa. Am făcut destul de multe. (Să zicem că ăsta ar fi protocolul întâlnirii.)

1. Numele Jewelia...
2. Programul... urmează Mary K
3. Consideraţii, şi anume: dacă vom împărtăşi sau nu din impresii, precum şi promisiunea că acestea se vor face după o analiză atentă.
4. Poate vom veni cu eventuale propuneri: Unde vreţi să luaţi Jewelia? Ce altceva am mai putea împărtăşi? Ce ar trebui să spună toată lumea?

Nu ştiu de ce mi-am dat jos tricoul. A cui a fost ideea? Ar fi trebuit să mi se dea un sfat mai înţelept.

Aştept cu nerăbdare să ne adunăm din nou înainte de Crăciun. Voi reveni cu mai multe informaţii. Sunteţi toate minunate! Distracţie plăcută!

Jonell

Priscilla rămase cu privirea fixă, cu ochii la computer. Oare pierduse ceva?

Priscilla de Los Santos crescuse în zona de est a Venturei, într-o comunitate agricolă, predominant hispanică. Bunicii ei mexicani

se stabiliseră în Ventura după ce munciseră ca agricultori zilieri în timpul Marii crize economice. Şi părinţii ei începuseră tot cu agricultura, dar în timp s-au apucat de altele: mama ei ambala lămâi, făcea menaj apoi a condus un mic restaurant, iar tatăl ei turna ciment şi lucra în construcţii. Fiind primul copil din şase, Priscilla petrecea mult timp acasă având grijă de fraţii ei mai mici. Familia lor, formată din opt, nouă membri – vreme de cinci ani, a locuit un văr la ei –, a avut o singură baie.

„Trăiam atâţia în căsuţa aceea, povesti ea. A fost probabil unul dintre motivele pentru care m-am căsătorit de tânără – ca să am un loc al meu.“

Familia ei extinsă includea membrii din bandele de cartier – prea mulţi chiar. Mama ei avea dorinţa fermă ca copiii ei să nu ajungă ca majoritatea verişorilor lor. A făcut multe sacrificii pentru a-i trimite la Sf. Sebastian, aşa că ei erau singurii copii din cartier care la 7 dimineaţa aşteptau în staţia de autobuz.

Priscilla a crescut înconjurată de familie, inclusiv de bunicii şi unchii ei, care locuiau peste drum, dar izolată de cei de vârsta ei. Cartierul învecinat era la distanţă, înconjurat de plantaţii de portocali şi câmpuri de muştar, plante suficient de înalte pentru ca Priscilla să se ascundă între ele. Îşi aminti: „Îmi plăcea să fiu singură! Dar într-un mod care m-a oprit să leg prietenii.“

A crescut dură. Aşa se întâmplă când eşti înconjurat de bande de cartier şi a avut confruntări cu acestea. Când avea 16 ani, un grup de vagaboande au atacat-o cu cuţitul şi au bătut-o, lăsându-i tăieturi adânci, roşii, pe braţe. Explică: „Au crezut că sunt o copiliţă bleagă, de la o şcoală catolică, dar le-am ţinut piept. Am simţit întotdeauna că am o fire puternică.“ Acesta fiind probabil motivul pentru care a tot „cochetat“ cu munca corecţională.

Aşadar, Priscilla a crescut simţindu-se diferită de alţii. Când bunica ei s-a îmbolnăvit de demenţă, mama ei o îngrijea pe *abuelita,* ceea ce însemna că Priscila şi fratele ei trebuiau s-o ajute să se ocupe de restaurant. Priscilla avea doar 13 ani.

Continuă:

„Jucam foarte bine baseball feminin, dar nu am putut participa la meciuri pentru că trebuia să lucrez în fiecare după-amiază şi în weekend. Îmi amintesc o conversaţie cu colegii de clasă când pomeneam despre ce ne dorim de Crăciun. Le-am spus că aş avea nevoie de un palton. Una dintre fete mi-a răspuns cu dispreţ: «De ce nu ceri ceva ce-ţi doreşti? De ce să ceri ceva de care ai nevoie?» Dar am avut noroc că am primit ceea ce aveam nevoie. Colegii mei nu puteau înţelege lumea în care trăiam, iar eu nu o puteam înţelege pe-a lor. Am crezut că ar fi acelaşi lucru şi cu aceste femei."

Îşi continuă şirul gândurilor:

„Nu cred că cineva care creşte ca mine scapă vreodată de sentimentul că nu este suficient de bun. Nu cred că alţii credeau asta despre mine, dar asta era concepţia mea. În mintea mea, ştiam că prietenia aceea nu ţinea de felul cum ai crescut sau de ce şcoli ai urmat, dar nu simţeam asta. Această gândire m-a făcut să am reţineri. Impresia mea despre aceste femei a fost că ar fi prea scorţoase. Nu credeam că puteam intra în rândul lor. M-am simţit din nou ca în liceu. Simplul gând de a lua parte la o reuniune era cumplit de stresant. M-aş integra? Aş fi acceptată? Ce se întâmplă dacă nu mă plac?"

Priscilla se trezi din gânduri, dându-şi seama că se uita încă fix la e-mail. Nu obişnuia să comunice aşa, detesta faptul că de câte ori ajungea la birou în fiecare zi găsea câte optzeci de mesaje noi. La toate răspundea scurt.

Tastă confirmarea:

„O să vin! Abia aştept!"

De fapt nu era deloc nerăbdătoare. Răspunsese aşa doar din politeţe. Simţea un disconfort fizic să se afle în mijlocul unei mulţimi de oameni. Uneori se întreba dacă suferea de o fobie. La şcoală, stătuse mereu în spatele clasei, ca să nu atragă atenţia. Maximumul de timp petrecut cu prietenii din şcoală, puţinii pe care îi avea, era de zece minute pe zi.

Mare parte din viaţa ei, Priscilla avusese o singură prietenă apropiată, iar aceasta trăia în Houston. „Apropiată" era un termen relativ, având în vedere că uneori Priscilla lăsa să treacă şi un an fără să vorbească cu ea. Însă să zicem că pare suficient să ai o prietenă la o

mie de kilometri distanţă, când lucrezi tot timpul. La urma urmei, când nu muncise Priscilla tot timpul? Încă din copilărie se poate spune că lucra, când saluta, servea, debarasa mese şi spăla farfuriile în restaurantul mamei ei. Până la vârsta de 27 de ani, născuse trei copii şi nu încetase să muncească.

Nici măcar criza trăită la pierderea surorii ei mai mici, pe care o îndrăgea foarte mult, nu schimbase acest tipar de muncă-muncă-muncă. Ba chiar o făcuse să se închidă şi mai mult în ea. Sora Priscillei, diagnosticată cu o formă rară de cancer, luptase îndârjit cu o moarte lentă şi chinuitoare pe măsură ce boala i se răspândea de la un organ vital la altul.

„Doreen era sufletul familiei noastre, actriţa, glumeaţa, spune Priscilla. După moartea ei m-am închis cu totul în mine. Mă trezeam şi făceam ce era de făcut, dar pur şi simplu mă comportam mecanic. După ziua de muncă, în fiecare noapte mă duceam direct în dormitor, îmi puneam pijamaua, urcam în pat şi mă uitam la *American Idol* sau la reluări din *Seinfeld*. Mă izolasem de toată lumea, chiar şi de soţul meu. Mă pricepeam de minune să mă izolez. Am făcut-o toată viaţa. Era mai uşor să butonez telecomanda decât să apelez la oameni. Dar vine un moment când îţi dai seama că petreci atât de mult timp singur, încât toată viaţa ta se rezumă la asta. Şi nu e bine!"

Priscilla ajunse la concluzia că, dacă va merge la această întâlnire, va trebui să facă o impresie bună. Totul în dulapul ei era negru, cea mai bună culoare pentru a subţia optic surplusul de kilograme pe care considera că îl are. Priscilla avea o conformaţie voluptuoasă, cu forme, genul dorit de mulţi bărbaţi. Chiar dacă femeile adevărate au forme, Priscilla îşi privea critic corpul, ca urmare a anilor buni de condiţionare americană.

Alese să se îmbrace cu cel mai bun taior al ei, tricotat, de la St. John's, şi cu pantofi cu toc marca Stuart Weitzman. Cu privire la bijuterii nu-şi făcea griji: la mâna dreaptă, un inel cu diamant de la firma Hearts on Fire; la încheietura mâinii, un ceas oval de Philip Stein, care afişează două fusuri orare, model ce fusese recomandat doi ani la rând pe lista de cumpărături de Crăciun a lui Oprah şi pe

care însăşi gazda show-ului de televiziune îl purta. Priscilla fusese atrasă de ceas, deoarece conţinea două cipuri de cupru, despre care se spunea că ar contribui la inducerea somnului. Din moment ce se trezea în fiecare noapte la ora 2 şi se uita în tavan, avea nevoie de orice ajutor putea primi. Priscilla purta modelul de 2 000 de dolari, cu o bordură de diamante. Unul dintre avantajele de a deține un magazin de bijuterii era faptul că putea împrumuta orice dorea. Dezavantajul însă era că nimic nu-i aparținea. Dacă un client îi admira bijuteriile şi dorea să le cumpere, scotea în ziua aceea piesa respectivă şi nu o mai purta. Era mai indicat să câştige bani, aşa că încerca să nu se ataşeze de ele.

Găsi un loc de parcare la cunoscutul hotel Pierpont Inn, opri motorul şi-şi făcu apoi curaj. Era cu nervii întinşi la maximum. Emoțiile îi amintiră de anul 1994, când îşi dorise să reia facultatea pentru a obține licența. Vreme de douăzeci de ani, crescuse trei copii, jonglase cu munci sezoniere, slujbe part-time, avusese cele mai diferite ocupații de la a conduce delincvenți în închisoarea regională până la a vinde produse cosmetice Mary Kay. Condusese până la biroul de admitere, parcase maşina, oprise motorul, se panicase, pornise iar motorul, dăduse un ocol în jurul campusului, revenise în parcare, oprise maşina, iar intrase în panică, repornise motorul şi condusese în jurul campusului. De opt ori – da, numărase! – până îşi făcuse curaj în cele din urmă să intre ca să vorbească totuşi cu consilierul de admitere. Slavă Domnului că depăşise stadiul acela! Nu era cazul să mai înconjoare parcarea de opt ori.

Era bucuroasă că îşi plătise partea ei din costul colierului. Ar fi putut să nu plătească, să negocieze aşa, dar nu voia să se individualizeze, nu voia să fie diferită de celelalte în nici un fel.

Până să-şi termine cugetările şi să intre în sală, singurul scaun gol de la masa lungă, dreptunghiulară indica faptul că ajunsese ultima. Nu era o noutate pentru ea. Întârzia întotdeauna la adunările sociale. Şi totuşi, se certă în gând: „Când întârzii, nu faci o impresie bună!“

Ghirlandele cu luminițe aurii presărate în crengile de pin dădeau o atmosferă festivă sălii elegante. Pe polița şemineului ghivecele cu flori roşii de crăciunițe şi ilice luminau pereții întunecați, cu

lambriuri. Dar Priscilla nu observă încăperea. Le văzu numai pe femeile care râdeau şi vorbeau în acelaşi timp. Remarcă exuberanţă, camaraderie – sporovăiala de pe e-mail prinsese viaţă.

Dură mai puţin de un minut să vadă ce lipsea din viaţa ei.

– Îmi pare rău că am întârziat! se grăbi ea să se scuze. A trebuit să finalizez ceva la serviciu.

Înainte să termine ce avea de zis, Jonell sări de pe scaun, zâmbind cu gura până la urechi. Îi veni în întâmpinare noii venite, o luă cu un braţ pe după talie şi o prezentă celorlalte. Toată lumea îi zâmbi larg, fiecare femeie gândind: „Deci, aceasta este femeia al cărei soţ generos a făcut totul posibil!"

Priscilla se aşeză. Ştia că nu era politicos, dar nu putea să nu o fixeze cu privirea pe femeia de vizavi. Aceasta era Maggie Hood, cu părul blond drept şi breton lung, în şuviţe subţiri, ce îi încadra ochii verzi, şi o bluză cu imprimeu de leopard înfăşurată comod şi seducător în jurul siluetei musculoase. Priscilla nu bănuia că femeile la cincizeci de ani pot arăta atât de bine.

Dacă ar fi avut o conversaţie mai profundă, Priscilla ar fi descoperit că aparenţele vieţii lor erau la fel de diferite ca şi trupurile lor. Maggie avusese trei soţi şi mulţi prieteni de-a lungul anilor. Dar Priscilla avea mai multe în comun cu Maggie decât şi-ar fi putut imagina doar privind-o. La o sută şaizeci de kilometri distanţă de Ventura, în centrul oraşului Chicago, şi Maggie crescuse dur.

Maggie îi zâmbi cu căldură Priscilei, însă se simţea la fel de străină acolo ca şi aceasta. Foarte multe femei din grup aveau căsnicii de durată, în timp ce a ei se destrăma. Foarte multe erau din zonă, în timp ce ea venise să locuiască aici. Deşi cele mai multe dintre femeile din grup erau mame, ea era singura care îi avea în continuare pe copii în casa părintească.

Priscilla îi întoarse lui Maggie zâmbetul, apoi privirea îi fu atrasă spre o altă femeie din grup, cea din capul mesei, cu păr blond revărsat pe umeri, purtând un jerseu roşu şi colierul de diamante. Priscilla văzuse colierul în magazin vreme de un an, dar niciodată nu i se păruse atât de minunat. Soarele de amiază arunca raze de lumină prin ferestrele înalte ale hotelului, amplificând strălucirea diamantelor

şi transmiţând o aură în jurul femeii în roşu. Nu doar chipul îi era inundat de lumină, ci şi toată ființa ei. „Oare era necesar să fie purtat colierul pentru a arăta atât de frumos, se întrebă în sinea ei Priscilla, sau de fapt impresia se datora momentului, locului şi acelor femei?“

Priscilla credea în semne. Prima dată când dăduse cu ochii de Tom van Gundy văzuse o lumină în jurul lui şi ştiuse în acel moment că era omul cu care avea de gând să se mărite. Sentimentul fusese puternic, spiritual chiar. Simți şi acum că se petrece ceva deosebit. Nu ca o cutremurare ca atunci când era adolescentă, senzația încercată acum era mai mult ca un fior, însă simțea că i se clatină pământul sub picioare: *Voia să aparțină acestui grup.*

Între timp, femeile o analizau şi ele în gând pe Priscilla. Fiecare îi admira curajul de a se alătura unui grup în care nu ştia pe nimeni. Câteva se întrebau dacă această femeie liniştită s-ar putea împăca vreodată cu firea nonconformistă şi zgomotoasă a unora dintre ele.

Când femeile îşi terminară salatele, Jonell le comunică ordinea de zi. Numărul 1: Cine a fost neastâmpărat şi cuminte? Să sperăm că ambele. Numărul 2: Costul de asigurare al colierului: 88,46 dolari pentru fiecare femeie. Numărul 3: Ce părere are toată lumea cu privire la donarea de prosoape pentru un proiect din comunitate de ajutorare a persoanelor fără adăpost?

Femeile completară cecurile, apoi se ridicară să plece. Îşi luară la revedere foarte amabil de la Priscilla, povestind pe rând cât de încântate erau să o aibă în grup. Priscilla se molipsi de zâmbetele lor.

În seara aceea la cină, Tom o văzu pe Priscilla zâmbind prima dată după o perioadă lungă de timp, zâmbetul ei dezvăluindu-i dinții ca albul din jurul ochilor ei căprui, foarte calzi, care mijeau acum. Soțul ei se îndrăgostise de acel zâmbet în liceu, când era fundaş în echipa de fotbal, iar ea ca majoretă făcea galerie pentru el.

– Acesta este un grup grozav de femei, spuse Priscilla. Îți mulțumesc că m-ai ajutat să devin membră.

– Nu am făcut nimic.

– Ba da!

– Doar le-am văzut pe acele femei simţindu-se bine împreună şi mi-am dorit asta pentru tine.

– Nu mi-am dat seama că nu mai eram ca ele de mult.

– Cândva erai aşa.

– Nu ştiu ce s-a întâmplat.

– Nici eu nu ştiu.

Oare poate cineva dintre noi să indice momentul în care ne-am rătăcit sinele mai tânăr, când ne-am pierdut bucuria pentru lucrurile simple şi ne-am oprit din a mai sărbători viaţa? Ani întregi, decenii, muncim, ne întemeiem o familie, sădim begonii. După care într-o zi ne trezim la chimioterapie, primim elogii şi vizite la azil şi ne dăm seama că nu am mai avut o vacanţă adevărată de mulţi ani. Şi tot ce mai putem face este să ne întrebăm: Când a ajuns viaţa aşa de grea?

Când Jonell anunţă grupul prin e-mail despre data şi locul următoarei întâlniri, Priscilla răspunse imediat: „Voi fi acolo! Aştept cu nerăbdare“.

De data aceasta, *realmente* abia aştepta.

Dar, ajunsă la întrunire, Priscilla redeveni tăcută, închisă în sine. Îşi punea problema dacă va avea vreodată încredere să vorbească la fel de uşor şi sigur ca multe dintre celelalte. O fi deprins ea din cartier abilităţi de supravieţuire, dar nu şi arta conversaţiei. Observase că femeile exprimau opinii diferite, dar fără să ridice glasul ca analiştii de la Fox News. Femeile nu se combăteau folosind expresii gen „greşit“ sau „ridicol“ la adresa uneia sau a alteia. Priscilla nu mai întâlnise niciodată o astfel de politeţe în ciuda dezacordurilor. Se întreba dacă femeile vor fi la fel de amabile şi când va vorbi ea. Simţise într-adevăr că fusese acceptată la a doua reuniune la fel cum simţise şi la întâlnirea de la Pierpont Inn – ceva mai mult decât acceptare, un sentiment de preţuire, că este considerată ca fiind cineva special. Bucuria ei de a fi în mijlocul lor începea să depăşească teama de a nu fi la înălţimea aşteptărilor.

La a patra reuniune la care participă Priscila, Jonell trecu în revistă ordinea de zi: unde a fost colierul, la cine avea să ajungă, ce urma să se întâmple pentru grup. Apoi Jonell întrebă:

– Doreşte vreuna dintre voi să vorbim despre ceva anume?

Roz McGrath, una dintre veteranele grupului, era sensibilă în privinţa celor ale căror voci nu fuseseră auzite.

– Să facem înconjurul camerei, sugeră aceasta. Să acordăm fiecăreia o şansă să ia cuvântul.

Priscilla intră în panică. Va trebui să zică şi ea ceva. Nu putea fi singura care tace. Ce-ar putea spune? Una câte una femeile interveniră. Pe măsură ce Priscilla asculta, sesiză din nou că nimeni nu era criticat. Poate că nimeni nu o va critica nici pe ea. Începu să se relaxeze. Îşi desfăcu mâinile şi picioarele strânse pe lângă corp şi răsuflă uşurată. În timp ce-şi alegea în gând ce va spune, îşi dădu seama că nu va vorbi despre cine ştie ce probleme, ultimele noutăţi sau colier. Dar va vorbi.

Şi veni rândul ei. Privi de jur împrejurul încăperii, simţind douăsprezece perechi de ochi aţintite asupra ei. Şi, în mod curios pentru ea, constată că nevoia ei de a se adresa grupului era mai puternică decât teama de reacţia pe care o va primi.

Iată ce a spus:

– Faptul că mi-am vegheat sora pe patul de moarte, văzând-o până în ultimul moment, m-a lăsat vulnerabilă şi cu răni sufleteşti încă proaspete. Tot ce simt a ieşit la suprafaţă. Moartea ei m-a învăţat că trebuie să le spui oamenilor ce simţi pentru ei până nu e prea târziu. Moartea surorii mele mi-a îngreunat inima ca o piatră de moară, dar am ajuns la concluzia că prin moartea ei mi-a dat de asemenea un dar, faptul că v-am găsit pe voi douăsprezece. Sunt atât de recunoscătoare să fac parte din grupul vostru! Mă simt atât de fericită când sunt cu voi! M-aţi inspirat cu căldura voastră, cu acceptarea, bucuria şi camaraderia pe care o arătaţi una faţă de cealaltă, prin modul în care abordaţi deschis viaţa, felul în care ascultaţi pe toată lumea fără să criticaţi, felul în care m-aţi primit în vieţile voastre. Ştiu acum semnificaţia cuvântului „a inspira". Înseamnă „să insufli". Mi-aţi insuflat din nou viaţă. Vă mulţumesc!

În timp ce vorbea, ochii Priscillei se umplură de lacrimi. Când încheie ce avea de spus, şi celelalte femei aveau ochii în lacrimi.

Când colierul cu diamante îi reveni Priscillei, prima dată îl luă la birou, la aprozar, la bancă, la un seminar. Nu alese haine speciale pentru a-l pune în evidenţă, nici nu vorbi despre asta. Ştia că trebuia să poarte mai mult timp bijuterii. În primul rând, pentru că purtatul lor nu putea decât s-o ajute făcând reclamă magazinului. Dar Priscilla nu era genul de femeie înnebunită după bijuterii. Când ea şi Tom călătoreau la prezentări comerciale, observa alte femei împopoţonate cu pietre mari. Însă pe Priscilla nu o interesa să-şi etaleze inventarul. Îi plăcea să se uite la bijuteriile ostentative ale altor femei, însă nu voia ca ea însăşi să se transforme într-o vitrină. Să se gătească cu astfel de podoabe era ultimul lucru la care se gândea când se îmbrăca. Nu prea era de laudă pentru soţia unui bijutier să recunoască acest lucru, dar pur şi simplu nu o tenta.

La fel cum nu se simţea tentată să poarte colierul de diamante. Faptul că-l purta nu însemna *nada*[1]. Însă ce entuziasmată era Priscilla când se gândea la următoarea reuniune, cea în care va ceda colierul, seara în care se va vedea din nou cu grupul, iar adunarea se va ţine la ea acasă.

Priscilla începu pregătirile cu şase săptămâni înainte. Călcă faţa de masă din pânză albă şi şervetele asortate. Lustrui tacâmurile de argint şi tăvile de servire. Scoase setul de porţelan din Wedgwood „Columbia“ şi paharele cu picior de cristal de culoarea merişorului. Comandă un festin de la localul cu specialităţi la grătar Wood Ranch BBQ & Grill din Camarillo: tartine cu creveţi reci şi finger pane, fâşii de vită la grătar, salate asortate şi chifle. Pregăti singură un tort din ciocolată caramel, cândva desertul ei cu care se mândrea, dar pe care nu-l mai făcuse de şapte ani. Iar cireaşa de pe tort: Chambord şi şampanie. Ştia că o parte dintre femei adorau şampania, aşa că puse la bătaie sticla de Dom Perignon, pe care familia Van Gundy o primise la un Crăciun în urmă cu trei ani. De-atunci nu mai existase nici o ocazie deosebită, prin urmare, nu avuseseră motive s-o desfacă.

Priscilla se strâmbă văzând pata galbenă pe care o împroşcase pe mocheta de culoare crem căţeluşul maltez al fiicei ei, dar ştia că

---

[1] nimic (în lb. spaniolă în orig.).

femeile nu o vor observa. Atunci de ce își făcea griji? Mâncarea arăta minunat, dar nici măcar asta nu era important. Noile ei prietene erau gazde neprotocolare. Nu-și făceau gânduri în privința mâncării.

Cu cinci minute înainte de ora șase, deschise ușile duble ale vilei ei cu două etaje, din cărămidă și stuc, și rămase afară să le aștepte. Mușcatele aliniate de-a lungul aleii de la intrare înfloriseră într-o explozie de nuanțe fucsia și trandafiriu.

Așa cum le era obiceiul lor, femeile sosiră în grupuri, toată lumea vorbind și hohotind în râs când trecură pragul casei. Le întâmpinară senine: Priscilla în ușă și, în spatele ei, o statuie de 1,5 metri a Fecioarei Maria, postată într-o nișă de la intrare, cerul fiind pictat cu efect *trompe l'oeil.*

Femeile zâmbiră și se îmbrățișară cu exclamații de genul: „Îmi place cum îți stă părul"; „Cum ai călătorit?"; „O, uau, ia te uită ce de mâncare!" După revărsarea de amabilități, toate se îndreptară spre masa din sufragerie. Câteva merseră direct spre șampanie. Când văzură că era un Dom Perignon, unele rămaseră cu gura căscată, altele ridicară din sprâncene.

– Ai idee ce e asta? o întrebă Dale Muegenberg pe Priscilla.

– Nu sunt obișnuită cu soiul ăsta, dar cred că este scumpă.

– Este cam 500 de dolari sticla.

– Habar n-aveam!

– Acum că știi, sigur vrei s-o deschizi?

– Sigur! Doar sărbătorim.

Înainte ca întrunirea să înceapă efectiv, amatoarele de șampanie căzură de acord că era cea mai bună băutură spumantă pe care o gustaseră vreodată.

„Până să le cunosc pe aceste femei, spune Priscilla, mereu respingeam diverse lucruri, refuzând de fiecare dată. La magazin, Tom îmi cerea uneori să scădem un preț, cum am făcut la colierul de diamante, iar eu refuzam. Sau mă întreba dacă vreau să merg într-o excursie în Hawaii, iar eu răspundeam: «Nu ne permitem». Când fiica mea pleca în călătorii cu prietenele ei, o băteam la cap. Lucrează

în magazin şi mi-era teamă să nu facă ceva frivol. I-am sufocat pe toţi din jurul meu.

Viaţa mea a însemnat mult timp doar familie şi muncă. Şi totul se învârtea în jurul serviciului. Ştiam că nu este cel mai important lucru din viaţă, dar am acţionat ca şi când era. Munca mi-a intrat în sânge şi-mi era de-ajuns.

Dar nu am fost pregătită pentru cât de mult mi se va schimba viaţa. De la moartea surorii mele, şi în acest an a tatălui meu, familia mea nu mai este la fel. Copiii mei sunt adulţi acum, au familie fiecare. Nu mai e acelaşi lucru. Când erau în creştere, eu am impus disciplina. Acum că sunt pe cont propriu nu vreau să spun ceva care să-i supere. Sunt apropiată de copiii mei, dar sunt mereu precaută să nu depăşesc anumite limite, mai ales cu nurorile mele. Trebuie să ştii când să vorbeşti şi când să te retragi. Mai ales când să te retragi! Nu contează cât de bune îţi sunt ideile, cât de atent alese cuvintele, copiii ajunşi adulţi aud sugestiile ca pe nişte critici. Aşa că nici măcar nu le mai fac sugestii – este lucrul cel mai dificil pentru mine. Şi apoi, în calitate de om de afaceri, trebuie să te asiguri că spui ce trebuie oamenilor potriviţi. Sunt conştientă de acest lucru şi prudentă la fiecare conversaţie.

Cu aceste femei las totul în urmă. În ziua când ştiu că avem o întâlnire seara, munca merge mai repede, mai simplu. Mă mişc mai uşor.

Acum mă întreb mereu: «Când e următoarea întâlnire?» continuă ea. M-am distrat atât de bine când am fost gazdă. Nu mă mai distrasem de ani buni şi a fost prima dată când n-am avut emoţii în privinţa oaspeţilor. Nu mai voiam să plece. Faptul că mi-am oferit casa şi m-am deschis faţă de ele m-a făcut să mă simt liniştită, împlinită.

De când am acceptat să merg la reuniuni, am început să spun «da». «Da» că voi fi prezentă. «Da» că accept să-mi deschid sufletul faţă de ceilalţi.

Felul în care mi-a negociat intrarea în grup a fost cel mai mare dar pe care mi l-a făcut soţul meu vreodată. Mi-a redat viaţa. Mi-a dat un viitor.“

CAPITOLUL 4

Dale Muegenburg, tradiționalista

• • •

Să reaprinzi flacăra dragostei conjugale

Dale Muegenburg n-apuca să poarte colierul vreme de unsprezece luni. Ura că trebuia să aştepte atât de mult. N-ar fi fain să-l poarte la dansul anual în „deplasare" de la clubul ei de dans din San Diego? O sună pe Roz McGrath.

– Sigur că ţi-l împrumut, zise Roz când o sună Dale, dar nu voi fi acasă. Ţi-l las pregătit pe verandă, în faţa casei.

Gândindu-se la o casă tipică de cartier, Dale se cutremură. Afară unde l-ar putea vedea oricine? Fără pază? Oare ce era în capul femeii aceleia? Colierul nu era încă asigurat. Ce s-ar întâmpla dacă cineva l-ar lua? Oare ar trebui să pună ea banii ca să-l înlocuiască?

Dale devenea tot mai încordată pe măsură ce îşi punea ultimele câteva lucruri în geanta de voiaj pentru o noapte şi rămase tensionată cât ţinu drumul cu maşina până în Camarillo, la nouă kilometri sud de Ventura. Îi ceru soţului ei Ted să meargă mai repede şi nu reuşi să se relaxeze până nu parcurseră un drum şerpuit, acoperit cu pietriş, la capătul căruia se afla ferma izolată a lui Roz.

Dale alergă la uşa din faţă să recupereze cutia bijuteriei de argint, apoi o ţinu încleştată în poală vreo trei ore cât dură drumul până în San Diego.

Acum îi dădea târcoale un alt gen de nelinişte. Oare o să creadă lumea că e o imitaţie? În privinţa bijuteriilor, Dale era adepta concepţiei „Mai puţin e mai indicat". Ca bijuterie veritabilă, colierul era elegant, dar privit ca imitaţie ar fi fost prea ostentativ. Pe de altă parte, un colier veritabil de diamante impunea prestanţă.

Iar simbolurile care ţineau de statut o intimidau pe Dale. Ca multe alte femei, era vrăjită de farmecul lor – păstrase numai un ceas Rolex primit în dar de la primul soţ. Şi totuşi, se simţea superficială că nu renunţase la el. Nu-i plăcea să epateze. Ce jenant ar fi dacă lumea ar crede că l-a cumpărat ca simbol al unui anumit statut. Vina îi tulbură şi mai mult emoţiile care se derulau în sufletul ei ca imaginile dintr-un caleidoscop.

De ce purtarea acestui colier avea un caracter memorabil?

La pensiunea Rancho Bernardo Inn, Dale renunţă la blugi şi la sandalele cu tocuri pentru o rochie de seară neagră, fără mâneci, din crep. Scoase cu grijă colierul din casetă şi şi-l prinse la gât. Când se uită în oglindă, emoţiile o năpădiră din nou, mai intense. La început, se simţi elegantă, cu o aură princiară, precum Grace de Monaco. O clipă mai târziu, îşi pierdu stăpânirea de sine. Oare de ce simplul fapt de a se vedea purtând diamantele o tulbura? Cum de se putea aşa ceva? Tânjise să facă parte din acest experiment. Se luptase chiar să fie primită.

Dale Muegenburg făcea jogging în mod regulat cu Jonell şi Nancy Huff. De trei ori pe săptămână, cele trei se întâlneau la ora 7.30 dimineaţa, la localul Palermo, un café-bar din centrul oraşului, pe Main Street. Femeile parcurgeau bulevardul spre vest, treceau de Misiune şi o luau spre dig. Inspirau aerul sărat al Oceanului Pacific şi încheiau plimbarea o oră mai târziu cu brânzoaice şi cafele cu lapte mari. Dale fusese una dintre primele persoane care auzise ideea lui Jonell şi una dintre primele care o rugase să o includă.

Ideea îi surâdea lui Dale, dar nu şi cheltuiala. Banii erau o problemă. Dale nu mai lucrase cu normă întreagă de când fusese asistent juridic la firma de avocatură a lui Ted, unde cei doi se întâlniseră cu douăzeci şi şapte de ani în urmă. Dale simţea că prin căsătoria cu Ted, un avocat văduv cu trei copii, dobândise un post full-time la domiciliu. Încercase diverse angajamente part-time, chiar lucrase doi ani ca profesoară de franceză la liceu. Dar în urmă cu cinci ani, mama lui Ted fiind în vârstă, ajunsese să aibă nevoie de îngrijire permanentă, aşa încât Dale trebuise să se retragă cu totul de pe piaţa

muncii. Ceea ce însemna că nu avea un venit independent. Cu alte cuvinte, ar fi putut cheltui o sută de dolari fără să-şi consulte soţul, dar nu o mie.

La cină, în noaptea aceea, nu-i pomenise de colier, făcându-şi griji în ce priveşte reacţia lui. Avea nevoie de timp ca să-şi dea seama care era cel mai bun mod să-l abordeze. Nu îi cerea permisiunea, dar voia să aibă susţinerea lui.

Se îndemna în gând s-o ia încet, să intuiască ce părere ar avea el. Să expună doar ideea şi s-o lase să se dezvolte.

Ted era un bun ascultător – o trăsătură care contribuia la farmecul lui considerabil. Părea să prindă fiecare cuvânt pe care îl auzea, şi chiar mai mult de-atât, părea realmente interesat de ceea ce aveau de spus ceilalţi. Avea 1,75 metri înălţime, era chel, cu ochelari şi emana sex-appeal.

În noaptea când Dale îi povesti lui Ted despre planul de a lua colierul la comun, Ted o ascultă cu atenţie. Faţa lui o îndemnă să-i zică mai mult, dar în mintea lui se întreba: „Oare am auzit eu bine? Cele trei prietene ale ei de jogging au de gând să cumpere un colier de 22 000 de dolari? A înnebunit? Dacă astea sunt genul de femei cu care merge la plimbare, mai bine intră în alt grup“.

Cu voce tare însă exclamă neutru:

– Voi, fetelor!

Două săptămâni mai târziu, Dale aduse din nou în discuţie subiectul.

– Ideea lui Jonell pare fezabilă, anunţă ea. Aş vrea să particip şi eu.

„Nu iarăşi povestea asta“, gândi Ted.

– Ai deja bijuterii frumoase, replică el.

– Aici este mai mult vorba despre a-l împărţi şi a-l purta la comun.

– Nu credeam că-ţi plac diamantele.

– S-ar putea să însemne mai mult decât simpla lor purtare.

„Eu nu intru în joc.“

– Tot nu înţeleg care-i ideea.

Când întâmpina rezistenţă, Dale nu forţa lucrurile. Această caracteristică o ajutase mult la 29 de ani, când devenise peste noapte

mamă de adolescenţi. Şi îi folosise şi în căsnicia cu Ted. Abandonă discuţia.

În timp ce Dale chibzuia cum să-şi convingă mai uşor soţul să accepte achiziţia, soţul ei analiza cum să o facă să se răzgândească. Doar nu profesa ca avocat de trei decenii, fără să fi devenit un strateg. Ştia că nu putea – n-avea cum – s-o oprească, dar cine ştie ce alte resentimente ascundea? Şi era conştient că resentimentele pot deteriora o căsnicie. Ei încă plăteau o taxă de şcolarizare piperată la colegiu pentru fiica lor cea mică. În acest moment, un colier de diamante părea un fleac extravagant şi inutil. Însă, mai mult decât că avea îndoieli în privinţa cheltuielii, îşi dădu seama că era ofensat. Îi oferise lui Dale aşa de multe bijuterii frumoase în cei douăzeci şi patru de ani de căsnicie. Nu erau suficiente? Şi-apoi de ce voia diamante? Nu era stilul ei să poarte ceva bătător la ochi. Ea era genul de om discret şi cu simţul măsurii.

Ted hotărî să vorbească şi cu Wayne Huff, a cărui soţie, Nancy, acceptase să participe la acel aranjament. Wayne era un antreprenor general, cu un temperament blând şi un zâmbet cald.

– Cred că este o idee proastă, îi comunică Ted lui Wayne într-o duminică după-amiază, la acesta acasă.

– De ce? întrebă Wayne. Treaba asta înseamnă foarte mult pentru fete. Ai fi mai fericit dacă ai lăsa-o să participe.

– De ce crezi asta?

– Crezi că ai fi fericit cu o soţie nefericită?

– Nu! Dar cheltuiala...

– Ia-o ca pe o investiţie în relaţia voastră!

Lui Ted îi plăcea şi-l respecta pe Wayne, aşa încât cuvintele acestuia atârnau greu. Judecând la rece, Ted ştia că Wayne avea dreptate. Dar emoţional? Ted nu era pe deplin cucerit de idee.

Iar Dale ştia asta. La următoarea plimbare cu Jonell, îi mărturisi acesteia teama de a nu găsi o cale să-l convingă pe Ted să nu i se mai opună.

Cum să-i faci pe soţi să se entuziasmeze? Ideile erau punctul forte al lui Jonell. Îşi dăduse seama de mult de asta. Fusese nevoită atunci când foarte puţini soţi reacţionau ca Tom van Gundy faţă de

soţiile lor cumpărându-le un colier de diamante, chiar şi la comun. Soţului lui Jonell i se păruse absurdă ideea. La fel şi altora. Îşi dăduseră ochii peste cap, le tachinaseră şi făcuseră haz. Indiferent dacă reacţiile lor fuseseră puternice sau subtile, mesajul transmis era: „Doamne, ce idee!"

Jonell ajunsese la concluzia că tactica potrivită pentru a schimba mentalitatea masculină era sexul.

„Hai să facem o regulă!" propusese ea, cu o privire ştrengărească. Aşa era mereu privirea lui Jonell. „Ei bine, nu ar fi propriu-zis o regulă, pentru că nu cred în reguli! Dar să avem un fel de cod de urmat. Fiecare femeie, atunci când are colierul în posesia ei, trebuie să facă dragoste purtând doar diamantele." Făcuse o pauză, apoi schiţase zâmbetul ei ştrengăresc şi adăugase: „De ce n-ar putea femeile conduce lumea prin sex şi diamante?"

Dale nu ştia dacă trucul va funcţiona, dar nu ratâ ocazia să-l pună repede în aplicare. La cină, pomeni despre codul de urmat, tratându-l ca pe o glumă ca să-şi mascheze jena. Părea stingherită de şiretlic şi cu atât mai mult de viziunea ei goală cu colierul la gât.

„Bijuterii care să îmbie la sex?" Ted nu-şi mai imaginase niciodată un asemenea lucru, dar viziunea îl seduse. „Ce modalitate grozavă de a împodobi corpul superb al soţiei mele!" aprecie el în gând. Zâmbi şi capitulă:

– Trebuie neapărat să faci asta!

Astfel Dale elimină ultimul obstacol din calea ei cu o uşurinţă demnă de Florence Griffith-Joyner.

În clipa de faţă, Dale se afla în camera de hotel purtând pentru prima dată colierul.

Senzaţia că ar aparţine unei case regale se risipise. Acum se simţea mai mult ca o cameristă. „Rochia mea nu este pe măsura colierului." De aici mai era un pas mic până la a gândi: „*Eu* nu sunt demnă de el. Cântăresc prea mult". Uitându-se în oglindă la colierul frumos şi la rochia mărimea 44, Dale se gândi că obosise să nu fie mulţumită de aspectul ei. În faţa oglinzii, făcu un jurământ: Voi slăbi

unsprezece kilograme. Când colierul îmi va reveni mie să-l port peste unsprezece luni, o să încap într-o rochie mărimea 40!

Amintindu-şi acel moment din faţa oglinzii, Dale spune:

„Parte din faptul că nu aveam o părere bună despre mine era că nu mai aveam chef de sex. M-am considerat întotdeauna ca fiind o persoană cu un libidou crescut, dar odată cu menopauza pur şi simplu plăcerea a dispărut.

La începutul căsniciei noastre, viaţa sexuală era foarte bună. Apoi, peste ani, lucrurile s-au schimbat. Am rămas însărcinată, mi-am ieşit din formă, am câştigat în greutate, nu m-am mai simţit sexy. Copiii ba veneau, ba plecau. Eram obosită, cu atenţia distrasă. Traiul zilnic ne încurca planurile.

Sexul începuse să fie cam ca naşterea unui copil. Ştii că naşterea a fost dureroasă, dar de-a lungul anilor uiţi cât de mult a durut. Ştiam că îmi plăcuse cândva la nebunie sexul, dar nu îmi mai aminteam dorinţa şi entuziasmul.

O mulţime de femei ajung pe la 50 de ani să nu le mai pese de sex. Am vorbit cu câteva femei căsătorite, care n-au mai făcut sex de ani buni. Oamenii cad într-o rutină şi se obişnuiesc cu ea. Este simplu să vezi cum se întâmplă, dar femeile se expun riscului ca soţii lor să calce strâmb. Pentru mine asta ar fi devastator. Mi-am propus solemn să-mi regăsesc libidoul.

Am auzit un doctor la un talk-show spunând: „Cu cât faci mai mult sex, cu atât vrei mai mult". Recomanda o carte intitulată *The Sex Diet.* Am găsit online un singur exemplar uzat al cărţii de la Powell's. Când i-am spus unei prietene, s-a arătat dezgustată: «Îuuu, un manual despre sex, folosit!»

La asta nu mă gândisem, aşa că am răsuflat uşurată când l-am primit în ambalajul original, sigilat. Cartea era însoţită de nişte mici broşuri, una pentru el, una pentru ea, pline de idei. I-am oferit-o lui Ted în glumă de Sf. Valentin. Nici unul din noi nu a citit cartea, dar am frunzărit broşurile. Eram prea timidă să fac ceva extrem, dar ideile mi-au stârnit imaginaţia. Mă întrebam ce-aş putea face pentru a fi mai plină de viaţă şi mai entuziastă.

Apoi m-am înscris la un seminar despre intimitate. Nu era propriu-zis un seminar pentru cupluri, dar am mers amândoi. A avut un impact mai mare asupra mea decât aş fi anticipat. Amândoi ne-am dat seama că nu comunicăm. De fapt, de mai bine de douăzeci de ani nu vorbeam despre sex. Făceam doar nişte vagi trimiteri în caz că refuzam de prea multe ori, ceea ce cu greu se poate numi conversaţie. Eram timidă să iniţiez partidele, iar vorbitul despre acest lucru ne stânjenea pe amândoi.

După seminar, ne-am inventat un limbaj codificat, o frază jucăuşă care să verifice disponibilitatea celuilalt pentru sex. Era o modalitate de a ne da semnale reciproc, fără a fi prea explicite. În momentul de faţă, am renunţat la asta mai mult sau mai puţin pentru că suntem mai deschişi şi mai direcţi acum, dar să avem acest mod de comunicare a fost un mare pas înainte pentru noi.

O mare diferenţă a fost şi pierderea în greutate. În opt luni, am dat jos cele nouăsprezece kilograme de care jurasem să scap. Pe Ted nu-l deranja când eram mai plinuţă, dar slăbitul m-a făcut să mă simt mai sexy.

Cel mai important lucru a fost să găsesc o doctoriţă endocrinolog şi să-i spun că viaţa mea sexuală are nevoie să fie îmbunătăţită. Ea mi-a administrat hormoni şi testosteron. Efectul secundar a fost că mi-a apărut un pic mai mult păr pe faţă – mă pensez în permanenţă –, dar merită. Testosteronul m-a lansat într-un tărâm cu totul nou.

Acum eu sunt cea care vrea sex mai des. Şi am devenit mult mai puţin inhibată. Iată un exemplu! Când ne pregăteam să mergem la reuniunea de la facultatea lui Ted, am optat să fim cazaţi în cămin. El este cu unsprezece ani mai în vârstă decât mine, aşa că a prins anii de şcoală înainte de revoluţia sexuală. Am început să mă gândesc la vremea aceea din perspectiva lui, la faptul că probabil i-ar fi plăcut să fi avut o fată în cameră. Şi, intrând în atmosfera a ceea ce mi-am imaginat că ar fi fantezia lui, mi-am comandat un costum de şcolăriţă: în carouri, cu fustă mini, plisată, o bluză sexy albă şi şoşete până la genunchi. Ştiam că m-aş jena să-l cumpăr dintr-un magazin pentru adulţi în Ventura, aşa că l-am comandat pe internet. Dacă aş fi probat ţinuta într-un magazin, nu aş fi cumpărat-o. Pliseurile nu mă

avantajează. Căminul are baie comună, aşa încât ca să-l surprind pe Ted mi-am pus ţinuta în baie, peste care am îmbrăcat un halat. Nu voiam să mă mai vadă nimeni echipată astfel. Ne-am distrat, şi Ted a părut să aprecieze gestul.

Mă jenez din ce în ce mai puţin să încerc tot timpul lucruri noi. Este amuzant să te uiţi pe net la toate costumaţiile feminine de sex-shop: ţinute western, de harem, hangiţe. Am vrut să încerc şi să mă uit la filme erotice, aşa că le-am căutat tot pe net. Filmele mi s-au părut distractive şi excitante, deşi eu voiam mereu mai mult subiect, în timp ce Ted, tipic masculin, dorea să deruleze filmul mai repede până la scenele de „acţiune". Mă gândesc întruna, oare ar fi plăcut să încerc chestia asta?

Să fac dragoste purtând colierul de diamante a fost cu siguranţă aventuros şi sexy. Chicoteam amândoi. A imprimat o tentă artistică şi de lux experienţei noastre. M-am simţit ca pe un platou de filmare.

La început, când am prins curaj să experimentez, îmi făceam griji să nu-l şochez pe Ted. El venea dintr-o perioadă mai convenţională. Nu voiam să-şi piardă respectul pentru mine, să creadă că mă comport ca o târfă, aşa că m-am aventurat cu precauţie. Dar a fost bine tot ce-am încercat, de fapt mai mult decât bine. Cu cât aprecia mai mult momentul, cu atât deveneam mai relaxată şi mai încrezătoare. Dintr-odată m-am întrebat de ce am fost atât de sfioasă."

Dale nu crescuse printre femei sfioase. Crescuse, ca fiind cea mai mare dintre cele trei fete, într-o familie înstărită din Palo Alto, la câteva case distanţă de familia Hewlett, cea care a fondat firma Hewlett-Packard. Cartierul nu o impresionase foarte mult pe Dale. Însă femeile din copilărie, da.

În primul rând a fost mătuşa ei exotică, Jeanne, care lucrase la Ministerul de Externe. I-a umplut casa lui Dale cu artefacte din deplasările ei: sculpturi cu gazele şi tobe din zebră de la Nairobi, o şa de cămilă şi un bust al lui Nefertiti de la Cairo. I-a mai adus lui Dale un kimono de la Hong Kong, din Egipt, o cutie de bijuterii din piele roşie cu hieroglife încrustate în argint. Prin poveştile ei foarte pitoreşti, i-a deschis mintea lui Dale spre fascinaţia altor culturi.

Apoi era mama lui Dale, Mary, adepta regulilor dinainte să se publice *The Rules*. Ea o învățase pe Dale că, dacă un băiat întârzie cincisprezece minute când vine s-o scoată în oraş, ar trebui să refuze să mai iasă cu el. Dale nu prea era sigură în privința acestor reguli, dar, din câte văzuse, funcționaseră în cazul mamei ei, care atrăsese trei cereri în căsătorie înainte de a-i spune „da" tatălui ei. Rămasă văduvă de tânără, albumele cu fotografii de familie o arătau pe Mary în brațele unei suite de iubiți frumoşi. Nu trebuia să facă mari eforturi ca să atragă atenția sexului masculin şi se simţea confortabil s-o primească, fiind sigură pe sexualitatea ei. Când fiica ei îndrăznise s-o întrebe despre viața sexuală cu tatăl lor, Mary îi răspunsese la fel de direct: „E minunată!" Felicitările trimise mamei ei la aniversarea a optzeci de ani îi reaminti lui Dale de succesul acesteia în rândul bărbaților. Unul o alinta „Mary cea sexy", un altul o numea „bomba din vecini". În azilul de bătrâni, trei bărbaţi se luptau să-i intre în grații, vizitând-o zilnic şi aducându-i cadouri.

Şi apoi a mai fost bunica lui Dale, Neva; era o femeie elegantă, care ţinea mereu trandafiri roşii cu tulpină lungă pe măsuța de cafea, dar avea totodată o personalitate debordantă. Când Dale studia la Universitatea din California în Santa Barbara, Neva, în vârstă de 80 de ani, se bucura de compania unui iubit mult mai tânăr, care era pilot. Obişnuia să-i spună lui Dale cu un zâmbet fugar şi făcându-i cu ochiul: „Avem şi o minunată relație fizică!" Neva lipea cu bandă adezivă diverse afirmații pe oglindă şi o încuraja şi pe Dale să citească despre gândirea pozitivă.

După ce cineva trecuse în fugă gol pe scena festivităţii de decernare a Oscarurilor în 1974, iar „alergatul nud în public" devenise un capriciu la modă, mai ales în campusurile universitare, familia lui Dale stătea în camera de zi când Neva, care se afla în vizită, a trecut prin încăpere goală-puşcă. A şocat tot clanul. După ce şi-a pus haine pe ea, a revenit în mijlocul lor pe canapea şi toată lumea a izbucnit în hohote de râs. Ca adolescentă, Dale era un pic jenată de bufoneriile bunicii. Dar încă de pe-atunci remarcase ce femeie plină de viață şi fericită era.

„Prin urmare, femeile din familia mea s-au bucurat de sex", reflectă Dale, lucru care îi convenea. O făcea să simtă sexul ca pe ceva normal, natural şi sănătos.

Şi totuşi, poate fi greu pentru femeile căsătorite de mult timp să-şi menţină interesul pentru sex, energia şi entuziasmul. Este important ca acestea să facă un efort, deoarece bărbaţii au nevoie de sex ca să se simtă iubiţi. Stimulii vizuali suscită un răspuns automat din partea bărbaţilor, deci este mai greu pentru ei să-şi reprime dorinţa sexuală. Pentru femei, sexul este mai mult mental. Trebuie să creăm o fantezie în mintea noastră. Dar asta înseamnă să avem mai mult control asupra dorinţei noastre sexuale, ceea ce este un avantaj pentru femei. Asta înseamnă că ne putem schimba mentalitatea. Ne putem reînsufleţi viaţa sexuală.

Eu, probabil, aş fi îmbunătăţit viaţa noastră sexuală mai devreme, dacă aş fi ştiut atunci ce ştiu acum. Trebuie să o transformi în prioritate!"

În locuinţa confortabilă din Ventura a familiei Muegenburg, plină de obiecte de artă, bucătăria lui Dale dezvăluie două mari pasiuni ale ei: bucătăria rafinată şi cultura franceză. Şapte rafturi de cărţi de bucate adună titluri variind de la *Food Lover's Guide to Paris* şi *At home in Provence* până la volume clasice de Julia Child şi Jacques Pépin. Biblioraftruri din acril înglobează seriile complete din cinci ani ale revistelor *Gourmet* şi *Bon Appétit*. Pe bufetul cenuşiu, acoperit cu plăci de faianţă, sunt aşezate vase franţuzeşti din ceramică pictată. De sus atârnă un set de vase de cupru marca Mauviel de la E. Dehillerin, depozitul de aprovizionare al restaurantelor din Paris unde Child se ducea frecvent. Pe un perete este prins în ramă un meniu de Taillevent, o mare *damă* a bucătăriei pariziene.

Dale pregăteşte vinete cu parmezan pentru cină. Vorbeşte cu uşurinţă în timp ce găteşte.

– Ceea ce îmi place atât de mult la cultura franceză, începe ea, este modul în care oamenii îşi fac timp să se bucure de viaţă. Ei savurează mâncarea deosebită, vinurile fine, sexul, conversaţia, le dezvoltă aproape până devin forme de artă. Francezii nu trăiesc ca

să muncească. Sunt într-un moment în viață acum, când aş putea lucra din nou cu normă întreagă, dar nu se poate numi viață să ai doar una sau două săptămâni pe an de concediu!

Dale este singura femeie din grup casnică. O mare parte a timpului savurează viața cum fac francezii, serveşte cuplurilor mese savuroase, le oferă prietenilor felicitări atent selecționate şi cadouri de ziua lor, îşi răsfață familia cu aniversări prelungite şi petreceri de sărbători.

Dar a descoperit că statul acasă în societatea noastră obsedată de carieră are un preț. „Cu ce te ocupi?“ este o întrebare la care-i este greu să dea un răspuns.

– Unii îşi pierd imediat interesul față de tine. Participarea la un club de investiții şi munca de caritate nu par a fi suficiente. Trebuie să te prezinți într-un mod deosebit. Jewelia mi-a dat ceva interesant de vorbit despre mine!

Dale poartă pantaloni de bumbac şi cămaşă asortată cu guler şi carouri mărunte bleumarin cu negru. Cămaşa descheiată lasă să se întrezărească un maiou din dantelă neagră. Hainele îi atârnă lejer, rezultatul unei diete ținute recent. De la părul cu şuvițe vopsite până la pedichiura de la picioare, aspectul ei este îngrijit şi ordonat. Dacă o vezi plimbându-se de-a lungul bulevardului Champs-Élysées, ți se pare mai mult pariziană decât turistă. Vocea ei este răguşită ca a lui Kathleen Turner, are fața nepudrată şi nu a apelat la chirurgie plastică.

– Mă opun prin concepție măsurilor radicale, povesteşte ea, dar, dacă există o loțiune sau un hormon care ar ajuta, aş apela la el!

De curând, a început să utilizeze linia de produse pentru îngrijirea pielii de la Obagi's, şi tenul ei străluceşte.

În timp ce Dale taie vinetele în felii groase cam de un centimetru, Ted intră în bucătărie cu un pas vioi, care denotă că este binedispus. La 6 dimineața a fost la sala de sport, la firma lui specializată în planificări imobiliare a avut o zi productivă, iar acum, ajuns acasă, este întâmpinat de aroma sosului de roşii care fierbe la foc mic cu ceapă, usturoi şi busuioc. Şi pe el hainele atârnă lejer.

– Dale este bucătarul! povesteşte el. Eu sunt doar ospătar, somelier şi spăl vasele.

În vreme ce Dale sotează vânăta în ulei de arahide, Ted povesteşte despre una dintre greşelile sale majore de servire la una dintre mese. Dale se oferise să gătească un muşchi de vită pentru o ieşire în aer liber cu un cuplu de prieteni. Turnase sosul de smântână în acelaşi tip de cutie acoperită cu folie de aluminiu pe care o folosea şi ca să oprească mâncarea pentru pisică, rămasă de la o porţie la alta. Desemnat să împacheteze coşul pentru picnic, Ted luase porţia de Friskies în loc de sosul *moutarde*.

– Am reacţionat destul de bine, spune Dale, cel puţin aşa îmi amintesc.

– Tu niciodată n-ai făcut scene, o laudă Ted. Nu ţin minte să fi asistat la vreuna.

– Un spectacol poate.

Se uită la ea şi zâmbeşte.

– Da, acelea au fost haioase!

Dialogul revine la prima lună în care a avut Dale colierul Jewelia. Cuplul a decis să meargă la Paris, un loc preferat al lor de vacanţă, pentru a sărbători ziua de naştere a lui Dale şi a-şi vizita fata cea mică, asistent juridic la biroul din Paris al unei firme de avocatură din New York.

Dale era întotdeauna dornică să călătorească, dar de data asta mai şi purta Jewelia. Al doilea principiu propus de Jonell a fost că, dacă oricare dintre femei pleca la Paris, putea lua colierul în cinstea celei după care i se pusese numele. Dale era deosebit de încântată să fie prima femeie din grup care onora ambele principii. Şi, fără îndoială, se simţea mai bine să poarte colierul la o ţinută de mărimea 40, decât la una de 44. Îi plăcea la nebunie felul în care diamantele îi stăteau la gât, mai atrăgător ca înainte, acum în formă de V, în loc de U.

Ted, un narator înnăscut, preia firul poveştii. Începe să explice cum s-au apucat ei doi de călătorii.

Dale se pricepe să facă cercetări, rezervă biletele de avion, camerele la hotel şi restaurantele. Studiază istoria şi cultura locală. Poate conversa în patru limbi, de câte ori călătoreşte undeva, îşi

împrospătează cunoştinţele privind limba din ţara respectivă. Iar Ted planifică activităţile.

– Ştiam exact ce ne dorim! punctă el. Să-i arătăm Parisul Jeweliei. Să vadă oraşul prin ochii unui nou-venit.

– Poţi face salata în timp ce vorbeşti? îl tachinează Dale.

Ted continuă să povestească şi în acelaşi timp spală frunzele de salată, taie o ceapă roşie şi curăţă subţire de coajă un avocado. Ca şi Dale, şi el se descurcă să facă treabă în timp ce vorbeşte.

– Am urcat cu Jewelia până sus în Turnul Eiffel. Am dus-o la Luvru. La o plimbare pe malul Senei. Să vadă Arcul de Triumf şi la Muzeul d'Orsay. Şi am mers chiar şi la magazinul Cartier – probabil că a fost punctul de atracţie al serii. A fost ideea mea să o arătăm unei verişoare franţuzoaice sau mătuşi îndepărtate. Să-i facem o poză cu o rudă bogată!

Tonul lui păru brusc amuzant, de parcă Jewelia era un membru al familiei.

Cuplul fusese un pic intimidat când se apropiase de împrejurimile luxoase: marchiza clasică de la intrare adăpostea unul dintre cele mai exclusiviste magazine, cu portar în livrea, cu vitrine elegante, iar o tânără înaltă şi blondă îi întâmpină. Magazinul Cartier avea o politică strictă. Li se spuse că nu se pot face poze înăuntru. Dar, când văzuse dezamăgirea evidentă a cuplului, tânăra şopti: „Haideţi cu mine!“ Îi conduse spre o vitrină din colţ, unde le zise că face o excepţie pentru micul lor colier cu diamante. Ted o fotografie pe Dale cu Jewelia lângă un colier splendid, din trei şiraguri de diamante.

– Poate nu verişoara, comentează Ted, ci mai degrabă străbunica Jeweliei, baroneasa! Şi-apoi am dus-o la Catedrala Notre Dame, pentru că Jewelia trece prin multe mâini. Avea nevoie să se confeseze, aşa că ce loc mai bun? O fi curăţând-o Tom van Gundy la suprafaţă, dar nu-i suficient. Ne-am aşezat într-o strană şi am cugetat un timp la eventualele ei păcate. Chiar mi s-a părut că avea un luciu mai puternic când am ieşit.

– Cina este gata! anunţă Dale.

Ted se aşază, gustă din porţia lui de vinete, apoi se uită admirativ la soţia lui.

– E foarte bună mâncarea! zice el şi-i zâmbeşte.

– Faci gropiţe în obraji, remarcă ea, o aluzie la faptul că mai slăbise. Îi pune mâna pe braţ şi-l complimentează: Sunt aşa de drăguţe!

El zâmbeşte sfios.

– Mă faci să mă ruşinez!

Ted încheie povestea:

– Uitându-ne la oraş de parcă îl vedeam prima oară, am observat detalii care au imprimat vizitei noastre impresii şi expresie noi. Era un alt gen de călătorie şi a fost o nebunie. Una dintre cele mai distractive excursii pe care le-am avut!

Şi astfel soţul cel mai reticent în a-i cumpăra soţiei sale un colier de diamante a ajuns probabil cel a cărui viaţă conjugală s-a îmbunătăţit cel mai mult datorită acestuia.

„Acum câţiva ani, când mama mea a murit, şi mezina noastră şi-a luat zborul din casa părintească, rolul nostru de a le purta de grijă activ s-a încheiat, spune Ted. Acum noi doi zburdăm prin casă.

În multe feluri Jewelia este emblematică pentru amândoi întrucât ne placem mai mult pe noi înşine. Parte din treaba asta are de-a face cu percepţia fizicului nostru. Am dat jos douăzeci şi una de kilograme, câteva alergând-o pe Dale care era doar cu colierul pe ea, ca să onorăm cum trebuie codul grupului. Pierderea mea în greutate are legătură cu a ei. Suntem teribil de co-dependenţi, aşa încât ne încurajăm reciproc bunele obiceiuri.

Şi parte din asta are legătură cu Dale care a devenit mult mai sigură pe ea. Iar acesta a fost un beneficiu imens pentru mine. Uneori, uit câţi ani am. În perioada cea mai nebunatică din adolescenţă sau chiar şi cu zece, cincisprezece ani în urmă, nu mi-aş fi imaginat că voi avea viaţa sexuală pe care o am astăzi. Este incredibil! Şi nu iau nici un stimulent în acest sens.

Prin Jewelia am învăţat ce mult contează să nu deţii mereu controlul, să fii dispus să laşi ceva să evolueze de la sine!“

CAPITOLUL 5

Maggie Hood, aventuriera

* * *

Să lupţi pentru o viaţă sănătoasă

Lui Maggie Hood îi era greu să asculte aventurile cu colierul ale celorlalte femei. Probabil că era o aventurieră mai mare decât oricare dintre ele. Făcuse bungee jumping în Noua Zeelandă, mersese cu cortul în zonele periferice ale Australiei, parcursese cu bicicleta Highway One de pe coasta Pacificului, escaladase Muntele St. Helens din Washington şi îşi serbase cea de-a cincizecea zi de naştere sărind cu paraşuta. Făcuse schi pe zăpadă, schi nautic, drumeţii şi încheiase un curs scurt de triatlon. Însă Maggie nu avusese parte de nici o aventură în februarie, luna în care a purtat colierul pentru prima dată. Spre deosebire de celelalte, nu putea sărbători într-un mod deosebit prima purtare a diamantelor. Trebuia să-şi canalizeze toată energia pentru a-şi câştiga traiul şi a-şi reface viaţa.

Maggie avea destulă experienţă în a-şi reface viaţa. Căsătoria cu prietenul din liceu se încheiase după cinci ani când el îşi dorea copii, iar ea îşi dorea o carieră. De cel de-al doilea soţ divorţase după trei luni şi două bătăi.

Acele hotărâri păleau în faţa celei pe care avea s-o ia când îi veni rândul să poarte diamantele. Acest divorţ destrăma şaisprezece ani de căsătorie cu tatăl celor doi copii ai ei. Despărţirea o lăsă pradă depresiei, iar acordul de custodie comună continua să o roadă. Obişnuia să-şi sărute copiii de noapte bună în fiecare seară încă de când se născuseră. Acum nu-i vedea decât o dată la două săptămâni. Ştia că trebuie să-şi găsească preocupări noi. Nu-i plăcea să fie singură la capătul unei zile de muncă.

Însă cercul ei de cunoştinţe care să o susţină se micşorase. Dată fiind despărţirea de soţ, îşi pierduse vreo câţiva prieteni. Mai rău, pierduse familia soţului ei, care timp de şaisprezece ani fusese şi familia ei.

Părinţii ei erau morţi. Un frate îşi ducea zilele într-o instituţie psihiatrică. Ceilalţi trei fraţi locuiau în Midwest. Crescând în Chicago, Maggie avusese parte de un grup de prieteni apropiaţi, de la şcoala primară până la terminarea liceului, însă toţi acei prieteni rămăseseră în Chicago.

Prietenii de la locurile de muncă anterioare şi din viaţa ei anterioară erau răspândiţi din New York până în Arizona. Până şi posibilităţile ei de a munci se împuţinaseră. Vindea case pentru o agenţie imobiliară, care avea în birouri doar cinci persoane. Pe măsură ce îmbătrânea, descoperise că viaţa era din ce în ce mai greu de luat de la capăt.

O întâlnise pe Jonell la un seminar şi se hotărâse de îndată să participe la cumpărarea colierului. Acum era la sfârşit de februarie, „luna ei", şi urma să găzduiască grupul pentru a ceda drepturile asupra diamantelor cu care nu mersese nicăieri. Renunţarea la colier nu va fi grea. Asta pentru că abia îşi amintea să-l fi purtat. Ocupată cu separarea şi mutarea în casa închiriată, luna ei se împotmolise în haos. Mutatul fusese întotdeauna o corvoadă, dar când se pomeni prima dată fără copii, i se păru o tortură. O suferinţă în plus. Colierul se aflase la ea de Sfântul Valentin, dar nu avusese pe nimeni cu care să iasă în oraş în cea mai romantică noapte a anului. Înţelegea şi că-i va fi greu să se bucure de vacanţe. Îi plăcea să găzduiască petreceri de sezon pentru familia soţului ei. Se zisese cu asta. În sufletul ei nu rămăsese decât un sentiment profund de rupere de orice.

La ora 6 în seara întrunirii, femeile veniră agale vorbind şi râzând. O îmbrăţişară pe Maggie. „Casa ta arată splendid", spuneau una după alta. Complimentele lor făcură ca schimbul colierului să pară mai mult o inaugurare a casei. Maggie petrecuse doar câteva ore cu aceste femei şi totuşi, privind de jur împrejurul sufrageriei, se simţea tratată ca o prietenă, aşa cum nu mai fusese de foarte multă vreme. În final, exista şi ceva bun în această lună. Colierul îi adusese un

fel nou de energie în viaţă. Poate că acest colier o va îndruma către un nou capitol, gândi ea.

Spera.

Odată cu trecerea lunilor, Maggie se lupta să dea profunzime legăturii pe care o simţise în acea seară în casă. Dar prietenia nu veni aşa de rapid sau facil cum se aşteptase. În toţi aceşti ani, ea fusese diferită faţă de celelalte femei. Măcar dintr-un punct de vedere arăta diferit. În timp ce la majoritatea se vedeau semnele unor forme mai moi, Maggie, cea mai tânără din grup, afişa corpul ferm al unei femei de 30 de ani. În timp ce majoritatea celorlalte aleseseră să îmbătrânească în mod natural, Maggie optase pentru chirurgia plastică a pleoapelor şi pentru lifting.

Existau diferenţe care nu puteau fi trecute uşor cu vederea. Majoritatea femeilor aveau printre ele prietene de foarte multă vreme, în timp ce Maggie cunoştea doar trei femei – din întâmplare. Maggie era singura mamă din grup care încă mai avea copii de crescut, de 10 şi 15 ani, ceea ce însemna că uneori venea mai târziu la întruniri, deoarece trebuia să participe la şedinţe cu părinţii şi meciuri de baseball şi softball. Şi atunci, pierdea mare parte din conversaţie, deoarece avea probleme auditive. Le era recunoscătoare protezelor auditive pe care le purta încă de când avea 30 de ani, însă detesta pierderea auzului. Rata glumele. Şoaptele erau ceva imposibil. Când vorbeau toate femeile deodată, şi vorbeau adesea toate odată, Maggie nu putea distinge nimic.

Dar abia aştepta următoarea rundă în care avea să poarte colierul. De data aceasta va fi ca la carte. Jură să fie o aventură aşa cum doar Maggie, aventuriera, putea avea. Hotărî să facă iar paraşutism. Prima dată saltul cu paraşuta i se păruse atât de năucitor, încât îşi lipise un abţibild pe maşină: „Paraşutism! Asumaţi-vă riscul de a nu scăpa cu viaţă, dar de a împiedica viaţa să vă scape“.

Maggie stabili o dată, apoi trimise e-mail la KCBS-TV, Canalul 2 din Los Angeles. „Voi sări cu paraşuta purtând Jewelia, un colier cu diamante de 37 000 de dolari. Cred că ar putea fi un reportaj grozav. Anunţaţi-mă dacă sunteţi interesaţi.“

Un producător îi răspunse tot prin e-mail: „Suntem interesaţi".

Într-o zi însorită şi răcoroasă, Maggie merse cu maşina optzeci de kilometri până la Şcoala de paraşutism Jim Wallace din Perris, California. Stătu puţin la taifas cu un reporter şi un cameraman. Apoi se schimbă într-un costum albastru din bumbac. Îşi fixă hamul. Îşi puse mănuşile şi ochelarii. Apoi cu bandă adezivă îşi fixă pe ceafă colierul cu diamante.

– Azi o să trec printr-un extaz în aer, spuse ea către cameră cu un zâmbet care se transformă într-un râs sănătos şi adăugă: Jewelia e pe cale să sară din avion pentru prima dată!

Camera restrânse cadrul arătând trăsăturile fine ale lui Maggie, ochii verzi, părul blond şi fin şi diamantele care-i înconjurau gâtul. În bătaia vântului, camera prinse şi cerceii cu ştrasuri de 10,99 de dolari, pe care-i cumpărase de la J.C. Penney ca să se asorteze cu colierul.

Maggie ridică degetul mare de la mână în semn de confirmare, apoi urcă la bordul aparatului DHC-6. Găsi un loc pe băncuţă între alţi doi paraşutişti.

Avionul decolă. Unul câte unul, paraşutiştii săriră din avion.

– E rândul tău, îi spuse instructorul lui Maggie.

Se ridică de pe băncuţă. Instructorul se prinse în hamuri de trunchiul ei.

– Sunt gata, spuse ea zâmbind din nou la cameră.

Se aplecă în afara avionului. La 4 000 de metri înălţime sări.

Trupul lui Maggie trecu la orizontală, cu braţele şi picioarele depărtate. Trimise în zbor bezele spre cameră. Plonjă la 70 km/oră în cădere liberă timp de cincizeci de secunde, iar vântul îi urla în urechi.

Apoi trase de sfoara paraşutei, şi aceasta se deschise. Trupul îşi schimbă poziţia pe verticală. Următorii 1 500 de metri Maggie nu mai auzi nimic. Ea şi Jewelia pluteau lin spre sol.

Maggie se ridică după aterizarea lină, desprinzându-se din ham şi de instructor.

– A fost grozav! comentă ea veselă privind spre cameră. Se pipăi să simtă colierul şi adăugă: Jewelia a reuşit! A supravieţuit primului ei salt cu paraşuta.

La sfârşitul filmării, Maggie îl întrebă pe reporter când va fi difuzat materialul.

– Probabil că în câteva zile, răspunse acesta, la ştirile de la ora 5.

În fiecare după-amiază, Maggie îşi setă televizorul să înregistreze ştirile şi în a treia zi de la săritură, materialul fu difuzat. Văzând clipul TV, trăi din nou momentul la intensitate maximă. Derulă înregistrarea de trei ori şi o revăzu. Nu mai putea de nerăbdare să o arate grupului. În cele din urmă, avusese o aventură la care purtase colierul, ceva care să creeze o legătură între ea şi celelalte. Şi arătase bijuteria unei audiențe TV de milioane de telespectatori. Femeile vor fi încântate.

Două seri mai târziu, Maggie le întâmpină pe femei cu îmbrățişări şi entuziasm. Stătu liniştită la masă şi ascultă subiectele de pe ordinea de zi.

La un moment dat, Jonell se întoarse către Maggie.

– Ei bine, cum a fost luna cu Jewelia?

– Minunată! exclamă Maggie. O să vă arăt!

Porni televizorul ei Sony cu diagonala de 81 cm, pentru a reda materialul. Rămase în spate, în picioare, să privească. Da, într-adevăr, aceasta era o casetă la care nu se va sătura să se uite. Îi plăcea la nebunie să se privească făcând fapte care sfidau moartea.

În timp ce femeile vizionau caseta, temperatura din încăpere era şi ea în cădere liberă. Majoritatea nu văzuseră materialul televizat. Majoritatea nu aveau idee despre paraşutism.

Multe gândeau acelaşi lucru: „Ce face? De unde i-a venit ideea că experimentul ăsta era pentru ca ea să apară la televizor?"

Clipul se termină. Nimeni nu vorbi.

Tăcerea îi spunea lui Maggie că tocmai aruncase o bombă, şi n-avea idee cu ce efecte. Când Patti luase Jewelia la surf în Hawaii, toate doriseră să asculte povestea. Când Dale luase diamantele la Paris, toate arătaseră interes. De ce nu era nici una interesată de aventura ei?

Uluită şi rănită, Maggie nu spuse nici ea nimic.

La câteva minute după difuzarea clipului, se termină şi întrevederea.

În următoarele câteva zile, prin telefoane şi e-mailuri, femeile hotărâră ca Jonell să-i trimită lui Maggie un e-mail prin care să i se comunice mesajul grupului: Poţi purta colierul la oricare activitate îţi doreşti, la paraşutism, bungee jumping sau căţărări pe munte în rapel, dar nu anunţi media! Noi nu avem nici o legătură cu promovarea persoanelor.

Citind e-mailul, Maggie se încordă toată, lucru ce făcea ca venele de pe mâini să-i devină foarte proeminente. Acum ea era cea luată prin surprindere. O sună rapid pe Jonell şi la fel de rapid dezlănţui defensiva. La urma urmei nu făcuse nimic diferit faţă de ceea ce făcea mereu. Chemase reporteri şi atunci când, practicând surfing în mod riscant, fiica ei era să moară. Trimisese e-mailuri în masă pentru a-şi promova activităţile de la clubul de paraşutism. Contactase fiecare birou de presă din Ventura pentru „Marşul celor o mie de mame“ din L.A. Media era elementul ei. La facultate, în Minnesota, se specializase în comunicare. Lucrase ca reporter pentru filiera CBS din LaCrosse, Wisconsin. Scrisese scenarii audio-video şi vânduse reclame radio. Înainte de a deveni agent imobiliar, lucrase în media.

Jonell îşi amintea de trecutul lui Maggie de la prezentările iniţiale, dar o ascultă din nou cu amabilitate.

– Le poţi spune femeilor ceea ce simţi la următoarea întrunire, zise ea pe un ton amabil. Atunci o să putem vorbi mai mult.

Maggie nu avea chef să fie ţinta discursurilor a douăsprezece femei şi să asculte cum îi spun că a dat-o în bară. Nu veni la întrunire, ci rămase acasă, unde îşi petrecu seara gândindu-se la turnura evenimentelor.

Maggie nu putea să rămână certată cu aceste femei. Era deja la cuţite cu fostul ei soţ, cu familia fostului ei soţ şi fiica adolescentă. Maggie îşi pusese speranţe aşa de mari în acest grup. Nu voia şi nu putea să piardă legătura cu ele. Trimise e-mailuri cu cele mai sincere scuze pe care le putu compune. Dar pe cuprinsul celor două pagini, îşi exprimă şi nemulţumirea faţă de atitudinea femeilor:

„Pe viitor, scrise ea, dacă aveţi vreo plângere în ceea ce mă priveşte, spuneţi-mi direct, nu pe la spate!“

Când apăsă butonul „Trimite“, Maggie îşi dădu seama că făcuse totul de una singură de atâta amar de vreme, încât uitase ce înseamnă a face parte dintr-un grup. Nu trebuise să se sfătuiască asupra activităţilor ei cu nimeni încă de când avea – cât? – 11 ani.

În acel an, tatăl ei alcoolic a murit, lăsând familia cu datorii la chirie pe un an, mii de dolari de plătit pe facturi medicale şi zero dolari în bancă. Până la finele anului mama ei a devenit şi ea alcoolică, punând astfel capăt copilăriei lui Maggie.

Fiind cea mai mare dintre cei cinci copii, trebuia să fie acasă în fiecare zi după şcoală, să se asigure că fraţii mai mici îşi fac temele şi treburile prin casă. La 14 ani avea nevoie de bani pentru haine şi lentile de contact, aşa că a început să muncească douăzeci şi patru de ore pe săptămână vânzând dulciuri la Chicago Theatre, cel mai mare cinematograf din oraş. Faptul că avea de traversat un cartier periculos la ora 23 în cursul săptămânii şi la 2 noaptea în weekend nu o speria. A învăţat să înjure în spaniolă. Exersa în oglindă priviri feroce până când a ajuns să stăpânească o mină batjocoritoare ce spunea: „Nu te pune cu mine“. Avea 1,64 metri înălţime şi 45 de kilograme, dar nimeni nu se lua de ea.

A muncit în permanenţă, începând cu acele nopţi în centrul oraşului Chicago. A muncit şi pe perioada facultăţii, făcând împrumuturi pentru studii şi lucrând ca ospătăriţă. Nu a cerut nimănui ajutor, sfaturi sau măcar o părere.

Nici una dintre femei nu a mai pomenit vreodată de incident. Şi nici Maggie. Dar s-a gândit mult şi bine la ceea ce se întâmplase.

Întâi de toate a privit înlăuntrul ei. Ştia cum poate răni caracterul ei tăios, format de străzile periculoase din Chicago. La fel putea şi aroganţa pe care o dobândise în cei trei ani cât fusese reporter TV şi intervievase oameni celebri precum Jimmy Carter şi Nancy Reagan. Avea să se poarte altfel cu aceste femei, concluzionă ea, avea să cugete înainte de a vorbi şi să gândească înainte de a acţiona. Va trebui să se mai înmoaie puţin.

Maggie nu se lăsa uşor descurajată. Tocmai făcuse faţă unei noi încercări, asta-i tot. Şi când nu făcuse ea faţă încercărilor? Când piaţa proprietăţilor imobiliare a fost în declin, s-a plâns şi ea ca toţi ceilalţi agenţi imobiliari din ţară, apoi a luat măsuri. A investit 2 500 de dolari în cursuri de pregătire în vânzarea proprietăţilor imobiliare, a făcut planuri cum să obţină licenţa de broker şi s-a mutat într-un spaţiu de birouri mai promiţător. S-a hotărât să devină instructor personal autorizat şi a început să ţină cursuri la un workshop de douăsprezece săptămâni: „Trăieşte o viaţă sănătoasă şi frumoasă (indiferent de situaţie)".

Mavericks este o sală de sport de pe Telegraph Road, peste drum de mall, unde Maggie e client fidel. Numai ce-a terminat o repriză de treizeci de minute de ridicat greutăţi. Poartă colanţi sport de un negru stins, o bluză mulată cu bretele ce-i dezvăluie abdomenul sculptat şi pantofi sport Nike Air. A mai adăugat vreo şapte kilograme de muşchi la cei din adolescenţă, dar este încă subţirică, minionă. O peliculă subţire de transpiraţie îi acoperă pielea.

„Mi se pare elegant să port colierul când ies în oraş aranjată din cap până-n picioare, povesteşte ea. Şi amuzant să-l port la sala de gimnastică, cu tricoul transpirat şi fără machiaj.

Am început să mă antrenez acum douăzeci şi şase de ani, când conduceam un departament şi eram aşa de stresată încât nu puteam dormi nopţile. În sala de gimnastică am descoperit că nu sunt decât eu şi echipamentul. Nu auzeam telefoanele sunând, nu vedeam teancurile de foi de lucru. A devenit o formă de meditaţie. Când am văzut cât de mult mă ajută exerciţiile fizice să mă relaxez, mi-am promis să mă ţin de sport. Îmi puneam echipamentul în maşină şi de la serviciu mergeam direct la sala de gimnastică de două ori pe săptămână. Oamenii care mă văd îşi închipuie că merg la sală în fiecare zi. Nu, dar lucrez cu seriozitate şi fac lucrul acesta de o jumătate de viaţă. Îmi respect angajamentele.

Alt motiv pentru care merg la sală este acela că am nevoie de energie, deoarece am copii mici. Am un fiu de 10 ani care mă pune la grea încercare. Dacă nu mă menţin în formă, nu voi fi în stare să

fac ce vreau atunci când voi îmbătrâni. Când voi călători nu voi putea urca treptele palatelor pe care vreau să le văd. Dacă voi avea nevoie de operaţii chirurgicale şi nu sunt în formă, recuperarea va dura mai multă vreme.

Toţi în familia mea au murit înainte de a apuca să facă 75 de ani. Pentru mine asta e o viaţă prea scurtă. Trebuie să mă menţin în formă să înving soarta pentru că voi avea 60 de ani când fiul meu va merge la facultate. S-ar putea să fac 70 de ani înainte de a apuca să devin bunică. Şi trebuie să-mi duc nepoţii la Disneyland!

Noi aventuri – acesta-i secretul tinereţii! Profit de orice ocazie pentru a încerca ceva nou. Şi asta a însemnat Jewelia pentru mine. Următoarea mea aventură este escaladarea Muntelui Whitney, cel mai înalt vârf din cele patruzeci şi opt de state. Sunt hotărâtă! O să ajung în vârf chiar de-ar fi să mă târăsc.

Îmi lucrez mintea cu aceeaşi intensitate cu care-mi lucrez trupul. Am citit cărţi despre transformarea personală începând cu anii ’80, când am deschis cartea *Through a Positive Mental Attitude*[1] de Napoleon Hill şi W. Clement Stone. Am scris îndemnuri pe bileţele lipite peste tot pe oglinda din baie şi pe tăblia patului. Lucrez mereu să scap de trecut, să trăiesc o viaţă sănătoasă, autentică. În unele zile îmi este uşor. În altele nu-i chiar aşa de simplu.

Uneori, în acest grup mă simt neimportantă şi neauzită. Trebuie să combat acest sentiment. Trebuie să-mi spun: «Acestea sunt nişte femei minunate. A te simţi neimportantă şi neauzită e de domeniul trecutului».

Trebuie să faci ordine în trecut, să laşi deoparte tot ce este negativ. Dacă nu aş fi muncit atât de mult cu mine, nu aş fi putut să fac faţă atitudinii negative de la incidentul cu paraşutismul. Acest grup este ca orice altă relaţie. Şi fundamentul unei relaţii de succes este angajamentul luat de a depăşi problemele.

La începutul unui conflict, degetul arată acuzator spre celălalt, dar în cele din urmă trebuie să-l îndreptăm spre noi înşine şi să ne asumăm răspunderea. Am înţeles că, dacă vreau prietenii de durată

---

[1] Traducere în româneşte *Succesul şi atitudinea*, Bucureşti 2002.

printre aceste femei, trebuie să fac un efort. Nu poți ajunge să cunoști pe cineva cu care te întâlnești o dată pe lună. Întâlnind oamenii câte unul în parte, ajungi să poți construi relații. Intenționez să o invit pe fiecare dintre aceste femei la prânz. Eu trăiesc pentru scopurile mele și unul dintre ele este să fac parte din acest grup. Mi-am luat angajamentul!

Prietenele sunt un lucru esențial pentru o viață sănătoasă."

CAPITOLUL 6

Tina Osborne, reticenta

Să te bucuri că faci notă discordantă

Pe 2 ianuarie 2005, *Ventura County Star* a publicat un scurt articol despre cele treisprezece femei şi colierul lor cu diamante. Două zile mai târziu, ziarul a tipărit o scrisoare către editor scrisă de un fost profesor la Harvard, care preda la Universitatea Luterană din California. Le dezaproba vehement pe femei. „Un bun exemplu despre cum promovează media ideea falsă că dreptul de proprietate asupra lucrurilor şi mărirea de sine aduc fericirea, scria el. A purta colierul în public implică o altă problemă: afişarea unei bogăţii fictive."

Citind scrisoarea, Jonell se întristă. Oare erau adevărate cuvintele profesorului? Oare femeile pretindeau a fi mai mult decât ceea ce erau? Jonell discuta, expunea lucrurile şi căuta explicaţii la mobil, în timpul plimbărilor de dimineaţă, când era cu prietenii şi familia. Curând, reticenţa făcu loc amuzamentului că un profesor de psihologie şi-ar pierde vremea comentând pe marginea experimentului ei. Iar apoi amuzamentul făcu loc controversei. Lui Jonell îi plăcea să intre în polemică.

„Ei bine, desigur, media promovează ideea falsă că dreptul de proprietate asupra lucrurilor aduce fericirea. Oare este aceasta o ştire? Dar grupul nostru nu înseamnă asta. Şi care-i problema cu afişarea bogăţiei fictive? Şi, în tot cazul, cine defineşte bogăţia? Poate că a împărţi este adevărata bogăţie. Ce ziceţi de asta?"

Cu cât vorbea mai mult, cu atât îi veneau mai multe întrebări în minte. În cele din urmă, rămase una: „Putem face ca acest colier să însemne şi mai mult?"

Poate că vorbele profesorului au rănit-o, dar au şi motivat-o să acţioneze.

Două luni mai târziu, pe 8 martie 2005, de Ziua Internaţională a Femeii, grupul dădu o petrecere. Scopul: strângerea de fonduri pentru Ventura's Coalition to End Family Violence. Atracţia: o seară cu Jewelia.

Femeile deciseră să fie ceva simplu, să tipărească fluturaşe de 20 x 25 cm pe coli normale de scris, să le distribuie în familie, printre prieteni, colegi de serviciu şi colaboratori. Pentru a-i atrage pe cunoscuţi să doneze, au creat un cadru plăcut cu decoraţiuni, muzică, vin, flori, mâncare: platouri cu bruschete şi soiuri exotice de brânză, tarte cu brânză de capră şi roşii uscate la soare, tarte miniaturale cu smochine şi cireşe. Femeile convinseră vreo doi soţi să servească la bar şi le dădură 20 de dolari unor oameni ai străzii să care înăuntru lăzile cu bere.

Multe dintre femei se mai implicaseră în strângeri de fonduri caritabile, dar acelea erau evenimente majore, bine planificate. Acum însă totul era făcut din mers. Cam aşa cum se întâmplă cu tot ceea ce se pregăteşte în două săptămâni, iniţiativa le aduse mai mult temeri înainte să le aducă bani. Ce-ar fi să dăm petrecerea şi să nu vină nimeni? Fără confirmări scrise sau telefonice, femeile nu puteau decât să se tot întrebe: Vor veni măcar zece oameni? Sau poate două sute, şi n-o să ne ajungă bruschetele?

Norbert Furnee, expert în arta culinară şi în vinuri, le pusese la dispoziţie Deco, restaurantul său şic din centru. Chiar după colţ de locul în care Erle Stanley Gardner scrisese romanele despre detectivul Perry Mason, Deco se afla la etajul întâi al clădirii istorice Banca Italiei, cu faţada decorată cu basoreliefuri sculptate în marmură italienească.

Deco nu era primul restaurant din Ventura cu mâncăruri fine, dar restaurantul lui Furnee avea un aer aparte: pereţii zugrăviţi în verde-salvie, un tavan de culoarea dovleacului, un bar lucrat manual din mahon de Filipine, artă contemporană din colecţia particulară a proprietarului, un meniu de vinuri formidabile.

La ora 17, oamenii începuse să sosească. Până la 17.30, invitaţii erau aşa de înghesuiţi în micuţul spaţiu, încât trebuiră să ocupe veranda şi o parte din trotuar. Femeile se mai liniştiră văzând hărmălaia. Se strecurau prin mulţime salutându-i pe nou-veniţi. „Unde-i Jewelia?" întrebau oaspeţii unul după altul. Femeile cercetau din ochi încăperea, apoi murmurau una către cealaltă:

– Unde *este* Jewelia?

Femeile ştiau că Tina Osborne avea diamantele luna aceasta. Ceea ce femeile nu ştiau era că Tina nu voia să meargă la strângerea de fonduri. Tina pur şi simplu voia să se retragă din grup.

Cu două ore mai devreme, cât femeile din Jewelia reaşezau mesele de la Deco pentru a se putea circula mai uşor, Tina Osborne îşi încheia ziua la Our Lady of the Assumption, o şcoală gimnazială parohială de pe Telegraph Road, vizavi de mall. Acolo, Tina preda ştiinţe sociale, ortografie şi religie.

Lucrări artistice de-ale elevilor, un banner al UCLA, un poster cu Isus şi un crucifix decorau pereţii clasei mari şi însorite. Dar nu prea erau semne că cei vreo nouăzeci de elevi folosiseră clasa în acea zi – nici o hârtie rătăcită sau vreo carte la vedere şi fiecare scaun era aşezat deasupra pupitrului de scris.

La cei 1,55, Tina nu era cu mult mai înaltă decât elevii săi, dar statura ei micuţă găzduia o voce puternică şi o prezenţă dominantă. Cu părul blond, tenul bronzat, sandale fără toc şi o fustă scurtă cu imprimeu floral, ilustra „stilul lejer californian". Atitudinea ei, în schimb, era foarte fermă. Nu-i lăsa pe elevi să plece până când clasa nu era din nou în ordine aşa cum o găsiseră la venire. Când li se adresa aspru cu: „Nu sunt mulţumită de voi", toţi deveneau atenţi. Indiferent cât de dură îi era mina, nu-i putea ascunde frumuseţea. Avea nişte trăsături minunate, atât de perfect proporţionate, că ar fi putut apărea pe marile ecrane.

Tina avusese o zi lungă. Făcuse repetiţii cu cei din clasa a şaptea pentru o slujbă din Săptămâna Mare. Animase puţin o lecţie despre Egiptul antic pentru cei din clasa a şasea lucrând cu ei la mumificarea unei găini, ca apoi s-o îngroape în curtea şcolii. Îi pregătise pe

copiii de clasa a opta pentru simularea unui proces şi le explicase „Destinul evident“[1] al Americii din secolul al XIX-lea. Le dăduse lucrare la ortografie copiilor din clasa a şaptea şi, deşi era frântă, rămase după ore să le noteze. Uneori, rămânea chiar şi până la 17.30. Politica ei? Niciodată să nu iei de lucru acasă. Voia să aibă o viaţă în afara clasei.

În ultima vreme totuşi, acea viaţă părea să se restrângă.

La trei uşi depărtare de a sa, starea mamei ei în vârstă de 92 de ani se deteriora pe zi ce trecea şi ochii ei erau din ce în ce mai goi. Faptul că avea o îngrijitoare care locuia cu ea era o binecuvântare, dar Tina continua să se ocupe de cumpărăturile de la băcănie şi de medicamentele mamei sale, îi pregătea cina în timpul săptămânii şi o vizita aproape în fiecare după-amiază după şcoală. Era singura fată dintre cei opt fraţi. Tina avusese o legătură specială cu mama ei încă de la o vârstă fragedă. Mama reprezentase pentru ea singura femeie în care putea avea mereu încredere. Acele zile erau de mult apuse.

Şi acum, când Tina mergea acasă după şcoală, bărbatul care o aştepta nu mai era de mult bărbatul de care se îndrăgositise la universitate, studentul la Medicină care-i aducea tava cu mâncare la căminul Theta, bărbatul care-i amintea de fraţii ei: frumos, obraznic, amuzant, ager. Ozzie era încă frumos, dar nu mai era ager. La numai 58 de ani, Ozzie avea parkinson.

„Când am auzit diagnosticul, am fost şocată. Una e să ai un părinte bolnav, dar când e vorba despre cineva de aceeaşi vârstă cu tine, te zdruncină total. La început, mi-a părut rău pentru el. Apoi m-am gândit, ce se întâmplă dacă nu munceşte? Ştiam că trebuia să se retragă de la cabinetul de stomatologie. Va primi doi ani ajutor financiar pentru dizabilitate, dar după aceea? Vom reuşi să ne descurcăm din punct de vedere financiar?

A trebuit să mă întorc la catedră cu normă întreagă. Nu ştiu când mă voi putea pensiona. Avem nevoie de asigurarea medicală.

---

[1] O concepţie care justifica expansiunea teritorială a Statelor Unite de-a lungul întregului continent nord-american. (n.red.)

Nici unul din noi nu provine dintr-o familie înstărită. Starea financiară este mereu motiv de îngrijorare.

Am început să predau când cel mai mic copil al meu era în clasa a şaptea. Îmi plăcea să muncesc pentru că astfel aveam propriii bani. Făceam ce voiam cu ei, ceea ce în mod normal însemna să cumpăr lucruri pentru casă, şi era minunat. Acum se pun la comun, lucru care-i greu. Nu-i mai pot ascunde în sertarul cu sutiene.

Peste noapte, ni s-au inversat rolurile. Brusc, eu trebuia să mă îngrijesc de asigurarea traiului. Îmi displăcea lucrul acesta. Simţeam că trebuia să am un alt fel de viaţă.

Nu am spus nimănui nimic despre acest diagnostic, multă vreme – nimănui de la şcoală, nici unuia dintre prieteni sau familiei. Voiam doar să-i fac faţă. Era mult prea nou, prea personal. Nu voiam ca oamenii să vorbească despre asta.

Îmi era teamă să nu-l pierd. Cum vom supravieţui financiar? Mă trezeam noaptea pe la ora 2 extrem de agitată. Vom putea rămâne în casa noastră? Dacă nu reuşim? Unde vom merge? Îmi căutam rozariul şi începeam să mă rog. «Te rog, Doamne, arată-mi calea!» Şi nu mai puteam adormi până la 5 dimineaţă. Jumătate de oră mai târziu, trebuia să mă târâi jos din pat să plec la muncă.

Apoi m-am revoltat. De ce noi? De ce eu? Deja aveam grija mamei. Eram supărată pentru că făceam din ce în ce mai multe.

Este dureros să-l vezi cum se deteriorează. Capătă o expresie serioasă, o mască, şi eu am impresia că-i supărat pe mine sau neinteresat de ceea ce spun. Acea expresie nu înseamnă nici una, nici alta. E doar o manifestare a bolii. Te înfurii pe persoana bolnavă pentru că i se schimbă şi personalitatea. Pierzi persoana cu care te-ai căsătorit. Îţi pierzi cel mai bun prieten.

Simt tot mai mult o separare. Între cel care a fost şi cel care este acum. Între ce este el acum şi cum sunt eu. Nu mai mergem în aceeaşi direcţie.

Brusc, mama este foarte bătrână şi soţul îmbătrâneşte, iar psihic poţi îmbătrâni şi tu când te afli printre bătrâni. *Dar eu încă nu am ajuns acolo.* Şi nu vreau să ajung acolo. Eu sunt o fire tânără. Arăt tânără. Nu am probleme fizice. Nu iau medicamente.

După şcoală, merg la mama, dar ea nu comunică, apoi vin acasă, şi soţul meu nu mai comunică aşa cum obişnuia şi mă simt atât de singură. Sunt prinsă la mijloc între două tristeţi covârşitoare. Am mereu un nod în stomac.

Să fiu nevoită să comunic cu acest grup nou de femei a fost ca o nouă încercare."

Tina nu participase la nici o pregătire pentru evenimentul de strângere de fonduri. Nu trimisese invitaţii familiei, prietenilor sau colegilor de serviciu. Îi spusese lui Ozzie că strângerea de fonduri nu i se părea aşa de importantă. Din partea ei, el putea să meargă sau nu. Ozzie alesese să nu meargă.

Nici Tina nu voia să meargă. Nu voia să fie în preajma nimănui, mai ales nu într-o mulţime de oameni. Încă de la bun început avusese reţineri în a se alătura grupului. Tina nu manifestase niciodată interes pentru grupuri, şi ea avea deja prieteni. Plus că nu le cunoştea pe majoritatea acestor femei. A fi nevoită să le cunoască i se părea o povară în plus. Se alăturase grupului doar dintr-un singur motiv: pentru că Nancy Huff o convinsese.

Evenimentul din această seară o punea pe gânduri. Nimeni nu-i vorbise despre el. Nimeni nu o întrebase dacă vine. Şi-atunci cât de important putea fi?

În timp ce se tot gândea la acea întrebare, sentimentul de vinovăţie, datorat şi credinţei ei catolice, începu să-i dea târcoale. Evenimentul avea loc în luna în care colierul era la ea. Ar putea măcar să-l scoată în lume. Evident, nu-l purtase la şcoală. Tehnic să zicem, îl purtase, dar ascuns sub bluze pe gât sau cămăşi cu guler. Îi era jenă să-l poarte în faţa celorlalţi profesori.

Tina probă câteva haine şi se hotărî pentru o fustă dreaptă din dantelă neagră şi o bluză mulată din jerseu negru cu decolteu în V ce se adâncea vertiginos de o manieră neprofesorală. Îşi puse nişte sandale negre cu paiete şi tocuri înalte. Îşi împrospătă machiajul, adăugând puţin negru pe la ochi şi un ruj mai roşu. Îşi umflă părul scurt şi cărunt, apoi îl trecu bine pe după urechi. Îşi puse nişte cercei mici cu diamante, care îi aparţinuseră mamei ei. Colierul cu diamante îi

înconjura deja gâtul. Vestimentaţia era potrivită pentru bijuterii, ba chiar le punea în evidență. Tina se privi în oglinda mare şi-i plăcu ce văzu: profesoara reținută se transformase într-o fată strălucitoare. Tinei nu-i plăcea să meargă la petreceri sau să bea în cursul săptămânii, dar, după o zi plină la muncă, se simți bine aranjată aşa.

La 17.30, Tina ajunse la Deco. Găsi un loc de parcare în fața clădirii, de parcă zeii traficului o ocroteau. Coborî din maşina albă sedan, marca Volvo, şi păşi pe trotuar. Blițurile o orbeau. Fețe necunoscute îi zâmbeau. Vocile îi strigau: „A venit!... Faceți-i loc... Uite că vine... Nu-i adorabilă? ...“

Tina se uită în jurul ei. Despre cine vorbeau toți? Despre ea vorbeau? Dar de ce să vorbească toată lumea despre ea? Ce se petrecea?

Vocile erau din ce în ce mai puternice: „Superbă... nemaipomenită... spectaculoasă...“

„Dumnezeule, gândi Tina, să nu-mi spui că vorbesc de sânii mei“. Ştia că avea un decolteu destul de adânc, dar nu consideră că era excesiv. Dar de ce să se holbeze la pieptul ei aşa de mulți bărbați?

– Vino aici... aici... pot să fac o poză cu tine?... Vreau o fotografie cu Jewelia...

Jewelia! Desigur. Oamenii nu vorbeau despre ea. Vorbeau despre colierul cu diamante. „Bine, fato, îşi zise ea, fii la înălțimea cauzei. Trage umerii spre spate, sânii sus. Zâmbeşte larg.“

Tina zâmbi năucitor. Ştia cum să meargă pe covorul roşu.

Mai mersese pe covorul roşu când fusese încoronată regină la balul de absolvire la Mary Star of the See, liceul catolic din San Pedro. Mersese pe covorul roşu în fața antrenorilor şi atleților când au anunțat-o ca fiind cea de-a doua câştigătoare după Miss UCLA. Şi mai mersese pe covorul roşu când un comitet format din patru bărbați a ales-o pentru jobul ei de vis din facultate: să servească cocteiluri la Walt Disney's Club 33, un club exclusivist, cu restaurant pentru demnitarii care veneau în vizită. Slujba impunea un costum sexy, însă avea parte de cele mai bune bacşişuri din Disneyland.

Slujba nu era o fantezie ciudată pentru o fată care crescuse în Los Angeles, la 12 km de Hollywood. O pată de strălucire pătrunsese

în viața de acasă a Tinei. În ochii ei, părinții săi deosebit de arătoși erau stele de cinema. Replica standard a Tinei fusese mereu: „Mama mea seamănă cu Elizabeth Taylor și tata cu John Wayne". Doi dintre cei opt frați ai Tinei au jucat în filme când erau copii, iar unul, într-un serial TV. Tina obișnuia să petreacă trei după-amiezi pe săptămână și toată ziua de sâmbătă exersând pași de balet la studioul de dans al soțului celebrei dansatoare Cyd Charisse din anii '50, Nico. Tinei îi plăceau recitalurile. Îi plăcea pe scenă. După ce văzuse *Căpitanul Ianuarie,* îl rugase pe tatăl ei s-o strige „Star", după numele personajului interpretat de Shirley Temple. Și așa a strigat-o tatăl ei până-n ziua în care s-a stins.

Familia Tinei era încă în luminile rampei. Un frate lucra ca operator cinematografic, unul preda actoria și era cântăreț profesionist; altul cânta cu o formație. Și acum luminile reflectoarelor ademeniseră generația următoare. Sean, fiul Tinei, producea emisiunile TV „Sporturi Extreme" pentru televiziunea prin cablu. Mary, fiica ei, câștigase un reality-show la MTV „Surf Girls", ceea ce a dus la apariții în reclame, reviste de gen și documentare.

Tina era mulțumită să-și lase acum copiii să fie vedete. Ea nu se mai gândise la luminile rampei de foarte multă vreme.

Strângerea de fonduri trebuia să se încheie la ora 20, dar la acea oră oamenii stăteau ciorchine la bar, oaspeții se mișcau în cerc precum limbile ceasului, toată lumea era în mișcare. Tina credea că-i cunoaște mai pe toți cei care contau din Ventura, dar încăperea era plină de fețe necunoscute. Toată seara oamenii veneau la ea, îi vorbeau, voiau să asculte povestea colierului. Tina nu conteni să le spună povestea. Toată seara, oamenii și-au dorit să se fotografieze. Tina nu reușea să se mai oprească din zâmbit.

La 21.30 invitații încă discutau și se interesau de colier, iar Tina încă era în centrul atenției. N-ar fi vrut ca seara să se termine, dar la ora 22, se afla în cele din urmă în drum spre casă. Pe drum, spuse o rugăciune de mulțumire că purtase hainele potrivite, mai mult chiar, că venise.

Abia aştepta să discute despre această seară. Dar Ozzie deja dormea. Iar la 22.30 era prea târziu să sune pe cineva fără a avea sentimentul de vinovăţie de a-l fi trezit din somn, aşa că trimise un e-mail unei prietene. Tina retrăi întreaga seară – mulţimea, spontaneitatea, energia. Se simţise ca o vedetă. Se simţise lipsită de griji.

„A fost magic, scrise ea, cu degetele parcă dansând pe tastatură. O noapte pe care n-o voi uita niciodată!“

O noapte ce o păstră pe Tina în grup.

„Până să ajungem pe la 50 de ani, se gândi Tina mai târziu, dacă suntem ocupaţi cu viaţa, ceva se întâmplă. Nu mi-am închipuit niciodată că voi fi atât de ocupată muncind şi îngrijindu-i pe cei din jurul meu ca atunci când am crescut patru copii. Foarte multe femei, pe măsură ce îmbătrânesc, păstrează supărarea şi devin acre, iar ridurile de pe feţele lor le deprimă. Eram hotărâtă să nu devin şi eu aşa. Când voi începe să simt că gândesc negativ, voi şti că e vremea să ies în oraş cu fetele.“

CAPITOLUL 7

Mary Osborn, competitiva

* * *

Să ţinteşti spre poziţii de putere

În acelaşi timp în care Tina se bucura de momentul ei de glorie, o altă blondă sclipitoare se strecura prin mulţime. Avea în comun cu Tina doar numele de familie, nimic altceva. În timp ce Tina era minionă, Mary Osborn era înaltă. În timp ce Tina mai era încă împreună cu primul ei soţ, Mary era la a treia căsătorie. În timp ce Tina îşi petrecuse viaţa activă lucrând în domeniul educaţiei, Mary şi-o petrecuse în afaceri. Dar întâmplarea de la Deco trezi în cele două femei aceeaşi reacţie: au văzut cu alţi ochi valoarea grupului.

Mary fusese una dintre cele multe care refuzaseră din start propunerea lui Jonell. Ideea că femeile ar putea împărţi un colier cu diamante i se părea absurdă. Toate ar vrea să-l poarte în acelaşi timp. Mary îşi şi imagina răfuieli ca între pisici, dar nu-şi putea închipui nici un tip de activitate în viaţa ei la care să poarte un asemenea accesoriu.

Acum se afla aici, oaspete la strângerea de fonduri, uluită că femeile nu doar că foloseau colierul să strângă fonduri pentru o cauză dreaptă, dar mai şi socializau cu prietenii şi familia şi întâlneau oameni noi, interesanţi. Şi totul în doar câteva ore.

„Doamne, lucrul acesta înseamnă a folosi la maximum timpul disponibil", se gândi Mary cu gelozie. Evident că făcuse o greşeală că nu acceptase propunerea, dar nu trebuia să rămână aşa. Starea lucrurilor se putea schimba.

Mai târziu, la o întâlnire la clubul de investiţii, la care erau membre şi câteva dintre femeile „Jewelia", întâi de toate o căută pe Jonell.

– Vreau şi eu să particip, spuse ea. Cum pleacă prima femeie, vreau eu locul ei.

Mary îşi croi apoi drum spre celelalte din grupul colierului. Adăugă:

– Dacă cineva va dori vreodată să se retragă, vă rog să vă folosiţi influenţa pentru a mă primi în grup.

O lună mai târziu, o femeie plecă din grup şi intră Mary.

Mary Osborn ştia cum să facă faţă unei mulţimi. La o ceremonie politică pe tema drepturilor motocicliştilor, îşi făcuse loc printre vreo o sută cincizeci de motociclişti pentru a face cunoştinţă cu purtătorul de cuvânt care o impresionase. După ce au descoperit că aveau în comun dragostea pentru motocicletele Harley şi politică, s-a căsătorit cu el. Ca membru al Comitetului Central al Partidului Republican din Ventura County, îi întâlnea şi saluta în mod regulat pe politicienii sosiţi în vizită. Ca asistent executiv al Consiliului de conducere al Behavioral Science Technology Inc., o firmă de consultanţă internaţională în securitate cu sediul central în Ojai, întâlnea VIP-uri şi persoane din anturajul lor din toată ţara.

Mary se pricepea de minune să facă cunoştinţă cu oameni noi. Cu vocea sa uniform modulată, cuvintele măsurate şi înfăţişarea calmă, emana un soi de siguranţă care le defineşte pe Miss America. Cu trăsăturile ei delicate şi drăguţe şi trupul de artistă din Vegas, s-ar fi putut descurca foarte bine şi la un concurs de costume de baie. La birou, îmbrăcată în costume ce emană putere, purtând mătăsuri şi tocuri înalte, era întruchiparea profesionalismului.

Nedorind s-o tragă în jos, şeful ei o încuraja să-şi caute un post la relaţii publice în cadrul firmei. Dar lui Mary îi plăcea ceea ce numea „slujba de vineri a unei fete“, unde făcea de toate pentru şeful ei, de la a jongla cu agenda lui până la pregătirea prezentărilor. Îi plăcea să fie aproape de putere, în interior, acolo unde se luau deciziile; găsise mulţumire lucrând pentru un bărbat de la care continua să înveţe. Mai mult, era recompensată pentru cele zece până la douăsprezece ore de muncă pe zi cu un salariu care o plasa în topul celor 4% dintre femeile care-şi câştigau singure traiul.

Lui Mary nu-i plăcea să poarte diamante la birou. Colierul nu părea să fie un accesoriu potrivit culturii corporatiste. Totuşi, îi făcea plăcere să-l poarte la drum, călare pe motocicleta sa Harley-Davidson Low Rider. Şi, de asemenea, îi mai plăcea să-l poarte în poligonul de trageri.

După cincizeci de ore de muncă pe săptămână, Mary îşi petrecea sâmbăta la atelierul „Women on Target“, al Clubului de arme din Ojai Valley. E membră a clubului de şase ani şi de doisprezece ani membră a Asociaţiei Naţionale de Tir.

Poligonul de trageri este situat în Pădurea Naţională Los Padres, la periferia Ojai, un oraş aflat la douăzeci de minute de Ventura. Munţii din jurul oraşului Ojai serviseră ca loc de filmare pentru Shangri-La în filmul lui Frank Capra din 1937, *Orizontul pierdut,* după un roman de James Hilton. Poligonul de trageri se îneacă în praful deşertului. Nu se află nici un „munte învăluit în ceaţă“ în jur, pe o distanţă de câţiva kilometri. Aici, în mijlocul tufelor de salvie şi a arborilor pitici, iarba abia rezistă, căldura devine apăsătoare.

În ciuda acestui decor pârjolit, Mary este întruchiparea „prospeţimii“. Poartă jeanşi strâmţi albaştri, o cămaşă neagră cu mâneci lungi, o şapcă neagră de baseball, cu un logo auriu al NRA, ochelari de soare Juicy Couture şi un colier cu 118 diamante. Cizmele negre cu tocuri de 5 cm o înalţă la 1,82 metri. Mary arată cu zece ani mai tânără faţă de cei 59 de ani pe care-i are – mult prea tânără ca un băiat de 16 ani să o strige „bunică“. Seamănă cu tipele pistolare gen Julie Christie din *McCabe & Mrs. Miller* şi Jane Fonda în *Cat Ballou.*

Mary îşi croieşte drum către prietenii ei bărbaţi, dintre care marea majoritate lucrează azi ca instructori. Îi cunoaşte de la tir, de când mergea în weekenduri cu soţul ei la club, şi-i îmbrăţişează pe rând. Se plimbă şi printre femei, încurajându-le să devină membre ale clubului.

– Cred cu tărie că avem dreptul să ne protejăm, îi spune unei femei care trage pentru prima dată. Când soţul meu pleacă din oraş, mă simt mult mai în siguranţă cu o armă alături.

O idee originală depindea de generozitatea unui bijutier. Proprietarul magazinului, Tom van Gundy, dreapta, cu tatăl lui, Kent van Gundy, care a pornit afacerea în 1957.

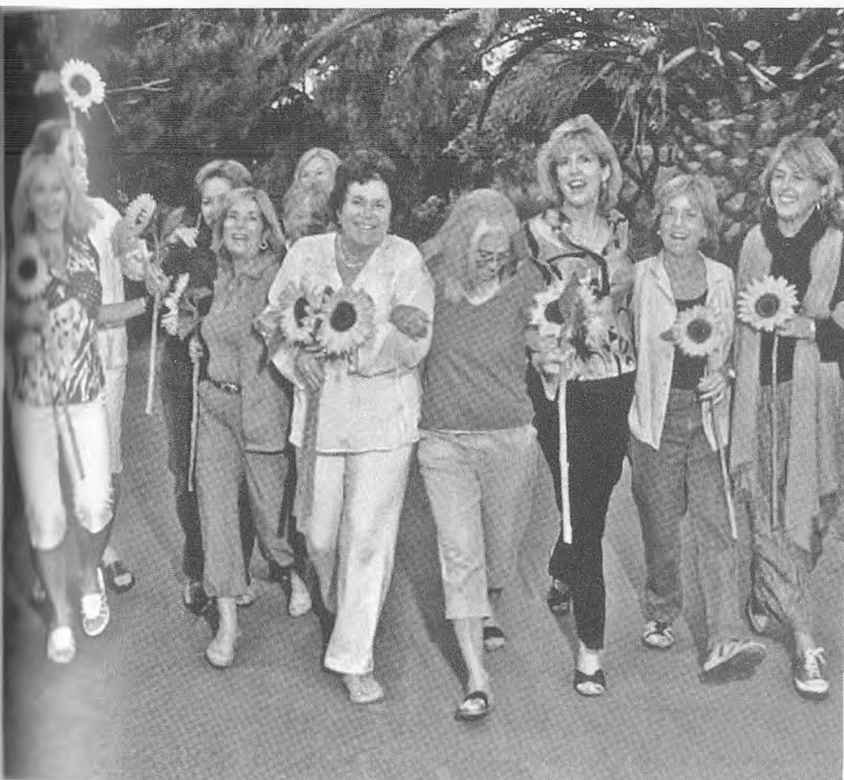

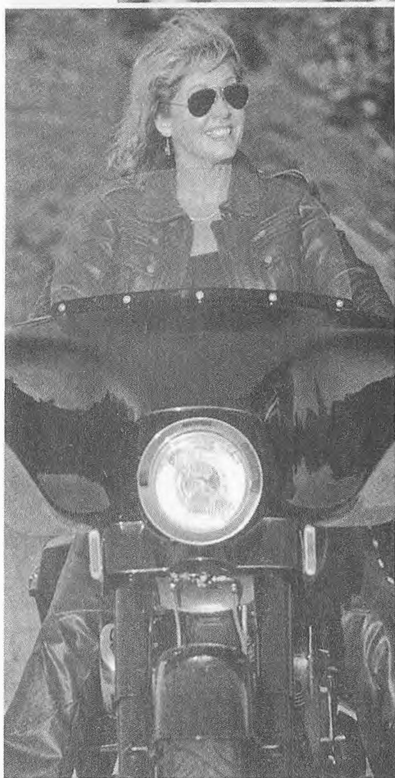
Transferând colierul la fiecare patru săptămâni: *sus,* Maggie Hood, *dreapta,* Mary Karrh, *jos,* Jone Pence primindu-l de la Priscilla van Gundy.

Cum imprimi o notă de amuzament unei întruniri:
Când a venit rândul ei să fie gazda grupului prima dată, Roz McGrath, centru, le-a dat femeilor fire de floarea-soarelui de la ferma ei.

Să iei un colier de 15 carate în locuri neobişnuite: *sus*, Maggie Hood îl poartă în timpul saltului cu paraşuta; *stânga*, Mary Osborn pe motocicletă, *dreapta sus*, Dale Muegenburg în Paris, după ce a urcat în Turnul Eiffel, *dreapta*, Patti Channer şi doctoriţa Roz Warner în timpul unei consultaţii medicale.

Să împarți și cu alți oameni: punând colierul la gâtul chelneriței Rosslyn Nikala, Jonell McLain întrezărește noi posibilități.

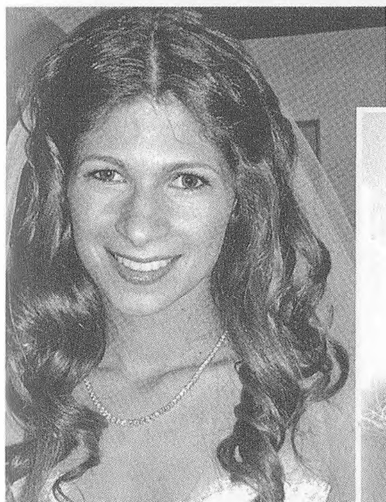

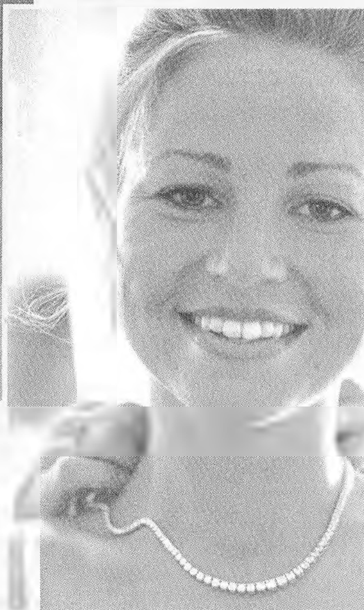
Mama lui Jonell, Bobbie Batten, rezervă colierul să-l poarte la cele trei cluburi de bridge unde merge. Partenerele ei la jocul de cărți – în medie în vârstă de 90 de ani – îl încearcă pe rând, în timp ce joacă. *Din stânga:* Marlene Lowe, Bobbie Batten, Bo Taylor, Virginia Goodman.

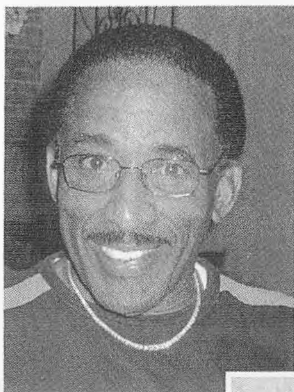

Tradiționalul obiect „de împrumut“ pentru câteva mirese: *stânga,* Nicole Van Gundy, *imediat dedesubt,* Tiffany Griffith, *jos în stânga,* Lindsay Goffman, *jos,* Megan Michiels-Markowski.

Joseph Smart

Tammy Reed

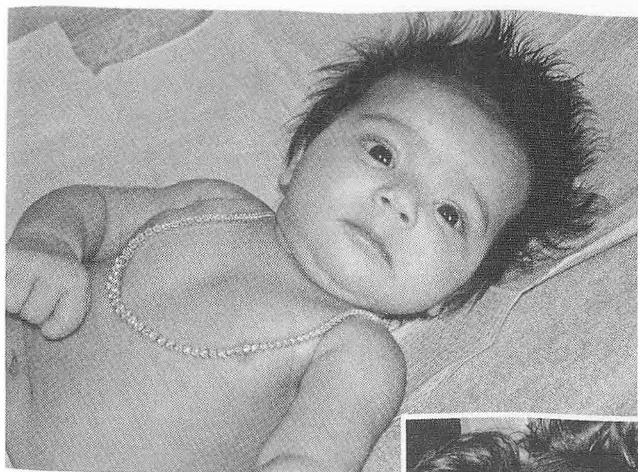
Pamela Ward

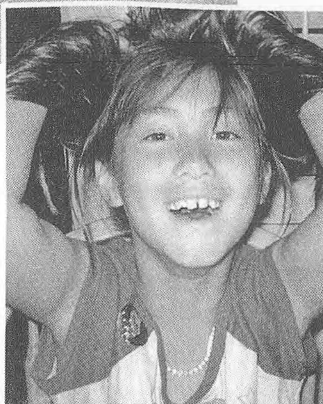
Vangie Butler

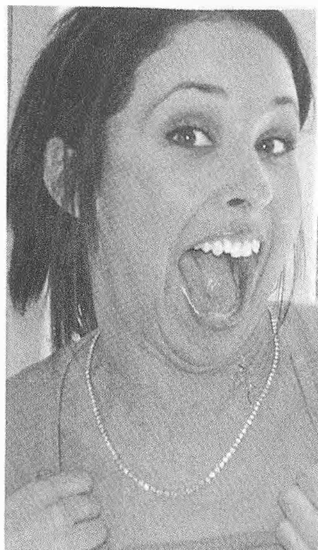
Rosalba Rodriguez
cu nepoata ei,
Samantha Caro

Shyla Ilapogu

Daphne Oh

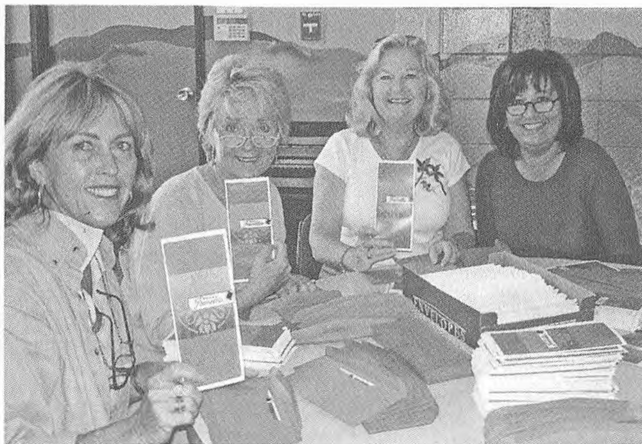

Lilli Hammil

Un colier animă
o comunitate

O prezență aparte acasă, şi nu numai: Celelalte femei li s-au alăturat lui Nancy Huff, în centru pe rândul din față, într-un marş de 3 km pentru cauza ei personală National Alliance on Mental Illness (Alianța Națională privind Bolile Mentale).

Adresând invitații la cea de-a patra acțiune de strângere de fonduri pentru Easter Seals Pediatric Theraphy Services. De ia stânga: Patti Channer, Jone Pence, Mary O'Connor şi Priscilla van Gundy.

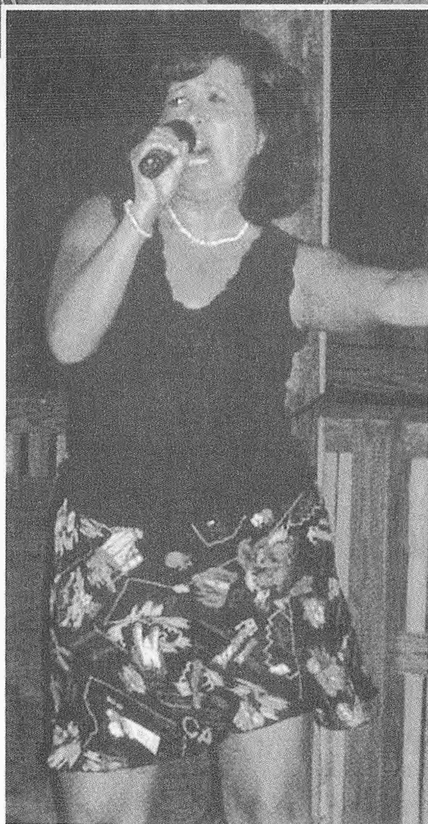

Dându-i Jewelia lui Jody Woolwine în după-amiaza când este premiată la categoria „Cea mai extraordinară femeie a Anului“ de către Compania de teatru Rubicon a Marilor Doamne, pentru că şi-a donat un rinichi unei colege de serviciu. Pe rândul din faţă, de la stânga: beneficiara transplantului, Wendy Giroux; doctoriţa Roz Warner; Jone Pence; laureata Jody Woolwine; Patti Channer. Pe rândul din spate, de ia stânga: Mary Karrh, Jonell McLain şi Shaki Skinner, şefa lui Woolwine de la Ojai Community Bank, care a ajutat la finanţarea operaţiunii.

Cu banii de la strângerea de fonduri, femeile „Jewelia“ au cumpărat un autobuz pentru a-i transporta pe copiii de la orfelinatul Father Singh din India la policlinică sau la spital. De la stânga la dreapta: Mary Karrh, Patti Channer, Mary O'Connor.

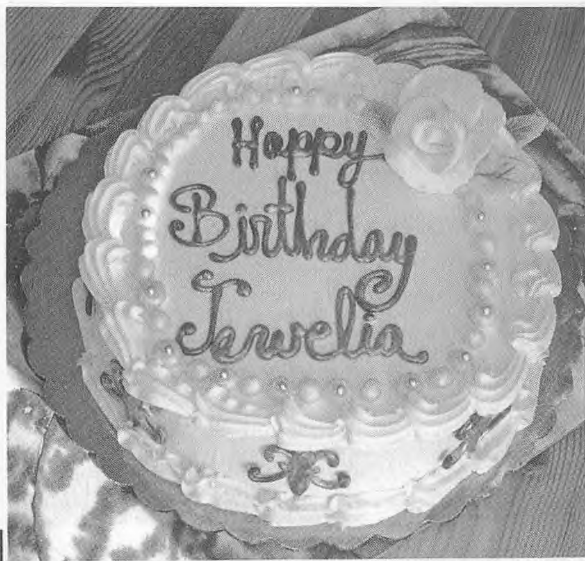
Când te simţi liber să te dezlănţui: *sus,* pe ringul de dans, *din stânga,* Nancy Huff, Mary Osborn şi Dale Muegenburg; *dreapta,* la un concurs de karaoke, Priscilla van Gundy câştigă locul doi.

Prezentându-se localităţii Ventura la parada zilei de Sfântul Patrick în 2007, femeile s-au înfăşurat cu eşarfe verzi, au purtat pancarte cu înscrisul „Iubeşte-ţi mama" şi au câştigat locul I.

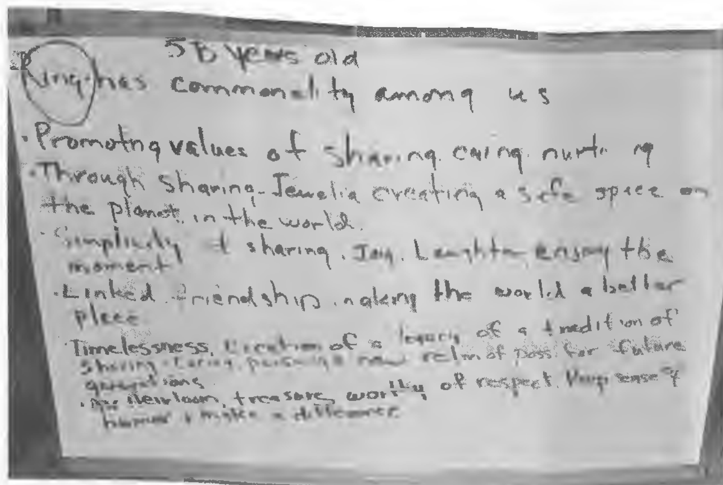
O poză în faţa misiunii creştine San Buenaventura.

Happy
Birthday
Jewelia

Să-ți faci timp să sărbătoreşti: *stânga sus,* un tort comandat după primul an petrecut ca grup; *stânga jos,* mergând cu o limuzină spre hotelul Beverly Jills pentru a sărbători cea de-a treia aniversare; petrecând cu moştenitoarele: *sus, la stânga,* Mary O'Connor, *şi dreapta mult,* fiica ei, Karen; *în centru,* Nancy Huff şi fiica ei, Christen; *mai jos,* din stânga, Dale Muegenburg, fiica ei Paige, fiica lui Jonell McLain, Mattie, şi Patti Channer.

Cum îți stabileşti obiective pentru a face dintr-un obiect material unul spiritual.

Indiferent cum va evolua grupul, femeile ştiu că prietenia lor va rezista în timp.

Atelierul dedicat femeilor este sponsorizat de NRA şi reprezintă o premieră pentru club. Sunt prezente douăzeci şi şapte de femei – de la adolescente până la sexagenare. Participanţii şi instuctorii se servesc cu cafea şi brioşe cu afine, apoi se strâng în jurul meselor de picnic din lemn din şopronul acoperit.

Mary navighează prin acest mediu din lemn aspru la fel de uşor cum o face şi la locul ei de muncă spilcuit. Nu e surprinzător, dat fiind că a crescut la o bază militară, unde tatăl ei era un ofiţer de carieră care începuse la Marină şi a trecut cu uşurinţă la Forţele Aeriene. El le-a dat lui Mary şi celor două surori mai mari câte un pistol Red Rider BB, apoi şi-a dus fetele pe câmp să le înveţe să tragă. Mama lui Mary, ea însăşi o bună ţintaşă, le însoţea uneori. Tatăl lui Mary era plecat atât de mult, încât aceste momente petrecute cu el erau memorabile, cu atât mai mult cu cât nici nu au fost de durată. A murit când Mary avea nouă ani.

Nu mai avea de mult acel pistol BB, dar interesul ei faţă de armele de foc se păstrase. Azi, Mary are o puşcă de calibru 12, „o Beretta frumoasă“; un High Standard Supermatic Trophy cu calibrul 22; un Colt Combat Commander; un pistol de mână Desert Eagle; şi, din motive sentimentale, două Red Ryder. S-a înscris la atelier, pentru că nu participase niciodată la un curs de tras cu pistolul.

Seminarul începe cu un instructor la două participante. Mary face pereche cu Stephanie Fuller, ofiţer de credite ipotecare, în vârstă de 52 de ani. Cele două femei sunt aşezate la masă faţă în faţă cu instructorul, Ralph Rendina, mecanic auto şi trăgător de elită. Este bronzat şi musculos, cu păr scurt şi ţepos.

– Nu există siguranţă la armele de foc, le instruieşte el. Tu eşti siguranţa! Acum treizeci de ani oamenii învăţau despre armele de foc în familie. Azi, învaţă despre ele de la Hollywood, iar în filme armele de foc sunt folosite greşit.

În timp ce Rendina le vorbeşte, Mary îşi scoate ochelarii de soare şi-i prinde la anchiorul cămăşii. Îi arată lui Rendina pistolul pe care-l adusese, un Colt Python .357 Magnum al soţului ei.

– Noi folosim împreună armele, explică ea.

Rendina le arată cum se ţine corespunzător, apăsarea pe trăgaci, tehnica de încărcare şi descărcare. Mary este fascinată. Când lui îi căzu un glonţ, ea sări să-l ridice.

Deşi făcea instructajul la două femei, Rendina îşi fixează privirea pe Mary.

– Dacă ţi-ar fi teamă pentru viaţa ta, o întreabă el, ai trage în cineva?

– O, da! confirmă ea într-o clipită.

– Atunci trebuie să înveţi tragerea din defensivă.

– Ar fi distractiv, spuse ea. Cursurile astea sunt pentru femei?

În poligonul de tir, douăzeci de ţinte sunt aliniate la cincisprezece metri şi-un pic. Mary îşi puse ochelarii de protecţie şi dopurile de urechi. Ea şi Stephanie ţinteau pe rând. Rendina le vorbeşte şi le învaţă în tot acest timp.

– Cei mai buni trăgători sunt femeile, povesteşte el. Ritmul lor cardiac şi respirator e mai încet decât la bărbaţi, aşa că au mai multă stabilitate.

Mary trage în total douăzeci şi trei de focuri. Trage cu o mână, cu două mâini, cu mâna dreaptă şi cu mâna stângă. Îşi schimbă unghiul de poziţionare a corpului. Deşi nici unul dintre focuri nu nimerise centrul negru, toate atinseseră inelele cu puncte.

După ce se termină tragerea de dimineaţă, Rendina merge la fiecare dintre cele douăzeci de ţinte să studieze marcajele de aproape.

– Mary trage cel mai bine de aici, constată el.

– Tragerile mă înviorează, spune ea mai apoi, sorbind elegant dintr-o cutie de pepsi light. Mi-ar plăcea să trag în fiecare weekend. E un sport minunat. Nu le-aş putea convinge niciodată pe femeile „Jewelia" să facă aşa ceva, dar n-ar fi grozav să ieşi cu prietenele şi să tragi cu arma?

„Sunt foarte competitivă, spune Mary la câteva zile după atelierul de tir. De fiecare dată când trag, vreau să o fac mai bine. Am vrut să fiu mai bună decât Stephanie.

Am fost greoaie şi ciudată când eram copil, aşa că nu-mi plăceau sporturile. Al doilea soț al meu era un halterofil ambițios. El m-a dus în poligon, la culturism, skandenberg. Acasă aveam o masă pentru skandenberg şi mergeam la competiții. El a fost cel care mi-a trezit interesul pentru motociclete.

Îmi place să pot controla maşinile puternice. Îmi plac maşinile cu motoare puternice. Odată am condus o maşină de curse la Lyons Drag Strip în L.A. şi am parcurs o sută cincizeci de metri în zece secunde. Îmi place puseul de adrenalină provocat de asumarea riscurilor. Şi-mi place să simt că am putere!

Competitivitatea mea este probabil o consecință a faptului că nu am avut posibilitatea să merg la facultate sau, dacă am avut-o, nu am sesizat-o. După ce a murit tatăl meu, mama s-a luptat cu frământările sufleteşti. Am mers la patru licee diferite. Doream cu disperare să mă desprind de mediul familial, aşa că am plecat de-acasă când aveam 17 ani, m-am măritat la 18, am avut prima fiică la 22. Cu excepția unui singur an după naşterea fiicei mele mai mici, am muncit cu normă întreagă încă de la 18 ani.

Mi-am dorit atât de mult ca fetele mele să meargă la facultate! N-am vrut ca ele să repete greşelile mele. Dar amândouă au făcut exact ca mine, şi lucrul acesta mi-a frânt inima. Am învățat că e mult mai important ce fel de model eşti pentru copiii tăi decât ceea ce le spui.

Mereu m-a urmărit faptul că nu am o diplomă. De aceea am muncit din greu să am parte măcar de o educație în afara şcolii. Mereu caut informații noi, mereu mă înscriu la un curs sau altul – seminarele Cărți Minunate, ateliere pe teme de drept, cursuri de operare pe computer. Unul dintre lucrurile care mă atrag la soțul meu este faptul că mă provoacă din punct de vedere intelectual. Nu mă satur să învăț. Mă întreb mereu: Ce ştiu absolvenții de facultate, şi eu nu?

Uneori, cred că o diplomă nu mai contează. Am cunoscut foarte mulți oameni cu diplome, care nu sunt la fel de dezghețați ca mine. Alteori, cred că nici nu pot muri fără o diplomă. Ştiu că, dacă obțin una, îmi îmbunătățesc respectul de sine. Oamenii mă întreabă adesea ce şcoală am urmat sau care-i specializarea de pe diploma mea.

Sunt mereu jenată. Mă marginalizează până şi astăzi. Drept urmare, atunci când le-am cunoscut prima dată pe aceste femei, m-am simțit intimidată.

Atât de multe dintre ele erau membre ale asociațiilor de fete din facultăți sau boboace şi absolvente, în timp ce eu mă descurcam cu greu cu doi soți dificili şi îmi creşteam copiii. Nu le-am avut niciodată în vizită, atât de modestă eram pe lângă casele lor.

În general, ne alegem prietenii de acelaşi nivel. Dacă nu mi-ar fi făcut plăcere acest grup, nu le-aş fi cunoscut niciodată nici pe jumătate pe aceste femei. Liberalismul lui Jonell a fost greu de digerat pentru mine. Întotdeauna am crezut că anul 1968 a fost linia majoră de separare între generații. Credeam că este dizgrațios ca oamenii să protesteze împotriva Războiului din Vietnam, şi cu o asemenea înverşunare. Cum puteau fi atât de lipsiți de respect față de soldați şi guvern? Pe perioada cursului în care am lucrat cu un instructor de îmbunătățire a calității vieții, l-am rugat să mă ajute să pot înțelege. Mi-a dat să citesc un articol despre contracultura din anii ’60, şi acesta mi-a deschis ochii.

Văd lucrurile în alb şi negru. Nu prea văd nuanțele de gri. Să ascult punctele de vedere diferite ale femeilor m-a făcut să fiu mai puțin îngustă la minte. Mi-au lărgit orizontul. Mi-au ținut un curs direct despre Dinamica Grupului. Şi erau atât de pline de putere, încât m-au întărit şi pe mine.“

La un an după ce s-a alăturat femeilor „din Jewelia“, Mary convinse grupul să adopte Casa Minunilor ca următorul lor proiect de strâns fonduri. Casa Minunilor era un program intensiv, rezidențial, de dezintoxicare a femeilor dependente de droguri. Încă de când programul a salvat viața uneia dintre rudele ei, Mary îşi tot zicea că într-o zi va face şi ea ceva. Dar habar n-avea ce.

Cu acest grup de femei, ştiu exact ce avea de făcut. Prelua inițiativa în organizarea strângerii de fonduri, tot aşa cum preluase inițiativa în organizarea de evenimente în cadrul firmei, de-a lungul anilor.

Această ceremonie era clar diferită față de cea de la Deco. Ploaia cădea răpăind pe acoperişul de la Table 13, un restaurant mult prea

mare, care lăsa impresia unei mulțimi mult mai mici. Dar lucrul acesta nu conta. Ceea ce lipsea din atmosfera serii era compensat de impresia puternică lăsată de mărturiile a două femei care s-au confesat printre lacrimi. Poveștile lor, în care afirmau despre Casa Minunilor că le salvase viețile, emoționară mulțimea, inclusiv pe lacrimogena Mary. Împreună cu femeile „Jewelia", ea își împlinise visul.

Donațiile în valoare de 50 de dolari date la intrare însumau 7 500 de dolari. La Deco, donațiile pentru Coalition to End Family Violance se ridicaseră la 5 400 de dolari. Nici una nu reprezenta o sumă uriașă de bani, dar erau fonduri care contau.

Coaliția a folosit banii pentru a asigura la sediul ei nouăzeci de zile de terapie prin joacă pentru copii care suferiseră abuzuri domestice. Casa Minunilor a putut subvenționa zece femei care aveau nevoie de tratament, dar nu și-l puteau permite.

„Tocmai am avut o tăiere de fonduri, declară directorul Brenda Davison, așa că banii pe care i-au strâns ele sunt o mană cerească."

Uimit de ușurința cu care treisprezece femei lucrând mână-n mână puteau avea așa un impact, grupul își găsi un sens: filantropie în mijlocul comunității, unde femeile cunoșteau nevoile și puteau vedea rezultatele.

La un an și jumătate după ce și-au unit forțele, femeile „Jewelia" strânseseră mai mulți bani cu ajutorul colierului lor cu diamante decât cheltuiseră ca să-l cumpere.

CAPITOLUL 8

Mary Karrh, pragmatica

Să redescoperi o viață plină de pasiuni

Jonell înmână o listă de propuneri pentru şedinţă cu aerul ei ştrengăresc:

1. Unde a fost Jewelia – într-o mulţime de locuri interesante – în apă rece şi între câte picioare?
2. Unde urmează să meargă?
3. Pe cine poate ajuta?
4. Este toată lumea mulţumită?

Într-un fel, da, toată lumea era mulţumită. Strângerile de fonduri le făceau plăcere femeilor, iar articolul despre Jewelia din revista *People* le încântase. Dar unele femei simţeau că forţe exterioare intrau în joc şi că, în mod evident, grupul avea nevoie de protecţie. Ele veniră cu propunerea ca grupul să ia forma unei societăţi cu răspundere limitată.

Jonell rămase perplex.

– De ce am avea nevoie de aşa ceva? întrebă ea.

– Dacă vine cineva la vreunul dintre evenimentele noastre de strângere de fonduri şi ne dă în judecată? răspunse cineva.

– Am fost dată în judecată în calitate de agent imobiliar şi de un vecin, răspunse Jonell. Însă tot nu aş da pe nimeni în judecată. Urăsc faptul că lumea funcţionează pe un astfel de principiu.

– Dar ăsta-i principul după care funcţionează lumea, vorbi altcineva.

– Ştiu că ăsta-i principiul după care funcţionează, replică Jonell. Contractele mele imobiliare conţin optsprezece pagini de clauze.

Dar asta nu este o afacere obişnuită. Noi suntem un grup de femei care folosesc în comun un *colier*.

Dar femeile de afaceri din rândul lor voiau să fie tot ca o afacere. Ele voiau reguli de funcționare.

Lui Jonell nu-i plăceau regulile. De la început, transmisese principiul că: singura regulă e că nu vor fi reguli.

Cineva spuse:

– Nici o regulă e tot o regulă!

– Este adevărat! admise Jonell. Dar haideți să avem un loc în viețile noastre fără alte reguli.

– Şi dacă o femeie vrea să se retragă? întrebă cineva. Poate să hotărască singură cui îi dă partea ei sau decide grupul? Şi ce parte din investiția ei inițială va primi înapoi?

– O să stabilim lucrul ăsta când va sosi vremea.

Jonell dorea să schimbe subiectul. Alte participante voiau să se stabilească principii pentru a nu se ajunge de la o criză la alta. Pentru ele, acordurile scrise netezeau relațiile dintre oameni.

Jonell o cită pe Katherine Hepburn:

– „Urmați regulile şi pierdeți toată distracția". Regulile limitează posibilitățile, mai adăugă ea.

Oponentele ei vedeau partea negativă. Trei femei de afaceri, care trecuseră prin procese în trecut, voiau protecție pentru a nu mai ajunge în fața instanței.

Mary Osborn, cu educația ei militărească, voia structură.

Dale Muegenberg, de formație juridică, voia un contract.

Jonell insistă:

– Acest experiment s-a vrut a fi ceva distractiv. Ne trebuie un contract legal pentru o chestie de distracție?

Altele au ripostat:

– Trăim într-o societate litigioasă.

Pentru Jonell, abordarea gen „lumea-i o junglă" scoatea la iveală tot ce era mai rău în oameni. Pentru oponentele ei, filosofia lui Jonell era naivă.

Jonell voia ca grupul să funcționeze pe bază de încredere; altele credeau că „lumea nu este întotdeauna de încredere".

Adeptă a discuţiilor, lui Jonell îi plăcea dezbaterea. Disensiunea le incomoda pe altele.

Jonell avea şi susţinătoare.

– Tot sistemul nostru juridic este un sistem antic inventat de bărbaţi, zise Roz McGrath. Femeile pot crea ceva mai bun.

Replicile se succedau de o parte şi de alta.

În mijlocul controversei, vocea unei femei era de partea ambelor tabere. Mary Karrh împărtăşea reticenţele lui Jonell – şi ea făcuse parte din mişcarea hippy, însă, de-a lungul vieţii ei profesionale, lucrase în domeniul economic, fiind contabilă în ultimii douăzeci de ani. Aşa că înţelegea ambele puncte de vedere.

La întâlnirile anterioare, vorba ei blândă era mereu strivită de vocile puternice.

– Mă scuzaţi, pot vorbi acum? întrebă ea ridicând mâna.

Ideile ei erau de obicei neauzite până când altcineva le rostea mai târziu. Totuşi, de data aceasta, femeile o ascultară. Începu:

– Noi suntem deja un parteneriat. Putem forma o entitate legală în câteva moduri, şi o societate cu răspundere limitată poate funcţiona bine în domeniul afacerilor. De asemenea, avem nevoie de un consens cu privire la raportarea venitului şi a cheltuielilor pentru plata impozitelor. Este doar o formalitate. Dar ne putem distra cu asta, să creăm ceva diferit. Tot mai putem da bani pentru acţiuni caritabile.

Mary Karrh găsise cuvintele potrivite pentru a o linişti pe Jonell.

Momentul de respiro avea să fie însă de scurtă durată.

Ventura Financial Park este o clădire modernă cu două etaje, având nouăsprezece birouri în jurul unui atriu uimitor cu acoperiş deschis. Mary Karrh stă la masa ei de lucru într-o mică firmă de contabilitate, pe care o deţine de optsprezece ani împreună cu o parteneră. Pe masa ei se află declaraţii de venit, numere din revista financiară *Federal Tax Weekly* şi un calculator. Cutiile cu dosare ale clienţilor acoperă pereţii de jos până sus; încă şi mai multe dosare umplu rafturile. În perioada declarării veniturilor, lucrează 50–60 de ore pe săptămână; în restul timpului, lucrează de două ori mai puţin.

Mary e înaltă şi subţirică, are părul scurt şi des şi o feţişoară rotundă şi drăguţă. Are chipul şi braţele pline de pistrui. Poartă puţin machiaj, doar rimel şi puţin fard de obraji.

„Mereu am fost naturală, spune ea. Se pierde mai puţin timp. Din fericire, şi soţul mă preferă aşa.

Când eram mică, îmi era greu să-mi fac prieteni. Am fost copil de militar, aşa că ne-am mutat mai tot timpul şi eram sfioasă. Nu mă simţeam în largul meu în preajma altor fete. Nu prea mă interesau hainele sau machiajul. Majoritatea voiau doar să se mărite. Eu voiam o carieră. Am avut mulţi prieteni băieţi, în schimb, nu am avut nici o prietenă apropiată până la 18 ani. Băieţii mi se păreau mult mai interesanţi.

Am avut o copilărie confortabilă într-o familie din clasa de mijloc. De îndată ce am împlinit 16 ani, mi-am luat o slujbă de casieră la baza militară unde tatăl meu era pilot în Forţele Aeriene şi mi-am deschis propriul cont. Deşi nu existau scannere acolo, ştiam preţul fiecărui articol, şi la sfârşitul zilei făceam casa şi calculam fiecare bănuţ.

N-am avut probleme cu banii până la 40 de ani când tata a murit. Nu avea asigurare de viaţă şi au fost probleme legate de beneficiile din asigurarea lui de sănătate. Am avut un sentiment de panică: Dacă se întâmplă ceva cu soţul meu – e cu opt ani mai în vârstă decât mine –, aşa că i-am făcut o asigurare de viaţă. Pentru prima dată în viaţa mea, mă speria gândul de a nu avea suficienţi bani.

Câţiva ani mai târziu, am avut acelaşi sentiment de panică atunci când m-am gândit la pensionare. Când să mă pensionez? Mi-aş putea permite vreodată să mă pensionez? Am mers la un seminar de zece săptămâni pe tema banilor, în cadrul căruia trebuia să vorbim despre temeri concrete. Eu am vorbit despre pensionare. Ceea ce am descoperit era că nu voiam să mă pensionez. Îmi place ceea ce fac. Faptul că simt că produc înseamnă enorm de mult pentru mine. Este stimulant să vin la birou. Lucrez cu directorul executiv şi cel contabil. Contabilitatea îmi menţine creierul activ. De ce să mă pensionez doar pentru că soţul şi prietenii mei s-au pensionat când au ajuns la 60 sau 65 de ani? Mi-am dat seama că pensionarea nu avea

nici o legătură cu banii. Aceasta a fost o descoperire uriaşă, care valora cu mult mai mult decât cei 100 de dolari cât a costat seminarul. Acum rareori vorbesc despre pensionare.

De asemenea, seminarul ne încuraja să ne schimbăm atitudinea faţă de bani, să îi tratăm mai mult ca pe un joc decât ca pe un obstacol. Chiar în acel moment, Jonell m-a abordat în legătură cu colierul. Să-l cumpăr părea scandalos de amuzant – ceva ieşit din comun pentru mine."

Discuţia despre SRL o aruncă pe Mary înapoi „în umbră“.

Dale veni la întâlnirea următoare cu un acord de funcţionare de 34 de pagini pe care ea şi comitetul ei îl elaboraseră timp de peste patru săptămâni. Jonell păli când îl văzu. Mary Karrh se înfioră. Trecând în revistă documentul, Mary se gândi că aici se afla versiunea legală, obişnuită, cu care să-ţi acoperi fundul: secţiuni de coduri, protocoale, treizeci şi cinci de definiţii, termeni juridici precum „în care“ şi „de aici înainte“, patru pagini cu privire la impozitare despre care Mary credea că ar putea fi singura care să le priceapă. Voluminosul document necesita şi semnăturile soţilor, din cauza legislaţiei din California referitoare la proprietate.

Jumătate din grup a agreat documentul de cum l-a văzut. Jonell îl detesta.

Tensiunea sporea. Vocile erau tot mai ridicate. Dezbaterea nu mai avea nimic amuzant.

În cele din urmă, Jonell îşi pierdu răbdarea.

– Acest grup a fost ideea *mea!* izbucni ea. Şi eu nu vreau acest document!

Jonell spera că astfel se va pune capăt disputei. Nu avusese fraţi sau surori, ceea ce însemnase optsprezece ani decisivi în care nu avusese nevoie să negocieze cu fraţii, ani în care obţinuse ce-şi dorea. Acum întâmpina opoziţie şi nu-i plăcea lucrul acesta.

Printre femei se aflau şapte născute ca prim copil, inclusiv Dale, femei care îşi conduseseră fraţii, colegii de clasă, afacerile proprii. Dale sugeră ca grupul să se uite pe document, paragraf cu paragraf, să analizeze fiecare alineat. Încă o dată discuţia ajunse într-un impas.

Iarăşi se auzi vocea lui Mary Karrh îndemnând la stăpânire de sine şi compromis.

– Această ceartă nu duce la nici un rezultat, vorbi ea împăciuitor. Haideţi să studiem documentul acasă! Unele dintre noi ar dori ceva mai simplu, mai puţin convenţional. Mă ofer să creez un compromis între acordul verbal pe care şi-l doreşte Jonell şi documentul formal pe care-l doresc celelalte, un act care să împace pe toată lumea. Putem să-l discutăm la următoarea întâlnire.

Toată lumea fu de acord. Apoi participantele definiră consensul: Fiecare femeie avea să spună ceva şi celelalte o vor asculta. La sfârşit, chiar dacă o membră nu era de acord cu ceea ce voia grupul, trebuia să renunţe la poziţia sa şi să se alinieze grupului – singura cale de a rezolva chestiunea şi de a trece mai departe.

Această experienţă o secătuise de puteri pe Mary. Abia aştepta ziua de sâmbătă, când avea să meargă pe terenul de golf, un loc preferat de relaxare.

Saticoy Country Club este un club mai puţin exclusivist, a cărui principală atracţie o reprezintă golful. Circuitul incitant pe cei 120 de acri de teren, despre care unii dintre jucătorii de golf şuşotesc că este „cel mai bine ţinut secret din California de Sud", şerpuieşte printre crânguri de avocado şi câmpuri de crini africani, platani şi eucalipţi şi are vedere atât spre Munţii Santa Susana, cât şi spre Oceanul Pacific. Cerul senin de invidiat din Ventura, aerul răcoros la 21°C – o vreme obişnuită pentru Ventura, extraordinară pentru restul continentului – fac ca golful să fie un sport care se poate practica tot timpul anului. Azi este turneu la club; totuşi, Mary joacă în ciuda acestui fapt şi nu din acest motiv. Înscrierea la turneu este singura cale prin care să poată juca golf azi. Poartă pantaloni albi scurţi până la genunchi, un tricou negru şi o vizieră cu o fundă roz, simbolul cancerului la sân, care se repetă pe o broşă-ac şi o brăţară din cauciuc.

– Mă gândesc la viaţa mea deosebind două perioade: Înainte de Cancer şi După Cancer, spune ea în timp ce conduce una dintre acele maşinuţe electrice. După ce am fost diagnosticată – în anul în care am împlinit 51 de ani –, am ştiut că toţi doreau să afle cum mă simt, însă nu doreau neapărat să mă sune. Atât de mulţi oameni nu

ştiu ce să facă ori ce să spună într-o astfel de situaţie. Aşa că am preluat eu controlul. Împreună cu soţul meu am căutat date despre boală şi tratamente şi am trimis e-mailuri despre ceea ce se întâmplă. Multe femei mi-au cerut să le trec în lista mea de contacte, aşa încât aceasta s-a tot mărit. Tamoxifenul m-a transformat într-o fiinţă pe care nici eu nu o recunoşteam, aşa că e-mailurile pe care le scriam au devenit terapia mea. Soţului meu nu-i stă în fire să aline. Când am fost diagnosticată, nu mi-a stat alături. Nu mi-a fost sprijin. Nu este afectuos din fire, aşa că ştiam că nu e o chestiune personală, dar când cancerul loveşte, este personal, şi mi-a fost foarte greu. Am căutat sprijin la prietenele mele şi am încheiat prietenii noi – prietenele mi-au fost alături.

Una dintre femeile cu care Mary joacă la turneu merge la punctul de lovire a traseului. Balansează crosa.

– Bravo! se bucură Mary, apoi se apleacă spre femeie să o îmbrăţişeze. Îmi place mişcarea ta, o laudă Mary, felul în care îţi ţii capul perfect neclintit.

Mary îşi pregăteşte lovitura şi trage. Mingea ei ajunge în porţiunea cu nisip numită buncăr.

– O, la naiba! se manifestă ea, apoi râde. Când vremea este atât de frumoasă, este greu să nu fii fericit. Mi-e greu să joc împotriva prietenilor, pentru că vreau să aibă şi ei rezultate bune. Îmi place să joc golf pentru că este un joc de gentlemani, un joc de onoare.

Mary calculează punctajul. Este mereu cea desemnată să ţină scorul, spune ea, la fel cum este desemnată să facă socoteala şi la restaurant. De asemenea, ţine şi registrul femeilor „Jewelia“.

Revine cu monologul la cancerul de sân:

– Te întrebi de ce eşti încă aici când multe altele au murit. Simţi că viaţa ta trebuie să însemne ceva. M-am apucat să strâng fonduri pentru lupta împotriva cancerului la sân. În fiecare an, strâng peste 5 000 de dolari. N-am primit nici un sfanţ de la prietenii care locuiesc în case de milioane de dolari, dar am primit 5 dolari de la oameni care trăiesc din ajutorul de somaj. În legătură cu cei care nu dau, mă gândesc: „Avem atât de puţin timp la dispoziţie. De ce să fim egoişti?“ Cancerul mi-a dat posibilitatea de a fi un om mai bun.

Când oamenii mor brusc, pot lăsa mizerie în urmă. E un dar să ştii că urmează să mori. De ce să aştepţi până atunci să le spui oamenilor ceea ce simţi despre ei? Dacă e să mor azi, puţine lucruri mi-au mai rămas nerostite. Generozitatea nu înseamnă să dai bani, ci să oferi din sufletul tău, din timpul tău, din vorbele tale. Acum îmbrăţişez din tot sufletul, parcă n-am să te las nicicând.

În anii '60 aveam convingeri politice. Am participat la demonstraţii împotriva înarmării cu bombe şi la întruniri în People's Park din Berkeley; am făcut de toate, numai nu am ajuns să fiu arestată. Dar mi-am pierdut pasiunea. Nu m-am transformat într-o *yuppie*[1], dar am intrat în lumea corporatistă şi am devenit din ce în ce mai apatică. Când eram hippy, simţeam că ceea ce fac are impact. Acel sentiment a început să revină de când mă ocup de strângerea de fonduri pentru cancerul la sân, iar acum cu atât mai mult alături de aceste femei. Pasiunea lui Jonell este molipsitoare. Acest grup m-a făcut să mă simt mai implicată, mai vie. M-a făcut să fiu din nou pasionată de viaţă. Dintre toate investiţiile pe care le-am făcut, cei 1 200 de dolari daţi pe colier au fost banii cel mai util cheltuiţi!

Mary Karrh conducea cu nerăbdare maşina; avea loc o nouă întâlnire. Era mulţumită de ce făcuseră ea, Jonell şi doctoriţa Roz: în patru ore, reduseseră documentul la şapte pagini folosind un limbaj simplu şi făcând contractul să pară mai puţin restrictiv. Trimisese pe e-mail versiunea editată şi celorlalte participante. Deşi se simţea puţin încordată că nu răspunsese nimeni, atitudinea ei rămase pozitivă şi încrezătoare.

De îndată se trecu la partea de afaceri a întâlnirii, înţelese în câteva clipe că acordul lor simplificat nu avea să fie adoptat. Femeile nici măcar nu doreau să-l discute. Felul în care o dădură la o parte o dezamăgi.

Jonell fu devastată. Se simţi trădată şi abandonată de prietene. Din nou, încercă să-şi impună poziţia şi din nou se lovi de un zid tare ca diamantele care porniseră toată această poveste.

---

[1] tânăr(ă) dinamic(ă) şi cu succes în afaceri (n.red.)

Jonell era încordată. Gura îi tremura în timp ce încerca să-şi oprească lacrimile. Emoţiile îi spuneau că era momentul să se retragă. Intelectul îi spunea că, dacă nu ceda, grupul nu va supravieţui.

– Faceţi ce vreţi! spuse ea. Eu am terminat.

Transformarea grupului într-o societate cu răspundere limitată a marcat un punct de cotitură: sfârşitul grupului lui *Jonell* şi începutul grupului efectiv. Ar fi vrut să vadă ce se întâmplă când treisprezece femei energice se unesc. Acum a văzut: împreună erau o forţă. Împreună voturile lor l-au făcut pe al ei să nu conteze. De la bun început intenţionase ca grupul să se dovedească mai puternic decât individul. Doar că nu şi-a închipuit niciodată că ea va fi individul faţă de care grupul va fi mai puternic. Nu şi-a închipuit niciodată că vocea grupului va deveni mai putenică decât vocea *ei.*

Jonell semnă un document care încălca principiile în care credea şi rămase supărată luni la rând. N-a mai pomenit niciodată despre SRL.

Grupul avea să meargă mai departe, şi Jonell împreună cu el. Din nou, însuşi lucrul care i-a creat temeri lui Jonell avea să se dovedească a fi începutul a ceva minunat pentru toate cele treisprezece participante.

CAPITOLUL 9

Nancy Huff, exuberanta

* * *

Să găseşti ocazii noi de distracţie

După plimbarea lor pe plajă de doi kilometri de la ora 7.30 dimineața, Jonell, Patti și Dale se opriră la localul Palermo. Nancy Huff se alătura de obicei grupului de „vorbărețe plimbărețe“ cum le spuneau unii dintre locuitorii orașului, dar astăzi trebuia să ajungă mai devreme la birou. În această dimineață de septembrie, diamantele străluceau la gâtul lui Jonell, pe fondul negru al maioului din lycra. Abia primise colierul – a doua oară.

Discuția despre statutul organizației avută cu șase săptămâni în urmă îi lăsase un gust amar lui Jonell. Acum ea căuta cu asiduitate, pe lângă aspectele juridice, clauze de protecții juridice, o modalitate de a pune în evidență ce reprezenta colierul.

Rosslyn Nikala, barmanița în vârstă de 27 de ani, le luă comanda din spatele tejghelei: trei cafele cu lapte mari și o brânzoaică. Apoi observă colierul.

– Ador diamantele, spuse ea încet, accentuând fiecare cuvânt și prelungind „a-d-o-r“. Am un inel de logodnă cu diamante, continuă ea, arătându-și mâna stângă, cercei cu diamante și un colier cu diamante pe care mi l-a dat soțul la prima noastră aniversare de Ziua Îndrăgostiților după ce ne-am căsătorit, dar are doar trei diamante. Într-o zi, vreau să am unul ca al dumneavoastră!

Jonell văzuse o mulțime de femei cum se holbează la colier, dar niciodată cu o dorință atât de evidentă. Desfăcu încuietoarea șiragului de diamante și se întinse peste bar ca să i-l prindă la gât lui Rosslyn. Gestul era firesc pentru o femeie care lupta pentru șanse egale, dar o uimi pe tânăra femeie. Ochii lui Rosslyn străluceau de bucurie.

– Oh, uau! exclamă ea cu respirația întretăiată. Uau! Poate voi primi unul ca ăsta la zece ani de la căsătorie. Doamne, sper acest lucru! Mi-ați făcut cea mai mare bucurie!

Jonell reținu cuvintele auzite și fericirea de pe fața lui Rosslyn și-i veni o nouă mare idee.

Afară, unde clienții fideli ai localului ocupaseră mesele mici, rotunde, Jonell oferi colierul unei femei pe care o știa, o artistă fără vârstă.

– Doriți să purtați un pic colierul? o întrebă Jonell.

– O, da! Aș putea?

Artista minionă, cu pielea arsă de soare, rămase locului surprinsă și neîncrezătoare de parcă ar fi câștigat la loto. După cincisprezece minute, Jonell oferi colierul altei femei, apoi altcuiva. În dimineața respectivă, obișnuiții cafenelei erau în mare parte bărbați, dar pentru Jonell nu conta. Un antreprenor, un sculptor, un proprietar de salon, un agent imobiliar, un muzician – au fost toți abordați să poarte pietrele. Unii erau încântați și se mândreau cu el, alții se amuzau.

– Ar fi trebuit să port tocuri, glumi un ofițer de poliție, la care diamantele ieșeau în evidență pe nuanța bleumarin a uniformei, fiind însă un accesoriu ciudat la insigna aurie.

Când mulțimea aprecie că tricourile albe dezavantajau colierul, doi dintre artiștii cu umor rămaseră la bustul gol. Patti, care era mereu pregătită cu aparatul ei Sony Cybershot, făcu poze tuturor purtând colierul, în timp ce Dale aplaudă fiecare poză. Bărbații începură să dezbată dacă diamantele dau mai bine pe piept păros sau fără păr. Câștigă ultima variantă cu 6–0. Discutând despre colier, bărbații luau în calcul ce-ar putea împărți: o barcă, o autorulotă, un Porsche? În dimineața aceea, Palermo nu mai era doar un local unde se beau cafele și se citea *Los Angeles Times,* ci și un loc de dezbatere și de trăire a unui sentiment de apartenență la o comunitate.

Orașul Ventura, inițial denumit San Buenaventura („orașul norocului“), a fost ultima așezare întemeiată de Părintele Junipero Serra, călugărul franciscan spaniol care a fondat lanțul de misiuni creștine din California. Cândva un orășel pe jumătate adormit de pe coasta Californiei, alintat de către localnici cu apelativul Mayberry-by-the-Sea,

astăzi Ventura este un amestec înfloritor şi eclectic de artişti şi fermieri, de antreprenori şi ecologişti. Fără a fi un loc de joacă pentru cei bogaţi, ca Monticeto din apropiere, şi nici vreo atracţie turistică precum Santa Barbara, Ventura este o comunitate a clasei muncitoare. O secţiune din comitatul Ventura, Oxnard Plains, deţine unul dintre cele mai fertile soluri de pe planetă, ceea ce i-a atras supranumele de „Capitala mondială a căpşunelor“.

Centrul însufleţit este ticsit cu restaurante noi, galerii, buticuri şi saloane de spa. De-a lungul bulevardului principal străjuit de palmieri se află magazine boeme şi moderne sau cu vitrine erotice şi desuete. Pare că nimic nu lipseşte ca în centrul unor oraşe ca Boulder, Colorado, şi Asheville, Carolina de Nord. Deşi a căpătat o nouă înfăţişare, găseşti loc de parcare.

Jonell se îndreptă spre maşina ei mai repede decât de obicei. Era încântată să vadă că şi alţii se bucură de colier. În următoarele trei săptămâni, întrebă în jur: „Doriţi să încercaţi colierul?“ la fel de des cum spunea: „Bună dimineaţa!“ Oferi colierul preţios – doar cât să-l încerce – mamei ei, fetei, manichiuristei, grădinarului, vânzătoarelor şi câtorva cumpărătoare de la magazinul Chico, chelneriţelor de la Starbucks, unui bărbat şi unei femei fără adăpost pe care-i întâlnise cu ocazia plimbării de dimineaţă. Majoritatea purtau colierul câteva minute, alţii chiar şi o oră. Până la sfârşitul lunii lui Jonell, aproximativ optzeci de oameni din oraş purtaseră diamantele.

La următoarea şedinţă, Jonell povesti emoţionată grupului pe unde a fost Jewelia. Când veni şi rândul lor, celelalte femei îi urmară exemplul, fiecare în stil propriu.

În mijlocul centrului industrial Maulhardt, în comunitatea vecină a Venturei din Oxnard, se află sediul societăţii de administrare care deţine complexul de douăsprezece clădiri. O faţadă albastră, metalizată decorează exteriorul de beton. Biroul cu aspect tipic are pereţi albi, mochetă gri şi un plafon acustic din plăci. Însă nu există nimic comun sau plictisitor la femeia care îl conduce.

Nancy Maulhardt Huff este prima persoană pe care o vezi la pupitrul de primire lung de 6 metri, un spaţiu multifuncţional folosit

pe post de birou pentru ea şi contabila ei de 54 de ani, care lucrează part-time. Fără uşi despărţitoare, doar cu un calculator pe care cele două femei îl împart. Pe biroul aglomerat al lui Nancy stau la vedere: fotografii de familie, o banană, o revistă *People* („pentru perioadele neaglomerate", explică ea), dosare colorate ale chiriaşilor, un teanc de corespondenţă şi notiţe adezive peste tot.

Nancy conduce compania. Şi totodată răspunde la un telefon care sună în mod constant pe tot parcursul zilei.

Lui Nancy nu i se pare ciudat să fie şefă şi să răspundă la telefon toată ziua, şi nici celor care o cunosc. Ţi-ar spune că este plină de contradicţii. A fost o fată de bani gata, care a crescut într-o casă de 450 mp pe un teren de golf, cu lecţii de tenis la un club privat şi un cal de curse la un grajd din vecinătate, dar este totuşi cu picioarele pe pământ. Era însărcinată când s-a căsătorit la 20 de ani, însă căsnicia a rezistat aproape patru decenii. Este catolică fervență, însă are un vocabular deocheat. Într-o săptămână obişnuită, Nancy îşi vizitează de mai multe ori mama văduvă şi o sună de două ori pe zi. Nancy îşi face griji şi pentru fratele ei şi verifică să nu fie scurgeri de gaze la casa lui. Se ocupă de finanţele fratelui ei, de mamă, de căsnicie şi de firma ei. Şi, cu toate acestea, ajunge în fiecare zi binedispusă la birou.

Telefonul sună.

– Centrul industrial Maulhardt!... Bună, dragă, ce faci?

Se uită la palma stângă, apoi mai ascultă un pic şi spune:

– Bine... te iubesc... la revedere!

– M-a sunat fiul meu din San Francisco, explică ea. Nu-mi făcusem semn să-l sun. Îmi scriu întotdeauna ce am de făcut pe mână cu un marker negru. Îi zic „Palma Pilot a lui Dumnezeu".

Telefonul sună.

– Soră Jill! Cum e viaţa, fată? Nu pot să cred că ai uitat de ziua mea... Vino să mă vezi! Poţi s-o aduci şi pe mama ta?... Am nevoie de tine să te rogi pentru mama... În regulă! ... Te iubesc... Pa!

– Jill a fost colega mea de cameră la colegiu, explică ea. Acum este călugăriţă. Statul cu mine a condus-o spre Dumnezeu.

Mike, un broker imobiliar din biroul alăturat şi unul dintre cei douăzeci de chiriaşi ai lui Nancy din clădirea de birouri, vine să o salute.

– Am primit o fotografie a copilului tău, spune Nancy. Când mă gândesc că ţi-am făcut cunoştinţă cu soţia ta şi tu nu i-ai pus numele meu copilului... Ia uite, ai ochelari noi! Ce drăguţ arăţi! Ce zici, am mai slăbit? Numai de asta-mi pasă. N-am mai cântărit niciodată atât de mult. Am de gând să m-apuc de dieta South Beach după ziua mea.

Nancy vorbeşte mult despre greutatea ei, dar nu e ceva care să-ţi sară în ochi. Are o alură de spiriduş cu părul blond scurt („Vreau să pară ciufulit“, îşi instruieşte ea coafeza), tenul proaspăt, nemachiat, mişcări rapide şi vorbeşte întruna.

– Porecla mea din liceu a fost „Gura“, povesteşte ea.

Simţi, pe bună dreptate, că Nancy a fost una dintre cele mai populare fete din şcoală, cineva în preajma căreia îţi doreai să fii, pentru că viaţa era pur şi simplu mai distractivă când ea era prezentă.

Poartă un pulover maro cu glugă, din caşmir („a fost 28 de dolari de la Talbots“), pantaloni de lână în carouri Ralph Lauren („20 de dolari de la Macy's“), pantofi cu talpă joasă, maro, din piele de căprioară marca Gabor („fac mai mult decât toate celelalte lucruri la un loc“). Merge de colo-colo prin birou în ciorapi cu buline („de la Marshalls“). Ochelarii de citit cu ramă de baga îi alunecă pe vârful nasului.

– Am avut la un moment dat drept chiriaş un detectiv particular, spune Nancy după ce pleacă Mike. Venea cu nişte poveşti grozave. Îi spuneam „detectivul meu personal“, până când soţul meu mi-a zis să încetez.

Nancy se uită încontinuu pe ferestrele din faţă ca să vadă ce se întâmplă în parcare. De îndată ce vede pe cineva apropiindu-se de sediu, sare de pe scaun şi iese pe uşă ca să-l salute, vorbind întruna până se aşază iar la birou.

– Guillermo! sare Nancy ca să se ducă spre uşă.

– Vreţi să vă spăl maşina? întreabă el.

– Da, mi-ar plăcea să-mi speli maşina. Noreen, o vrei şi pe a ta? Fac cinste... Hei, Mike, vrei să-ţi speli maşina? Plătesc eu... Spală-le pe toate, Guillermo!

După ce-a plecat Guillermo, Nancy explică:

– Îmi place să-i dau de treabă! Aş putea să-mi cheltui banii la Biserica Catolică, susţinând un pedofil, sau să-i dau unui tată care-şi creşte singur doi copii. Evident, nu?

Telefonul sună.

– Mamă, eşti bine?

Nancy îşi controlează palma, n-are nimic trecut să-i zică mamei.

– Bine, te sun mai târziu. Te iubesc... Pa, pa!

În clipa următoare:

– Oh, uite, un autobuz! exclamă ea. Noi nu prea vedem autobuze în Oxnard.

Telefonul sună.

– Da, dragă... bună! Nu-mi amintesc ce voiam să te întreb... Bine... Sigur.... Trebuie să închid.

– Era Wayne, spune ea. Săptămâna trecută am aniversat treizeci şi şapte de ani de căsnicie. Ca să sărbătorim am făcut dragoste cu Jewelia la gât. A fost distractiv şi diferit. Oare faptul că-l poartă în pat poate face o femeie să se simtă mai bine? Mă întreb.

– Mi-aş dori să încerc asta, spune Noreen, care calculează creşterile chiriei.

– Poftim, spune Nancy, scoţându-şi şiragul cu diamante de la gât şi punându-i-l lui Noreen. Ia-l acasă! Ai un soţ tare drăguţel!

Noreen zâmbeşte cu gura până la urechi. Telefonul sună.

– Bună, Lindy! Îţi ofer o noapte cu Jewelia drept cadou pentru aniversarea lui Paul la împlinirea a 60 de ani. Ţi-l aduc la petrecere sâmbătă seara. Ţine minte, Jewelia nu spune niciodată „nu“!

Nancy închide.

– Nu-l refuz niciodată pe soţul meu, spune ea. Cu mulţi ani în urmă, am fost de acord să las o fată cu cancer să stea la noi. Prinsă între a avea grijă de ea şi copii, l-am neglijat pe Wayne şi a plecat şase luni. Mi-am promis să nu-l mai neglijez niciodată. N-am întotdeauna dispoziţie, dar în cele din urmă mi se face chef. Sunt

probabil singura persoană care s-a dat „pe tavă“ pentru Bush. I-am spus lui Wayne: „Îţi propun un târg. Dacă îl votezi pe Bush, îţi ofer favoruri sexuale“. Sunt democrată până la moarte. Ce altceva puteam face? Bărbaţii se iau după creierul lor mic, cum se spune.

Telefonul sună. Nancy ascultă câteva minute.

– Problema ta, Gary, este că ai ADHD.... Bine!... Bine!... La revedere!

Şi imediat:

– Am ADHD! punctează ea. Sunt extrem de agitată. Le-am scos păr alb alor mei!

„Am început să conduc la ferma tatălui meu în Oxnard când aveam 8 ani. Pe la 13 ani, am luat maşina părinţilor mei şi am condus 24 de km până în Santa Barbara. În liceu le spuneam părinţilor că dorm o noapte la o prietenă, apoi mergeam cu maşina cu prietenele mele până în Mexic. Pentru mine erau aventuri, dar pentru părinţii mei erau crime.

Mama mea a fost vedetă în comunitatea noastră, aşa încât mi-a organizat trei petreceri de majorat. Tatăl meu a fost dezvoltator comercial şi i-a pregătit pe fraţii mei ca să preia afacerea. În ce mă privea pe mine, era de părere că trebuie să stau acasă şi să cresc copii. Când Wayne m-a cerut de la tata, acesta i-a răspuns: «Fără cont! Fără venit! Nu ştie să gătească. Nu ştie să coasă. Nu ştiu ce poate face».

Nu-i de mirare de ce n-aveam deloc stimă de sine. Când tatăl meu a murit, toată lumea, inclusiv eu, a crezut că fraţii mei vor conduce afacerea. Dar doi dintre ei nu aveau cum, iar cel care conduce departamentul financiar avea o altă afacere de care se ocupa. Aşa că am preluat-o eu!

Nu mă credeam în stare. Stătusem acasă 18 ani şi crescusem trei copii. Nu am terminat facultatea. Nu ştiam să lucrez la computer. Mă întorceam de la birou cu o senzaţie de rău, copleşită şi panicată. Mi se întâmpla să mă trezesc în toiul nopţii transpirată şi să mă întreb: «Ce mă fac?» Am primit ajutorul şi încurajarea de care aveam nevoie de la femei. Secretara tatălui meu, care a fost creierul din spatele afacerii, m-a învăţat tot ce ştia, pe moarte fiind. Cumnata

mea mi-a arătat cum se utilizează QuickBooks pe computer. Noreen aici de faţă m-a salvat. Jonell mi-a dat curajul pe care nu ştiam că-l am. Nu m-aş fi descurcat fără prietenele mele!

N-am crezut niciodată că voi conduce o astfel de afacere. Venitul de la tatăl meu mi-a oferit un trai confortabil, dar, câştigând singură banii, am ajuns să mă simt mai inteligentă şi mai încrezătoare. Mă trezesc în fiecare dimineaţă şi mi-e bine. Parcă aş avea 21 de ani. Suntem ceea ce dorim să fim".

Nancy ia prânzul cu Noreen în sala de şedinţă mică, de vizavi de recepţie. Nancy îşi presară câteva migdale pe salată, întinde felii de Triscuits pe farfurie, ca pe nişte cărţi de joc, şi bea o gură de apă dintr-o sticlă.

Steve, fratele mai mare al lui Nancy, intră în clădire. Steve e un tip înalt, voinic, la fel de liniştit pe cât este de vorbăreaţă Nancy. Fără să spună un cuvânt, merge spre biroul lui.

Nancy strigă la el:

– Crezi că soţiei tale i-ar plăcea să poarte Jewelia de aniversarea ta?

El întoarce capul şi se uită fix la ea.

Soră-sa continuă:

– Noreen o să facă sex! Paul Miller o să facă sex! Doar îţi port de grijă, Stevie! Să ai şi tu noroc.

Expresia lui Steve denotă că e obişnuit cu turuiala surorii sale pline de viaţă. Se duce în biroul lui şi închide uşa după el.

– Mă străduiesc din răsputeri să îmbunătăţesc relaţia cu fratele meu, explică Nancy, în parte pentru că are o soţie şi patru fiice pe care le ador.

Nancy îşi termină salata, apoi se pune în mişcare să dea o raită pe la toţi chiriaşii. Unui nou locatar îi spune:

– Sună-mă dacă ai nevoie de ceva! Eu sunt proprietara!

Pe una dintre femei, al cărei soţ a murit recent, o asigură:

– Nu-ţi face griji! Nu-ţi măresc chiria.

Revenind la biroul ei, Nancy vorbeşte non-stop:

– Fratele meu crede că ar trebui să joc dur, dar eu nu cred în asta. Tatăl meu considera că cel mai important lucru în afaceri este compasiunea. Atribui totul educației mele catolice de la pension. Mi-a dezvoltat umorul şi mi-a imprimat un simț moral. Oamenii spun că semăn cu tatăl meu ca stil profesional, ceea ce mă face să simt că sunt în locul potrivit. El a fost eroul meu.

Aşezată la birou, Nancy mai răspunde la telefon de vreo cinci ori.

Intră soția lui Steve şi-i spune:

– Am nevoie de colier pentru că am înțeles că i-ai promis ceva soțului meu.

– Diseară îl poartă Noreen. Trebuie să revii mâine. După care vreau să mi-l dai înapoi sâmbătă. I l-am promis lui Lindy pentru ziua de naştere a soțului ei care împlineşte 60 de ani.

„Soțul meu va merge la petrecerea lui Paul pentru că e un prieten vechi, spune Nancy mai târziu, dar de obicei Wayne nu vrea să iasă nicăieri. Cândva îl alintam Sparky. Acum îi zic Sparkless[1]. Eu sunt sociabilă, însă el, nu.

În dimineața de după nunta noastră, i-am spus lui Wayne: «Sunt aşa de entuziasmată. Ne putem plimba pe jos pe plajă, putem merge la slujbă la o capelă mică din Montecito, apoi să luăm o gustare la Biltmore şi să vizităm Santa Barbara. O s-avem o zi minunată!» Wayne s-a uitat la mine şi a spus: «E campionatul de fotbal american!» şi a pornit televizorul.

Cu lacrimi în ochi, am alergat la un telefon public pentru a-l suna pe tata. «Vreau să vin acasă!» L-am anunțat plângând. Iar el mi-a replicat: «Nu vii acasă! N-o să fie ultimul tău campionat de fotbal american. Obişnuieşte-te cu ideea!» L-am rugat să mi-o dea pe mama la telefon şi ea mi-a spus: «Nu! Wayne doar te-a luat cam repede. Asta-i viața!»

Aveam 20 de ani, eram însărcinată şi speriată. Dacă asta era viața, nu o voiam.

Dar eram catolică. Trebuia să fac tot posibilul să meargă căsnicia noastră. Plus că eram îndrăgostită nebuneşte. După ce au venit

---

[1] Joc de cuvinte: *spark* – scânteie, sclipire; *sparkless* – fără sclipire (n.tr.)

copiii, am avut o mulțime de treabă să mă țină ocupată. Cât au fost în școală, eram alături de fiecare echipă în care au jucat. Am făcut parte din consiliul școlii. Când mezinul meu a absolvit liceul, am pierdut acel anturaj. Obișnuiam să joc tenis de trei ori pe săptămână cu o echipă de la un club intern, care îmi plăcea mult. Dar când am început să lucrez aici, a trebuit să renunț la hobby. Așa că am pierdut și acel grup. Eu și fiica mea făceam o mulțime de lucruri împreună, dar între timp ea s-a mutat în San Francisco. Aici în birou mă simt izolată – nu e un du-te-vino continuu.

Wayne lucrează în construcții, așa că se trezește la 5 și seara e în pat la ora 8. În seara zilei mele de naștere era răcit și a adormit la 18.30. Cumpărasem bilete la teatru pentru toată stagiunea, dar la primul spectacol a adormit la începutul celui de-al treilea act. Pe măsură ce îmbătrânim, el vrea să stea acasă mai mult, eu – să ieșim mai mult.

Mi-am văzut prietenele ieșind cu soții lor la piese de teatru, concerte și petreceri, în timp ce noi stăteam acasă. Am devenit frustrată și nervoasă. Făcusem sacrificii pentru Wayne. Datorită banilor familiei mele ne-am permis să avem viața pe care am avut-o. Am simțit că-mi refuză ceva de care aveam nevoie.

Nu-mi place să ies în lume de una singură. Când se întâmplă asta, mama mea face crize. Am întrebat-o: «Și ce-ar trebui să fac? Să divorțez? Doar asta ar rezolva problema!» Dar nu este un motiv de divorț. Îl iubesc, azi mai mult ca niciodată. E prietenul meu cel mai bun. Există o legătură între afacerile noastre, așa că avem o mulțime de lucruri despre care să vorbim. Îl sun de două ori pe zi ca să-i cer sfatul. Mă ține cu picioarele pe pământ și cu mintea limpede. În rest, viața noastră împreună este bună. Și apoi, nu mă împiedică să am parte de distracție.

Fie îmi rupeam «lanțurile», fie îmi făceam o viață socială. Și, dacă îmi doream o viață socială, ținea de mine să fac ce este necesar în acest sens. Prin Jewelia, am primit ce aveam nevoie: mai multe prietene, ieșiri mai multe, distracție mai multă. Distracția nu apare de la sine. Trebuie să faci un efort pentru a crea atmosfera necesară. După ce am parte de câteva ore de distracție, sunt mult mai agreabilă. Nu m-am gândit niciodată să port colierul când ies în

oraş. Unde să-l iau? Mă simt mult mai bine împrumutându-l altora. Există mereu o poveste când îl dau cuiva să-l poarte.

Iată ce-a aflat Nancy de la contabila ei, Noreen:

„Când am ajuns acasă de la birou, am fost încântată să-i arăt colierul de diamante soțului meu, spuse ea. Nu l-a prea impresionat până când n-am rămas decât cu el pe mine. Asta ne-a transpus în perioada de la începutul relației noastre, când sexul era mult mai jucăuş, înainte să devină o rutină. Am chicotit vorbind despre toate celelalte persoane care au purtat Jewelia în pielea goală. Lăsarea luminii aprinse ar trebui să facă parte din regula generală. Cum altfel poți vedea scânteierile pietrelor? A doua zi dimineață, nu-mi venea să-l mai dau înapoi.“

Altfel spus în cuvintele lui Wayne, soțul lui Nancy: „Jewelia s-a dovedit a fi o jucărie sexuală dată naibii!“

De fapt, Jewelia s-a dovedit a fi mai mult decât atât deoarece femeile împărţeau colierul cu cei pe care îi plăceau, cu cei pe care-i iubeau. În calitate de bunice, l-au împărțit cu nepoatele în zilele de botez, ca mătuşi, cu nepoatele în zilele de absolvire, cu mamele, de ziua lor. L-au împărțit cu colege, surori, vecine şi prietene, cu adolescente haioase şi bărbați în toată firea. Pe parcurs, şiragul strălucitor a creat mici miracole.

La şcoală

DONELLE CLAYPOOL, *57 de ani, profesoară de clasa a cincea la Şcoala Adormirea Maicii Domnului:*

„Predatul într-o şcoală catolică nu asigură un salariu bun, aşa încât un colier de diamante nu-i de nasul meu. Deci, visam să-l port o zi, aşa cum o fetiță se dichiseşte în joacă. Mi-am ales cu atenție hainele, am purtat negru ca să-l pun în valoare. Sunt scundă şi plinuță, însă purtatul colierului m-a făcut să mă simt mai înaltă şi mai subțire. Nu că ar mai fi observat cineva, dar am avut un sentiment aparte, care m-a făcut să mă simt bine toată ziua. Cel mai mult m-a încântat apropierea pe care am simțit-o față de Tina când mi l-a împrumutat.

Elevii au fost atât de interesați de povestea colierului, încât i-am întrebat dacă aveau ceva de valoare pe care ar fi fost dispuşi să-l împartă. Colierul a antrenat o discuție minunată cu clasa pe tema prieteniei şi a generozității."

GABI AGUIRRE, *14 ani, clasa a opta la Şcoala Adormirea Maicii Domnului:*

„Am ajuns să interpretez rolul de prezentatoare de ştiri la simularea noastră, pentru că asta îmi doresc să fiu când voi fi mare. Exersam şi vorbeam foarte repede, când doamna Osborne mi-a zis: «Dacă vorbeşti rar, te las să porți Jewelia!» Eram atât de entuziasmată, încât am repetat toată noaptea. A doua zi când doamna Osborne mi l-a pus la gât, am simțit cum capăt şi mai multă încredere în mine, pentru că purtam un colier de 1 000.000 de dolari. De fapt, nu costa 1 000.000 de dolari, dar aşa părea. Mama mi-a făcut o groază de poze cu el – nu ştiu dacă tocmai un milion de poze, dar oricum o mulțime – şi a înrămat-o pe una dintre ele şi o am la mine în cameră. Nu mai am colierul Jewelia la gât, dar tot e lângă mine. Doamna Osborne este o profesoară pe care nu o voi uita niciodată!"

MARISSA HOOD, *17 ani, elevă de liceu la Foothills Tech:*

„Am întrebat-o pe mama dacă aş putea să-l port la şcoală în ziua când împlineam 16 ani. A fost aşa de cool! L-am purtat toată ziua. Simţeam că am ceva cu care să mă dau mare şi toată lumea voia să-l vadă. Cel mai fain a fost că mama a avut încredere în mine. Ştia că o să am grijă cu el!"

La serviciu

CAROL FREEMAN, *49 de ani, poştăriță, Serviciul Poştal al SUA:*

„Auzisem de colier, aşa că m-am interesat la Dale despre el când am văzut-o pe ruta mea. M-a întrebat: «V-ar plăcea să-l purtați?» Uniforma mea nu-l punea în valoare, dar ce mai experiență! Livrez corespondență de 22 de ani şi nu mi s-a mai întâmplat nimic la fel de interesant. M-am simțit în al nouălea cer tot restul zilei. Când am ajuns înapoi la oficiul poştal, m-am lăudat tuturor. Cât de

des se întâmplă ca o poştăriţă să poarte un colier de diamante pe traseu sau măcar să ajungă să poarte unul vreodată?“

ANNA SERRETEC, *33 de ani, gestionară de depozit la Fashion Forms:*

„Am cerut să-l port, pentru că diamantul este piatra mea conform zodiacului şi visam dintotdeauna să am un colier de diamante. Toate fetele din depozit se uitau la mine, exclamând cu uimire. Sunt de mult deprimată din cauza excesului de greutate, dar faptul că am purtat colierul m-a făcut să mă simt fericită. Mai mult decât atât, m-a făcut să mă simt interesantă. M-a făcut să mă simt sexy.“

LUCY WILLIAMS, *52 de ani, stilistă şi proprietara salonului de coafură Lucy in the Sky:*

„M-au trecut fiori pe şira spinării. Chiar m-am simţit Lucy *in the Sky* cu diamantele. Eram în al nouălea cer. Până atunci purtasem zirconiu. Să-l port la gât în timp ce tundeam clienţii mi-a gâdilat orgoliul. Uneori, când stau în grădină, îmi fuge gândul la acel moment când am avut colierul de diamante. A fost un sentiment înălţător, ca o rază de soare eternă, un sentiment minunat, plin de speranţă pentru lumea întreagă!“

ANDREA LEON, *26 de ani, administratoare cabinet medical*:

„Toate am apucat să-l purtăm într-o după-amiază la cabinet. În ziua aceea munca nu ni s-a mai apărut atât de agitată. Am rugat-o pe una dintre fete să-mi facă o poză cu Jewelia ca să mi-o pot adăuga la profilul de pe MySpace. Sunt licenţiată în studii feministe la UC–Santa Cruz şi, văzându-le pe aceste femei cum oferă un colier de diamante celor care nu şi-l pot permite, m-am simţit inspirată. Sper să fac asta cu prietenele mele într-o zi.“

LORI SHEPHERD, *40 de ani, consultantă, statul California, Sacramento*:

„Tocmai ieşisem de sub duş la 6.30 dimineaţa şi m-am trezit cu sora mea în baie. Nu înţelegeam ce căuta acolo. Şi a început să

strige: «Surpriză!», ţinând în sus colierul. Mi l-a dat ca să-l pot purta în ziua aceea, pentru că împlineam 40 de ani. Sunt din fire rezervată şi liniştită, dar ideea m-a entuziasmat. În timp ce conduceam spre serviciu, mă tot uitam la el în oglinda retrovizoare. La serviciu era o supervizoare, care nu va putea, probabil, niciodată să-şi cumpere un colier de diamante şi care nici măcar nu-şi putea imagina cum ar fi să poarte unul, aşa că i l-am pus şi ei la gât. A fost extaziată şi m-am bucurat la fel de mult pentru ea, aşa cum mă bucurasem pentru mine. Îmi plac diamantele, dar nici nu intră în discuţie să cumpăr aşa ceva când avem nevoie de un acoperiş nou sau de ferestre. Deci, s-ar putea să nu am niciodată unul al meu, dar nu voi uita nicicând că am purtat un colier de diamante fie şi numai pentru o zi."

MONICA SCHILLER, *60 de ani, consultant senior la Behavior Science Technology Inc.:*

„În ziua când am împlinit 60 de ani, conduceam un seminar în Ojai. Dis-de-dimineaţă, Mary Osborn mi-a dat colierul de diamante să-l ţin toată ziua. Am fost plăcut surprinsă şi foarte emoţionată. După-amiază, la birou, colegii au organizat o petrecere în cinstea mea. Au adus un scaun cu rotile şi mi-au dat un baston şi un coş în care erau ochelari de bunicuţă, scutece de adulţi Depend, cremă adezivă pentru proteza dentară, unguent Preparation H[1], un recipient de pastile supradimensionat şi o perucă cu păr albastru. Mă gândeam în sinea mea: «Puteţi să-mi daţi toate aceste cadouri oribile, numai bune pentru vârstnici, dar realitatea este că sunt aici, port un colier superb cu diamante şi mă simt tânără şi frumoasă»."

Pe patul de suferinţă

SUZANNE STELLA, *59 de ani, bibliotecară pensionată, San Francisco:*

„Roz a insistat să-l purtăm toate când am ieşit la cină. Eram îmbrăcată cu un pulover roz, cu guler, şi nu credeam că aş arăta bine

---

[1] marcă de unguent pentru hemoroizi (n.red.)

cu el, dar Roz a zis: «Nu asta-i ideea! Vreau să-l porţi ca să te ajute să te vindeci». Îmi petrec zilele în cabinetele medicilor şi prin spitale – fac dializă. Seara aceea mi-a umplut inima. Nu pot spune că m-am simţit vindecată după purtarea colierului, dar am fost mişcată de gestul lui Roz. M-am simţit atrasă de semnificaţia colierului şi poate că de aici începe vindecarea“.

CHONA PARDO, *56 de ani, mamă casnică:*

„Mama mea era în azil, avea dureri în permanenţă de la cancerul la stomac. Era foarte tristă. Patti Channer a venit, i-a pus colierul în jurul gâtului şi i-a dat o oglindă să se privească. Mama mea a zâmbit şi a rămas fericită toată ziua. Patti i-a făcut o poză purtând colierul şi apoi ne-a dat câte un exemplar mie, surorilor şi fraţilor mei. Mama a murit o lună mai târziu. Acea fotografie va fi mereu specială pentru că este ultima imagine pe care o avem cu ea, şi ea zâmbeşte în poză.“

În timpul jocului

Taka Yamashita, *69 de ani, asistentă medicală pensionată:*

„Am apucat să port colierul la turneul nostru de golf şi mi-a schimbat cu totul dispoziţia. M-a ajutat să joc mai bine şi mi-a purtat noroc. Am ieşit pe primul loc! Îmi place spiritul colierului, pe care îl imprimă oricui îl poartă într-un moment miraculos.“

BOBBIE BATTEN, *89 de ani, mama lui Jonell:*

„Am rezervat colierul pentru cele trei cluburi ale mele de bridge. Când îl port, toată lumea se uită la mine. Asta mă face să mă simt specială. Mă face să mă simt drăguţă. În al doilea an, le-am lăsat pe toate celelalte femei să-l poarte şi ele.“

OPT FEMEI s-au adunat în jurul a două mese de bridge la domiciliul actual din Ventura al lui Bobbie Batten. Grupul joacă împreună de 20 de ani şi iau jocul de bridge foarte în serios. Îmbrăcată cu bluza ei de mătase chinezească, Bobbie e în ton cu decorul asiatic

din casă. Părul ei argintiu este coafat minunat, are unghiile lăcuite cu ojă roz pal, chipul ei frumos este aproape fără riduri. („Folosesc cremă Merle Norman rece în fiecare noapte, timp de cincisprezece minute“, explică ea.)

Fiecare femeie se concentrează la cărţile din faţa ei în timp ce-şi aşteaptă rândul să poarte colierul.

– Se potriveşte perfect la îmbrăcămintea mea, spune Ruby, în vârstă de 79 de ani, îmbrăcată cu o cămaşă cu dungi roz şi un sacou ciclam.

Jonell pune colierul rând pe rând la gâtul fiecărei femei, fotografiindu-le pe fiecare cu diamantele la gât.

– N-am avut niciodată un colier de diamante, spune Margaret, în vârstă de 94 de ani. Mi se pare minunat. Nu-mi vine să-l dau jos!

– Vreau să-mi mai faci o poză, spune Jean, care nu-şi dezvăluie vârsta. Să stai suficient de aproape să prinzi diamantele, dar nu prea aproape de faţa mea!

– Nu-mi pasă de poză, comentează Tammy când vine rândul ei. Vreau doar să port colierul!

Jonell pleacă pentru a le lua mâncare chinezească femeilor: pui cu portocale, orez prăjit, tăiţei şi fasole verde cu castane-de-apă. În timp ce femeile mănâncă, discuţia lor variază de la o carte despre CIA şi un copil care este un agent FBI în Argentina la incendiile din Catalina, precum şi la noile evoluţii imobiliare din Ventura. Pălăvrăgesc despre site-urile de bridge de pe yahoo şi care este cel mai bun mod de a naviga pe web pentru a te înscrie în turnee internaţionale de bridge.

– Cine are colierul?

– Încă e la gâtul meu, spune Carolyn, în vârstă de 84 de ani, îmbrăcată cu un cardigan roz.

– L-ai purtat tot timpul mesei! protestează una dintre femei.

– Pur şi simplu cred că locul lui e la gâtul meu, comentează Carolyn. Se simte atât de plăcut! Mă tem că nu-l mai pot scoate.

Cinci luni mai târziu, una dintre prietenele lui Bobbie şi-a scris felicitarea anuală de Crăciun, cu momentele cele mai importante din an. În centrul paginii: poza ei purtând Jewelia.

Într-o altă zi în oraş, în cancelaria cadrelor didactice de la şcoala Adormirea Maicii Domnului, treisprezece femei mănâncă salate şi portocale şi beau cola light, în timp ce rememorează experienţele lor când au purtat Jewelia. Până în prezent, Tina l-a împrumutat la şase profesoare titulare, două suplinitoare, o secretară şi o directoare.

„Mergeam ca plutind, îmbujorată, am strălucit toată ziua“, povesteşte o profesoară.

„Mi-a plăcut că a fost veritabil, zice o alta. De obicei, când lumea îmi complimentează bijuteriile, trebuie să le spun că sunt imitaţii.“

„Mi-a plăcut senzaţia de prinţesă cu diademă, spune o femeie tânără, cu părul prins în coadă de cal.“

„Mi-a plăcut că mi-a pus pieptul în evidenţă, declară o blondă zveltă. Şi, de asemenea, mi-a plăcut că mi-a confirmat că nu am nevoie de diamante pentru a fi fericită.“

Femeile se întrebau dacă bărbaţii ar putea să împartă ceva la comun.

„Poate, răspunse o profesoară, dacă este obiectul potrivit, ca o maşină scumpă sau un set de crose de golf exclusivist. Pun pariu şi că ar fi câţiva dispuşi să paseze o femeie de la unul la altul.“

Bijutierul Tom van Gundy spune că, dacă o femeie îşi cumpără un colier de diamante pentru ea, îl poartă de obicei în jur de douăsprezece-cincisprezece ori pe an. După starea încuietorii, estimează că acesta a fost purtat de vreo şapte sute de ori pe an.

„Încuietoarea este întotdeauna veriga cea mai slabă dintr-o bijuterie, spune el. Sunt convins că într-o bună zi şi colierul se va uza.“

Până va veni ziua aceea, femeile din toată Ventura au demonstrat şi continuă să demonstreze adevărul cuvintelor lui Mark Twain rostite cu decenii în urmă: „Să nu fim prea deosebiţi! Sunt mai bune diamantele de mâna a doua decât să n-ai deloc diamante.“

CAPITOLUL 10

Roz Warner, lidera

...

În căutarea unui grup de prietene

Doctorița Roz Warner era uluită de femeile din grup, care nu voiau decât să se distreze. Ce însemna asta oare? Toată viața ei de adult pusese distracția pe picior de egalitate cu evadarea, dar nu evadase niciodată. Pentru că n-avusese niciodată timp. Nu prea vedea cu ochi buni evadarea din cotidian pentru că i-ar fi distrus viața.

Așa că refuzase să cumpere colierul. Părea mult prea libertin pentru ea. Apoi, într-o noapte la Saticoy Country Club, le văzu pe Patti Channer și Mary Karrh cum se bucură împreună de colier, vorbind vesele, ca între fete. Doctorița Roz și soțul ei numai ce își schimbaseră locația cabinetului lor comun de ginecologie de pe Coasta de Est în Ventura și deveniseră membri în club, pentru a cunoaște lume nouă. Auzindu-le pe Patti și Mary cum glumeau pe seama colierului în fața oglinzii la toaletă, fu nevoită să admită că simte un oarecare interes. Nu față de colier, care o lăsa indiferentă, ci față de apartenența la un grup de prietene. Înțelese că pentru a intra în acest grup trebuia să cumpere bijuteria.

Ratase o astfel de ocazie în urmă cu patruzeci de ani, când își dorise să intre într-o asociație de fete. Provenea dintr-o familie de evrei, fiind singura fiică și cea mai mare dintre cei cinci copii ai unui judecător și ai unei casnice. La școala Shortridge High din Indianapolis se remarcase în trupa de majorete și participase la parada de deschidere. Se pregătea pentru Universitatea din Indiana și să se alăture unei asociații de fete.

Și apoi la 17 ani a rămas însărcinată.

Spre deosebire de celelalte adolescente, Roz era genul care acționa în loc să viseze, iar intelectul îi domina mereu emoțiile. Și-a evaluat opțiunile în mod imparțial. Ar fi putut face un avort, dar în 1962 avortul era ilegal și periculos. Ar fi putut pleca undeva să nască, dar nu s-ar fi putut întoarce acasă și să pretindă că nașterea nu avusese loc. Ar fi putut să se mărite cu prietenul ei și să-și facă un alt fel de viață. A ales cea de-a treia variantă. Pentru Roz, sarcina nu a reprezentat un obstacol, ci doar o schimbare de plan.

Așadar, pentru Roz perioada colegiului nu a inclus întâlniri, intrarea într-un grup unit și legarea de prietenii pe viață sau orice fel de prietenii de fapt. În schimb, și-a susținut soțul să studieze și să lucreze, și-a luat și ea diploma pe bucățele, pe la șapte colegii de prin toată țara, vânzând produse Avon în timpul anului școlar și administrând un motel în timpul vacanțelor, iar în tot acest timp și-a crescut fiul.

„După cinci ani, m-am trezit într-o bună dimineață și am aflat că soțul meu plecase, spune ea. Lăsase un bilet. Eram distrusă, plângeam și eram copleșită de groază: «Cum îl aduc înapoi? Cum o să-i spun mamei?» L-am căutat și l-am implorat să se întoarcă. Atunci când m-am întors acasă fără el, m-am privit în oglindă și mi-am zis: «Încetează! Acum poți avea o viață mai bună». Într-o singură zi am trecut de la sentimentul de a fi abandonată la cel de a fi din nou în stare să sper. Ar fi fost incredibil ca această căsnicie să reziste. Eram niște copii.

El și-a schimbat meseria și a mers din nou la școală, așa că nu putea să-mi dea o pensie alimentară mai mare de 100 de dolari pe lună, și astfel am avut parte de câțiva ani îngrozitori.

Locuiam în Indiana și lucram ca profesor de biologie la un liceu când m-am îndrăgostit de un jucător profesionist de baschet, negru. Școala la care lucram era mixtă, așa că îmi era familiară cultura afro-americană. Tatăl meu, un tip foarte ferm și dogmatic, i-a trimis pe doi dintre frații mei să-mi spună că nu trebuie să mă mai văd cu tipul acela, altfel lumea va începe să ne facă rău mie și fiului meu. Pe vremea aia, în Midwest cuplurile mixte nu erau acceptate. I-am ascultat pe frații mei, însă nu aveam de gând să-i las pe alții să-mi

dicteze mie ce să fac. Mi-am strâns calabalâcul în maşină şi am plecat spre L.A. împreună cu fiul meu de 6 ani. Aveam 24 de ani.

Aşadar, am îmbătrânit de tânără.

Am continuat acea relaţie, ceea ce practic l-a scos din minţi pe tata. Singura modalitate prin care îi putea face faţă era să o nege, aşa că m-a renegat pe mine. Părinţii mi-au întors spatele pentru foarte multă vreme. Nu din punct de vedere financiar – mă întreţineam singură –, ci sufleteşte. Îi sunam în fiecare lună, dar tata nu voia să-mi vorbească. Mama îmi vorbea preţ de un minut sau două şi apoi spunea: «Nu ar trebui să-ţi vorbesc». Decizia lor m-a întristat, însă nu m-a distrus.

La şase ani după ce am plecat din Indiana, m-am întors acasă când tata a făcut un infarct. Când am mers să-l văd la spital, la terapie intensivă, a făcut un al doilea atac. Stresul de a mă vedea a fost prea mult pentru el, totuşi slavă Domnului, a supravieţuit.

Am început şcoala medicală la 32 de ani. Fiul meu era la liceu, aşa că am făcut şcoala împreună. A fost o perioadă groaznică. I-am spus că nu voi fi genul de părinte care să-l dădăcească, deoarece medicina e foarte solicitantă. L-am înscris la o şcoală bună, unde ştiam că i se va acorda atenţia necesară. Petrecea mult timp acasă la prietenul lui cel mai bun. Fiul meu era foarte responsabil şi încă mai este şi acum. Când m-am întors pentru întâlnirea de la liceu, l-am luat cu mine. De ce nu? Era şi el un membru al clasei.“

Minionă şi slăbuţă, doctoriţa Roz îşi poartă hainele ca pe o uniformă: pantaloni negri pe picior, pantofi negri Privo fără toc şi, dacă e frig, o jachetă fleece de culoarea cărbunelui. Mai schimbă uneori nuanţa fustei tricotate: lila, coniac, fucsia – culori care-i scot în evidenţă părul cărunt, până la umeri. În fotografiile din anii ’70, apare cu coafură afro, arătând mai drăguţă decât Barbara Streisand la începuturi în *The Way We Were*. Azi, doctoriţa Roz îşi îmblânzeşte buclele printr-un procedeu japonez de îndreptare cu placa, ce durează vreo patru ore. Poartă ochelari fără rame şi nu apelează la machiaj. Şi-a potrivit colierul cu diamante la tricoul polo de culoare mov.

Îşi croieşte drum spre sala de consiliu de la Saticoy Country Club, unde tocmai şi-a încheiat un mandat de doi ani de preşedinţie, însă a rămas în consiliu. Funcţia nu era o noutate pentru doctoriţa Roz, care fusese şefă de grupă timp de patru ani la rând, cât timp studiase Medicina la UCLA şi condusese echipa de intervenţie şi îngrijiri sanitare din Philadelphia. Dar pentru bărbaţii de modă veche de la Saticoy, o femeie în funcţie de conducere a fost o premieră în istoria de 80 de ani a clubului. Membrii vorbesc despre ea la superlativ: „cea mai fascinantă femeie“, „o doamnă bine“, „chiar a reuşit să demonstreze celor de-aici că o femeie poate conduce la fel de bine ca oricare dintre ei“.

Un cuplu în vârstă se apropie de ea. Bărbatul distinge colierul.

– Ai grijă, îi spune el lui Roz, ar trebui să-l porţi în timp ce faci dragoste.

– Să merg acasă cu el? o întreabă Roz pe soţia acestuia.

– Nu, răspunde aceasta, dar aş dori să împrumut colierul.

Soţul le întrerupe:

– Voi două mă faceţi să mă simt ca o bucată de carne.

Soţia se gândeşte mai bine.

– Îl poţi lua cu împrumut, îi spune aceasta lui Roz.

– Nu te-ar deranja?

– Nu, are 84 de ani.

Roz râde, apoi îşi croieşte drum spre sala de consiliu. Fie că au 84 sau 34 de ani, ştie că unul dintre primele lucruri la care mulţi dintre bărbaţi se gândesc atunci când văd colierul este aspectul erotic.

– Ce faci, drăguţă? o întâmpină un membru al consiliului.

Ea îşi sprijină mâna de braţul său şi-i zâmbeşte.

– Am colierul, spune ea, şi ştii ce înseamnă asta.

– Sigur că da, confirmă el. O să faci dragoste cu diamantele.

– Corect! flirtă ea. Vrei să vii cu mine acasă?

– O să fie şi Michael?

– Probabil.

– Bună, frumoaso! salută un altul.

Într-o încăpere îmbrăcată în lambriuri de lemn, cu o vedere ameţitoare asupra terenului de golf, Roz şade între 11 bărbaţi bine bronzaţi,

cu vârste cuprinse între 50 şi 60 de ani, profesionişti pensionaţi şi oameni de afaceri, un agent de asigurări, un geolog şi un judecător. Unii poartă pantaloni scurţi kaki şi tricouri, fiind veniţi direct de pe terenul de golf; alţii sunt la costum cu cravată după o zi petrecută la birou. În timp ce membrii consiliului comandă la cină penne, salată verde şi fursecuri cu ciocolată, se fac prezentări ale rapoartelor financiare, renovărilor, turneelor ce urmează, a tuturor aspectelor care ţin de o operaţiune de milioane de dolari. Roz îi ascultă pe rând, dar vorbeşte rareori.

După şedinţă, sporovăieşte cu maeştrii bucătari, cu chelnerii şi cu directorul clubului – toţi bărbaţi.

– Oh, să te îmbrăţişez, le spune fiecăruia înainte de a-şi lua rămas-bun.

„Toată viaţa nu m-am putut sincroniza cu femeile, se gândeşte ea ceva mai târziu. Am crescut într-o familie dominată de bărbaţi. Mereu am lucrat într-o lume a bărbaţilor. De fapt, nu mi-a plăcut compania femeilor. Faţă de ele nu m-am simţit niciodată în largul meu. Însă cu bărbaţii, da. Cred că şi mama a fost la fel. Am trecut prin fiecare etapă a vieţii fără prietene.

Când am făcut practică la obstetrică-ginecologie, mi-am dat seama că pot oferi consiliere femeilor, că le pot linişti. Parte din această abilitate venea din perioada de profesorat.

Când m-am alăturat acestui grup, am simţit că-l puteam domina prin forţa opiniei mele. Femeile îmi arătau un respect nefiresc doar pentru că eram medic. Dar lucrul acesta nu mă face un expert în orice.

Sunt om de ştiinţă şi parte a faptului de a fi om de ştiinţă este acela de a face remarci fără a emana şi opinii. În grup sunt tăcută. Întotdeauna observ, interpretez şi strâng informaţii. Mă interesează dinamica grupului.

Când eram rezidentă, a trebuit să rezum un caz în doar trei propoziţii. Acesta a fost un exerciţiu bun pentru a învăţa să vorbesc concis. Partea proastă e că-mi vine greu să-i ascult pe alţii vorbind întruna. Femeile într-o lume a femeilor funcţionează diferit de

femeile dintr-o lume a bărbaţilor. Durează mult mai mult rezolvarea oricăror probleme.

Şedinţele pe care le am cu bărbaţii sunt rareori confruntări. Bărbaţii au tendinţa de a-şi rezolva conflictele faţă-n faţă, înainte de întâlnire. Şi bărbaţii pot scăpa rapid de probleme; femeile amestecă şi emoţii în tot acest proces.

Şedinţele în care se discută în contradictoriu erau un lucru nou pentru mine, dar am aflat că am abilitatea de a face faţă controverselor. De la început am avut un rol mediator şi am reuşit s-o contrabalansez pe Jonell. Spre deosebire de ea, nu am avut niciodată ţinte fixe sau aşteptări. Uneori, e greu să stai până la sfârşitul şedinţelor, dar am învăţat valoarea puterii mele de a asculta şi de a ajuta grupul să meargă mai departe. Simt că grupul a avut de câştigat din abilităţile mele.

Şi am nevoie de grup. Înainte să vin aici, viaţa mea însemna doar muncă. Femeile care s-au născut în perioada exploziei demografice *baby boom* au fost prima generaţie pe timp de pace care s-a alăturat în masă forţei de lucru. Astfel ajungem în această etapă din viaţa noastră având puţini prieteni. Timp de optsprezece ani am lucrat în Philadelphia şi nu am avut măcar o singură prietenă cu care să pot vorbi.

Aceste femei m-au făcut să nu mă simt singură. Dacă într-o zi am nevoie să vorbesc cu cineva, pot să le sun pe vreo şapte sau opt dintre ele doar ca să stăm de vorbă. Ştiu că le pasă de mine. Îmi pot oferi singură sprijin moral. Am dus de una singură toate bătăliile. Dar acum am aceste femei care să mă energizeze atunci când am nevoie de energie. Mi-au îmbunătăţit substanţial viaţa, mi-au oferit o bază pe care nu o avusesem înainte. Am învăţat că în viaţa mea chiar e nevoie de femei şi că este important ca ele să facă parte din ea."

Ceea ce a urmat a surprins-o pe doctoriţa Roz, şi ea nu era genul care să fie surprinsă uşor.

Un artist consacrat din Ventura o abordă pe Patti în legătură cu o strângere de fonduri ce urma să aibă loc în vederea obţinerii de locuinţe pentru artişti. Era nevoie de obiecte care să fie scoase la licitaţie. Oare avea Patti vreo idee? Patti sigur avea: o seară magică cu

femeile „Jewelia“ şi doisprezece dintre prietenii tăi. Patti habar n-avea dacă ar fi fost cineva interesat de un asemenea eveniment, dar era curioasă să afle. Până la sfârşitul serii, două personalităţi locale plătiseră 1 200 de dolari să le întâlnească pe cele treisprezece femei deţinătoare ale colierului. În câteva zile, invitaseră să li se alăture câteva dintre cele mai mari nume ale comunităţii.

Pentru Seara Magică, Patti îmbrăcă pantalonii vărgaţi din mătase mov, o cămaşă din mătase creponată mov şi saboţi din piele întoarsă mov. Voia ca totul să fie perfect în căsuţa ei de pe colină, o vilă nepretenţioasă, însă splendidă, în stil californian. Şi totul era perfect. Cele douăzeci şi şase de femei avură la cină ciuperci italieneşti umplute, somon afumat şi prosciutto, legume la grătar asezonate cu smântână proaspătă, o gamă de brânzeturi de import, fructe de pădure proaspete, fructe uscate şi trei tipuri de prăjituri delicioase. Femeile băură şampanie, vin Chardonnay şi San Pellegrino. Patti trecu colierul cu diamante de la o invitată la alta.

La apus, femeile s-au strâns pe veranda din faţa casei lui Patti. În spatele portocalilor, lămâilor şi al mandarinilor se vedea Pacificul, de la Surfer's Point până la Channel Islands. Lămpile cu gaz din sfeşnicele din mozaic roşu răspândeau o lumină caldă.

Doctoriţa Roz, care modera adunarea, ceru fiecărei femei să spună ceva despre sine. Femeile erau lidere în domeniul artelor, afacerilor, al activităţilor nonprofit şi al filantropiei. Cu cât se lăsa întunericul, cu atât realizările erau mai strălucitoare şi vorbitoarele mai modeste. Femeile „Jewelia“ se simţeau exaltate în prezenţa acestor femei fenomenale, fiecare rezonând cu celelalte şi dând tot ce aveau mai bun.

Cele treisprezece femei „Jewelia“ simţeau că se înfiripase ceva deosebit. Nu ştiau ce anume, dar nu avea importanţă. În seara aceea magică nu conta decât că acel colier catalizase un cerc mai mare.

Patti condusese grupul către etapa următoare şi astfel îşi găsise totodată propria direcţie. Avea să le treacă pe aceste femei în lista ei de e-mail şi va putea apela şi la ele. Folosind colierul cu diamante drept vehicul, avea să-şi facă şi mai multe cunoştinţe, să strângă şi

mai multe femei care să lucreze împreună pentru a avea un impact mai puternic asupra comunității.

La următoarea întâlnire, Patti propuse grupului o nouă reuniune, unde cele douăzeci şi şase de femei aveau să invite fiecare una sau două prietene. Două luni mai târziu, şaizeci de femei sosiră la restaurantul Hush, din centru, pentru a se împrieteni, a vorbi despre ceea ce lipsea în comunitate şi a găsi posibilități noi de a acționa împreună.

Patti era entuziasmată de succesul celor două întruniri şi plină de idei. N-ar fi super, propuse ea la următoarea întâlnire, să le premieze pe femeile care sunt apreciate pentru contribuțiile lor în comunitate, surprinzându-le cu posibilitatea de a purta colierul la evenimente deosebite din viața lor?

Şi aşa şi făcu grupul. Cu zâmbete de spiriduşi, ele o surprinseră pe o femeie implicată în acțiuni caritabile, oferindu-i colierul de diamante strălucitor în seara în care ea şi soțul ei au fost onorați pentru contribuția lor la promovarea artei şi a artiştilor.

„Nu am purtat niciodată un colier sau n-am pus nimic pe trupul meu care să valoreze mai mult de 20 000 de dolari, mărturiseşte încântată Sandra Laby. Lucrul ăsta în sine este uluitor. A fost o modalitate inedită şi deosebită de a face şi mai frumoasă o seară remarcabilă din viața mea."

Încântarea Sandrei Laby a încurajat grupul ca în mod asemănător să ofere colierul şi unei casierițe de la bancă, nominalizată drept „Femeia extraordinară a anului", pentru că-şi donase un rinichi unei colege de serviciu; unei profesoare care a sărbătorit treizeci de ani de lucru cu copii cu nevoi speciale; şi unei editoare intrate în topul primelor cincizeci de femei de afaceri din districtul Ventura.

„Colierul cu diamante a fost ca o îmbrățişare uriaşă şi strălucitoare, un semn vizual că femeile îmi oferă sprijin mie şi revistei, spune Amy Jones, de 41 de ani, editoare la *VC Life & Style.* Colierul a devenit un totem al comunității, astfel încât să-l port m-a umplut de bucurie, de parcă eram o picătură dintr-un val mare de dragoste care cuprinsese oraşul."

CAPITOLUL 11

Jone Pence, decoratoarea

* * *

Cum celebrăm noi şanse

Priscilla conducea maşina să ajungă la întâlnirea din luna noiembrie. Era nerăbdătoare să le vadă pe femei, dar şi îngrijorată de sarcinile care o aşteptau în perioada următoare. Fiul ei Sean tocmai o anunţase că se va căsători peste şase săptămâni cu prietena lui. Cei doi aveau bani puţini; familia fetei nu avea posibilităţi să-i ajute. Când cei doi discutau despre planurile de căsătorie, Priscilla simţea că aveau strângeri de inimă.

– Nu vă faceţi griji, îi încurajă ea. O să mă ocup eu de tot.

Nu-i era uşor. Prin toată casa erau stivuite cutii, încă nedesfăcute de când ea şi soţul ei Tom se mutaseră în acest apartament mai mic. Era gazdă pentru familia ei de treisprezece membri de Ziua Recunoştinţei şi apoi din nou în dimineaţa de Crăciun. Trebuia să cumpere cadouri pentru tot clanul – şi toate astea în condiţiile în care muncea cu normă întreagă la magazinul de bijuterii în cea mai aglomerată perioadă a anului. Începea să se îngrijoreze despre cum va putea face faţă unei cununii pe 30 decembrie.

Pe moment, întâlnirea cu grupul de prietene îi risipi neliniştile. Îi plăceau la nebunie replicile spirituale, voioase. Jonell încheie întâlnirea prin deja obişnuita întrebare:

– Are vreuna dintre voi ceva anume despre care vrea să discutăm?

– Fiul meu se căsătoreşte şi toată lumea este invitată, spuse Priscilla dintr-o răsuflare. Mă bucur enorm pentru ei, şi Nicole este foarte drăguţă. Dar familia ei nu o poate ajuta. Sunt îngrijorată

despre cum voi reuşi să organizez o nuntă cu două sute de invitați cu buget limitat – şi înainte de Anul Nou.

Patti, fata de acțiune, vorbi prima.

– OK, dragelor, cum o putem ajuta?

Una câte una, femeile se oferiră voluntare. Jone Pence, designer, se oferi să decoreze sala de recepție a bisericii. Patti se oferi să decoreze şi coordoneze corespondența pe e-mail. Tina dorea să aducă lumânări şi lampioane de la şcoală. Mary Osborn era fericită că putea să plece mai devreme vineri de la serviciu, şi toate vor veni să ajute în ziua nunții.

Priscilla nici nu putea vorbi. Ea doar intenționase să-şi descarce sufletul, întrucât ştia că, vorbind despre problemă, se va simți mai bine. Nu se aşteptase la ceea ce a urmat. Mergând spre casă, o podidiră lacrimile. Nimeni nu se oferise niciodată s-o ajute aşa de mult. Nici măcar o dată.

Mai erau două săptămâni până la nuntă, şi Priscilla încă nu-şi luase o rochie. Nu-i plăcea să meargă la cumpărături. Având silueta în formă de pară nu i se potrivea nimic niciodată; totul trebuia modificat. De obicei, mergea la Macy's, la mallul de peste drum de biroul ei. Avalanşa de opțiuni o năucea. Putea petrece ore în şir probând haine, ca apoi să se întoarcă acasă cu mâinile goale. Nu e de mirare că tot amânase să-şi cumpere rochia.

Patti simți situația dificilă în care se afla Priscilla. Şi ştia magazinul perfect pentru ea. Era simplu – pentru că Patti trecuse prin toate.

– Yon Hui's, un butic de pe East Main, îi recomandă Priscillei. Ne vedem acolo!

Când ajunse Patti, Priscilla se uita la ceva albastru. „Nu, nu, nu, gândi Patti, nu i se potriveşte deloc." Cu glas tare, comentă grațios:

– Nu sunt sigură.

Patti trecu rapid cu degetele peste rochii, umeraşele alunecând pe bara de susținere, *țac, pac*. Scoase o rochie din două piese de culoarea şampaniei, cu o jachetă trei sferturi din dantelă, pentru a da lungime trupului Priscillei, şi cu mărgele mici, fațetate pentru a prinde lumina. Patti înclină capul, bătând uşor cu degetul în obraz.

– Asta îmi place mai mult, spuse ea. Asta va arăta grozav pe tine! Este frumoasă. Este fluidă. Jacheta o poţi purta cu pantaloni negri sau jeans, fusta merge cu o bluză neagră. Încearc-o pe-asta!

Priscilla alunecă uşor spre cabina de probă, gândindu-se cât de diferită era această ieşire la cumpărături faţă de oricare alta din trecut. Priscilia nu mai fusese niciodată la cumpărături împreună cu o prietenă. Patti era atât de rapidă şi totuşi, în mod ciudat, Priscilla nu se simţea zorită.

Priscilla trase uşor rochia pe ea. Îi venea! Fără dubii, culoarea îi scotea în evidenţă pielea măslinie şi părul castaniu.

Ieşi din cabina de probă. Expresia de pe faţa lui Patti îi spuse clar că asta era rochia.

– Este superbă! exclamă Patti. Arăţi minunat! Cum te simţi în rochie? Este confortabilă? Întoarce-te!

Priscilla se întoarse cu spatele. Acum zâmbea şi ea.

– Să nu-ţi cumperi nici un fel de accesoriu, o anunţă Patti. Am tot ceea ce-ţi trebuie, chiar şi pantofi, că tot avem aceeaşi mărime.

Patti zâmbi, şi ochii îi licăriră.

Priscilla se întoarse la birou în culmea fericirii. Îşi luase rochia o sarcină importantă îndeplinită – şi în cât timp? Douăzeci de minute? Cu Patti, mersul la cumpărături nu era doar simplu, era şi distractiv. În trecut, Priscilla era încredinţată că, cu cât eşti mai deştept şi mai de succes, cu atât mai mult nu ai nevoie de alţi oameni, cu atât mai mult poţi face totul de unul singur. Priscilla nu ceruse niciodată nimic nimănui. Acum începu să vadă lucrurile altfel. Poate că, cu cât eşti mai deştept, cu atât recunoşti mai devreme că ai necazuri şi ceri ajutor.

În ajunul nunţii, Patti ajunse la ora 13 să ajute la decorarea sălii de recepţie. Priscilla era deja acolo. La fel şi Jone Pence.

Nou-sosită în grup, Jone (se citeşte Joanie) li se alăturase atunci când una dintre femei plecase, mutându-se în alt oraş. Jone participase doar la şase întâlniri, încă îşi căuta locul în grup şi era mai mult un observator decât un participant.

Jone era prietenă cu Jonell de ani buni, dar nu le cunoştea pe majoritatea celorlalte participante. Ştia însă cum să transforme un spaţiu. Jone cu vocea gâjâită, părul blond şi o fire efervescentă, ilustra cel mai bine tipul „fata din vecini“ din filme, acea prezenţă sexy pe care o personificase Doris Day în anii ’50. Jone se îmbrăca întotdeauna ca o decoratoare: purta haine în culori neutre, dar alegea un accesoriu care să imprime o pată de culoare ţinutei ei, fie o eşarfă artistic aranjată, fie sandale şic coniac. Se învârtea prin oraş într-un VW broscuţă bej, decapotabil, alături de căţelul ei Blue, din rasa shitzsu.

Lui Jone îi plăcea să rezolve probleme de design. Exact asta făcea timp de şase zile pe săptămână pentru vreo douăzeci de clienţi de care se ocupa concomitent. De asemenea, rezolva probleme şi pentru milioane de telespectatori ai canalului HG-TV la emisiunea „Designers’ Challenge“. Curând, a devenit designerul grupului, alegând culorile fluturaşilor pentru strângerile de fonduri şi ale pancartelor. Îi plăcea să le audă pe femei spunând: „Jone este aici, o să se ocupe ea!“

La Biserica Sacred Heart, cu ajutorul lui Patti şi a celorlalte, ea se ocupă de decor. Aranjă sala ca pe un ring de dans – cerinţa principală a miresei. Jone a găsit douăzeci de mese rotunde în depozit, pe care le dispuse astfel încât să rămână spaţii largi de mers printre ele. Aranjă o masă lungă pentru miri şi apropiaţii lor; pregăti mese pentru cadouri şi pentru platourile supraetajate cu prăjituri, zone pentru aperitive şi bufet şi un bar deschis într-o încăpere alăturată. Ajunse la concluzia că florile de poinsettia din biserică, de un roşu intens, care fuseseră în ton cu slujba de Crăciun, arătau cel mai bine aliniate ca nişte rachete roşii de-a lungul scenei. Plasă cele mai prezentabile pubele ale bisericii în colţuri discrete. În cele din urmă, descoperi că lumina răspândită de aplice putea fi scăzută în intensitate. „Un lucru neobişnuit pentru o biserică, gândi Jone, dar era elementul care putea transforma orice spaţiu în ceva special. Dacă poţi scădea intensitatea luminii, atunci poţi crea o atmosferă.“

Jone şi celelalte organizatoare din rândul femeilor „Jewelia“, acoperiră mesele cu feţe de masă bej cu alb şi le decoraseră cu lumânări parfumate. Până la ora 17, sala de recepţie a bisericii parohiale era amenajată cât se putea de frumos.

„Mi-a plăcut dintotdeauna designul, spune Jone. Fiind crescută în Minnesota, când ieşeam la zăpadă, eu nu făceam oameni de zăpadă, ci case. Niciodată nu mi-am dorit păpuşi. Îmi doream un pat nou cu baldachin şi mobilă care să se asorteze.

Părinţii mei nu mi-au vorbit niciodată despre carieră. Mama credea că trebuie să merg la colegiu ca să-mi găsesc un soţ. Am studiat la Cal State-Northridge ca să devin profesoară pentru copiii hipoacuzici, dar când m-am îndrăgostit şi m-am căsătorit, viaţa mea a început să orbiteze doar în jurul soţului meu. El voia să înfiinţeze o companie de producţii TV, aşa că am uitat de profesorat şi m-am ocupat de partea organizatorică – programări, comenzi, bugete, finanţe. Îmi mergea mintea la afaceri. Lui, nu.

Primul nostru apartament a fost un depozit imens din Hollywood. Tot acolo era şi sediul firmei noastre. Am detestat Hollywoodul şi am detestat acel apartament. El l-a decorat. Dormitorul matrimonial arăta ca o cameră de bordel, cu şemineu, un pat gigantic cu saltea de apă, preşuri din blană de urs sub o cadă în formă de gheară de urs şi un leagăn care atârna de tavan. Trebuia să coborâm pe un stâlp, ca pompierii, pentru a ajunge la parter.

Am închiriat un apartament în Burbank ca să putem avea o căsnicie în afara zonei de afaceri. El nu a venit acolo niciodată. Acesta a fost un semn că nu era genul care să fie căsătorit, dar eu îmi doream ca această căsnicie să funcţioneze. Nu vedeam alte posibilităţi. Asimilasem bine mesajul generaţiei mamei: Când te căsătoreşti, devii împlinită.

Eram atât de flexibilă, încât spuneam «desigur» la orice voia el. Dar când eşti atât de flexibil, partenerul te calcă în picioare. Era un afemeiat, care a început să mă înşele la şase luni de la căsătorie. Era mereu plecat să filmeze un clip, la o petrecere, nu se întorcea toată noaptea. O dată, eram în pat şi dormeam când l-am auzit în jacuzzi

hlizindu-se cu o fată. Şi încă mai trăgeam speranţă că relaţia noastră o să meargă. Sunt o bună femeie de afaceri, dar tare naivă când vine vorba de bărbaţi.

Îmi doream cu disperare un cămin. Părinţii mei ne ajutaseră să cumpărăm un teren pe care să ne construim căsuţa noastră de vis. Problema era că noi nu aveam pe ce ne construi căsnicia. În cei cinci ani cât am stat împreună, el a avut relaţii cu cel puţin trei femei.

Într-o bună zi, am încheiat registrele contabile ale firmei, mi-am făcut bagajul şi-am plecat. Sunt sigură că a fost cu o fată în seara aceea. Se spune că trecem prin trei crize majore în viaţă: când îţi pierzi serviciul, când îţi pierzi casa şi când îţi pierzi căminul. Eu le-am pierdut pe toate trei într-o singură zi.

Când i-am spus mamei că ne-am despărţit, prima ei reacţie a fost că probabil nu gătesc suficient de bine sau că nu asortam cum trebuie culorile legumelor.

M-am mutat la San Franciso unde am lucrat pentru J. Walter Thompson, firma de publicitate. După cinci ani, mi-am dorit o comunitate mai mică, aşa că am venit în Ventura, unde părinţii mei se mutaseră când eu eram la liceu.

Acum patru ani – aveam 52 de ani –, mi-am cumpărat prima casă. Era o nenorocire: lambriuri de culoare închisă peste tot, un tavan acustic pictat, o bucătărie care se revărsa în living. Am golit şi refăcut totul în trei luni. Deciziile le iau rapid, mai rapid decât un bărbat, dar casa mea este cam feminină, cu draperii şi multe flori în grădină. Până la urmă, am reuşit să creez spaţiul perfect pentru mine – micul meu vis. După ce am pus pe perete şi ultimul tablou, am dansat prin toată încăperea timp de o lună pe muzica lui Norah Jones. Faptul că am plătit casa şi mi-am aranjat-o singură m-a făcut să mă simt în al nouălea cer.

Am divorţat acum douăzeci de ani. Am avut multe relaţii serioase, dar căsnicia mea a fost atât de brutală, încât mi-e teamă să nu mă ard din nou. În plus, rareori mă simt singură. Mă simt bine în pielea mea şi-mi place să am un spaţiu al meu. Îmi lipsesc sexul şi intimitatea unei relaţii, dar i-ar fi foarte greu unui bărbat să se mute în casa mea. Lucrurile lui ar deveni o problemă. Tot ce i-aş putea

oferi acum ar fi un sertar pentru şosete. Dar îmi place să remodelez. Cu mare drag aş mai adăuga una-alta.

Doar de vreo zece ani încoace mama a încetat să mă bată la cap că am nevoie de un bărbat. În ultimii cinci ani de viaţă ai tatei sănătatea i se şubrezise şi a zăcut la pat timp de şase luni înainte de a se duce. Mama mi s-a destăinuit într-o zi: «A fost foarte greu să trăiesc alături de tatăl tău».

În sfârşit, văzuse şi ea cealaltă parte a căsniciei.

«Vezi, mamă? i-am spus. Viaţa mea e uşoară». Apoi ea a zis: «Jone, tu te descurci de minune de una singură. Sunt mândră de tine şi de realizările tale!»

Când, în sfârşit, a lăsat în urmă visul ei pentru mine, am simţit că m-a văzut pentru prima dată cu alţi ochi. Lupta se încheiase. Deveniserăm prietene şi confidente. În cele din urmă, toate aspectele vieţii mele erau plăcute.

Nu am nevoie de un bărbat pentru a supravieţui. Tot ceea ce am, am câştigat pe cont propriu. Dar am nevoie de familie şi prietene pentru a supravieţui. Când Jonell m-a sunat prima dată, nu era un moment potrivit. Investisem toţi banii în renovare şi mă ocupam de casă. Nu voiam să merg nicăieri. Cum să vreau eu un colier cu diamante? N-avusesem niciodată nici un fel de diamant.

A doua oară când m-a căutat Jonell, am spus da. Un singur lucru pe care l-am învăţat este că viaţa îţi oferă mereu o a doua şansă."

În ziua nunţii Van Gundy, Jone avu întâlnire cu clienţii dimineaţa, apoi merse direct la sala de recepţii pentru a se asigura că totul era în regulă. Celelalte organizatoare plecaseră devreme de la ceremonie pentru a o însoţi. Aprinseră lumânările parfumate, scoaseră paharele de vin, verificară mâncarea: tăvile de aperitive cu salsa şi chipsuri, cruditățile şi sosul de anghinare, rulourile cu usturoi şi fructele proaspete. Un festin mexican cu *barbacoa, arroz, frijoles de la olla* şi *bolillos*.

Invitaţii începură să umple sala, rezervându-şi scaunele prin simplul fapt că lăsau pe spătare hainele sau poşetele. Când începură să

apară mai mulţi oaspeţi decât erau preconizaţi în urma confirmărilor, Priscilla intră în panică. Patti o apucă uşor pe Priscilla de braţ.

– Nu te teme, păpuşă, spuse ea. Ne descurcăm noi.

Patti le anunţă pe două dintre femei şi le rugă să mai aşeze o masă. Apoi privi prin toată încăperea. „Ah, Doamne, îi trecu prin minte, un barman, dar nici un chelner la o sută cincizeci de oameni!" Patti acţionă rapid. Dădu instrucţiuni celor din grupul miresei să aducă şampania la mese, să se prezinte singuri oaspeţilor şi să se mişte repede. *Pac, pac!*

Femeile „Jewelia", toate aşezate la aceeaşi masă, aveau aerul de zână-naşă colectivă, aşa cum o urmăreau pe mireasă plimbându-se printre mese. În rochia ei albă fără bretele şi purtând colierul lor cu diamante, Nicole strălucea ca o Cenuşăreasă. Da, diamantele împodobiseră o mulţime de gâturi frumoase, dar nici unul mai frumos ca al lui Nicole. Femeile devorară mâncarea, socotind-o *delicioso*. Patti scană din nou sala. Nu văzuse pe nimeni care să debaraseze mesele. „Dumnezeule, îşi zise, oaspeţii la o nuntă nu-şi pot strânge singuri farfuriile!"

– OK, doamnelor, a venit vremea să strângem! le anunţă Patti, ridicându-se de pe scaun. Împrăştiaţi-vă şi apucaţi-vă de treabă!

Ca pocnind din degete, femeile se transformară în chelneriţe, fiecare ocupându-se de o parte a încăperii. Priscilla se îngălbeni când le văzu pe femei debarasând mesele. Îi reveni culoarea în obraji când observă că zâmbeau în timp ce trebăluiau. Zâmbi şi ea. Se relaxă. Începu să respire.

Priscilla avea nevoie să respire. Se pregătea să cânte în faţa unui public pentru prima dată în ultimii zece ani. Ştia că arată bine – niciodată nu o complimentaseră atâtea femei pentru rochia purtată. Era încrezătoare în vocea ei, dar era îngrozită să nu cumva să uite versurile.

Păşi pe scenă. O urmară zece mariachi. Fiul ei Sean privea uluit. Cu câteva săptămâni în urmă, când o rugase să cânte la nunta lui, ea îi spusese „nu". Nu înţelese de ce nu putea face atâta lucru pentru el. Ea mereu spunea nu. Când era mic, ea era zbirul familiei, poliţistul cel rău. La reuniunile de familie, când îşi privea mama cântând,

reuşea să vadă şi cealaltă parte a ei. O iubea pe mama aceea cu voce şi prezenţă scenică. Mereu asociase cântatul ei cu momentele bune.

Chitări, viori şi trompete o acompaniau pe Priscilla care interpreta cântecul de dragoste spaniol *Sabor A Mí.* Vocea ei de alto era profundă şi vibrantă ca un violoncel, coardele ei vocale erau cultivate încă din copilărie să cânte fără microfon cu o formaţie de mariachi. Femeilor „Jewelia“ nu le venea să-şi creadă urechilor. Priscilla cu o asemenea voce? Cânta ca o Edith Piaf a Mexicului, plină de emoţie, cu toată fiinţa ei. Majoritatea grupului nu înţelegea versurile în spaniolă, dar în felul în care cânta Priscilla nici nu era nevoie. Când ajunse la ultima notă, nici o femeie din încăpere nu mai avea ochii uscaţi.

Mai plângea şi un bărbat: fiul Priscillei, Sean, spre care se îndrepta afecţiunea ei. Mama lui îi împrumutase lui Nicole – soţia lui! – colierul cu diamante ca să-l poarte. Împreună cu prietenele ei făcuse totul pentru nuntă. Şi acum, cântând, îi oferise cel mai frumos cadou din câte puteau exista.

Când fiul mai mare al Priscillei, Aaron, un DJ profesionist, puse melodia *Let's Groove* a formaţiei Earth, Wind & Fire, femeile „Jewelia“ se dezlănţuiră pe ringul de dans, dând startul petrecerii. Unul dintre mariachi o înşfăcă pe Tina. Priscilla, Patti şi Nancy dansară una cu cealaltă. Faţa Priscillei radia de încântare. Îi reuşise nunta. Îi reuşise şi cântecul. Şi-şi făcuse fiul fericit. Trăia clipa, se bucura de acea zi, de muzică, de aceste femei.

„A fost prima mea ieşire cu femeile «Jewelia», spuse decoratoarea Jone după nuntă. Mi-am zis: «Ah, Dumnezeule, debarasăm mese!» Dar pentru mine a fost important să le văd pe femei cum fac faţă situaţiei ajutând-o pe Priscilla. Am remarcat un grup de treisprezece persoane care acţionau la unison. Mama mea făcea parte din multe grupuri de femei, iar când tata s-a îmbolnăvit, prietenele veneau zilnic să-i ofere alinare. Am văzut ce însemnau acele vizite pentru mama şi mi-am dat seama că în viaţa mea nu exista aşa ceva. Eu nu am făcut niciodată parte dintr-un grup de femei. Le-am văzut

pe toate cum pun umărul pentru nunta Priscillei şi m-a mângâiat să ştiu că un grup de femei, cândva, va fi acolo şi pentru mine."

Vineri, la ora 18, la o lună după nuntă, Priscilla se află la a treia oră de canto. Stă în picioare lângă o pianină în livingul profesoarei Toni Janotta. Încăperea este un spaţiu boem şi eclectic de artist, cu mobile pline de culoare, lămpi de sticlă vitrată şi un panou înalt de 1,5 metri pe care-şi ascute uneori ghearele pisica din rasa albastru de Rusia, care se unduieşte graţios, traversând mereu încăperea.

Priscilla poartă o bluză cu imprimeu tropical, paiete multicolore şi pantaloni largi ciocolatii. Toni începe exerciţiul. Priscilla face vocalize pe gamele muzicale. Le cântă respirând adânc din diafragmă. Le cântă lărgind registrul. Le cântă în sunete scurte, staccato, care-i rod stomacul. Le repetă iar şi iar.

Se luptă. Transpiră. Perseverează.

În cele din urmă, partea distractivă: Toni răsfoieşte *The Great American Songbook* să aleagă o piesă-cheie pentru Priscilla. Îi dă Priscillei cartea deschisă la pagina cu o melodie clasică a lui Sinatra. Priscilla îşi potriveşte ochelarii de citit cu ramele din baga. Se uită pe partitura muzicală şi începe uşor:

Din copacul vieţii mi-am cules şi eu o prună
Apoi ai apărut, şi totul a-nceput să meargă strună
Încă-i o prinsoare bună
Şi ce-i mai bun stă să apară.

Pe la al treilea vers, începe să cânte versurile tare. A prins deja mesajul.

Priscilla e obosită şi răguşită, dar plină de energie. Se urcă în Mercedesul ei argintiu, „prima mea maşină de lux", ţinând volanul cu stânga, în timp ce cu dreapta gesticulează constant. Vrea să înceapă să meargă la audiţii, să intre într-un musical, să joace teatru pentru comunitate. Mai întâi însă are acest vis: să joace într-un cabaret pentru prieteni şi familie. Şi-a pus termen-limită: doi ani. O să

închirieze un restaurant sau barul unui hotel, o să închirieze muzicieni, va alege o temă şi apoi îşi va juca repertoriul pentru una sau două nopţi. O va angaja pe profesoara ei de canto, care este o cântăreaţă profesionistă, să o consilieze. Priscilla este exaltată doar cât se gândeşte la acel moment: o seară cu Priscilla.

„De mică, ştiam că am un har, spune ea. Dar, după ce m-am căsătorit şi am avut copii, nu l-am mai folosit. Am lăsat totul să se ducă. Dar a-ţi împărtăşi vocea este o modalitate de a te conecta cu oamenii. Sunt hotărâtă să-mi fac o carieră din muzică până mor. Dacă nu e deja prea târziu. Fără acest grup de femei nici nu aş fi putut visa la aşa ceva. Acum am prietene care să mă sprijine să fac şi eu ceva incitant. Ştiu că-mi vor fi alături şi că le vor încuraja pe toate prietenele lor să-mi fie alături. Vor umple încăperea.

Înainte de a le cunoaşte pe aceste femei, am trăit într-o lume în care nu făceam două parale, nu eram destul de bună. Este povestea pe care mi-am tot spus-o o viaţă întreagă. Aceste femei m-au învăţat că este doar o poveste, ceva ce mi-am tot spus în gând, pentru că mi-era teamă. Acum, singura mea teamă este să nu mă dezamăgesc pe mine, să nu ajung la sfârşitul vieţii şi să ştiu că nu am profitat de tot ceea ce mi-a fost oferit.

Înainte de Jewelia, mă gândeam: «Oare ce voi face?» Acum mă gândesc: «Oare ce urmează să mai fac?» Pentru prima dată îmi scriu propria viaţă.“

CAPITOLUL 12

Mary O'Connor, rockerița

* * *

Cum prinde contur o moștenire pentru fiicele noastre și pentru noi

Pe Patti o impresionase atât de mult s-o vadă pe nora Priscillei purtând colierul cu diamante, încât se oferi să împrumute colierul şi fiicei unei prietene a cărei nuntă urma să aibă loc în curând. Patti nu avea o fiică, dar le iubea la nebunie pe fiicele prietenelor ei. Era naşa a zece dintre ele, inclusiv a acestei viitoare mirese, care crescuse împreună cu câteva dintre fiicele femeilor „Jewelia". Vestea că obiectul ei „de împrumut", conform tradiţiei, va fi Jewelia se răspândi repede în Ventura.

Câteva dintre fiicele femeilor „Jewelia" erau surprinse, una se bosumflă, una se „indispuse" sincer că cineva din afara grupului ar putea purta colierul în ziua nunţii *sale,* înainte ca ele să-l poarte cu ocazia nunţii *fiecăreia.* Mamele bombăniră. Cumpăraseră colierul din capul locului şi din dorinţa ca fetele lor să-l poarte în ziua nunţii. Nu le plăcu această turnură a lucrurilor.

Şi nu le plăcu să audă despre împrumut din gura lumii. N-ar fi trebuit să fie consultate şi ele? Eee, n-ar fi trebuit să aibă loc o discuţie? Şi nunta nici măcar nu avea loc în timpul lunii lui Patti. Împrumutase colierul să-l dea cu împrumut unei terţe părţi. Aşa aveau să procedeze femeile?

Lanţul care le unise se mai roase puţin. Şi, din nou, coborî iadul pe pământ.

La întâlnirea următoare, Patti începu cu o scuză. Intenţia ei fusese doar să împartă, spuse ea. Nu asta era ideea grupului? Nu aşa făceau de un an?

– Ei bine, da, despre asta era vorba, admise Nancy Huff.

Dar *nunțile* erau altceva. Nunțile erau evenimente sacre care binecuvântau şi încununau viața de familie. Colierul trebuia să fie bijuteria de familie ce era oferită fiicelor *lor* pentru zilele *lor* de nuntă.

– Există o diferență între a-l împrumuta cuiva pentru câteva ore la serviciu, continuă ea, şi a-l împrumuta cuiva la *nuntă*.

Patti se uită cu scepticism la Nancy. Oare aceasta era aceeaşi Nancy generoasă şi plină de compasiune pe care o cunoştea de douăzeci de ani? Ce se întâmplase cu ea?

– Nu este nici o diferență, răspunse Jonell. A împărți înseamnă a împărți.

– Ceva ce este banal şi uşor de obţinut îşi pierde valoarea, fu de părere o altă mamă a unei fiice de măritat. Dacă oricine îl poate purta în ziua nunţii sale, atunci nu va mai fi special pentru fiicele *noastre*.

– Nu! susţinu Jonell. Ceea ce face ca acest colier să fie special este faptul că *este* împărțit!

– Cred că ar trebui să ne întoarcem la împărțirea lui doar între noi treisprezece, aşa cum a fost la început, spuse o a treia mamă a unei fete de măritat.

– Cred că glumeşti! exclamă Jonell. Ce s-a întâmplat cu grupul ăsta? Practic ce însemnăm noi? Singurul lucru interesant la acest experiment *este* faptul că împărţim!

– Da, despre împărţit este vorba, răspunse altcineva, dar nu am discutat niciodată despre *cum* îl vom împărţi. Poate că ar fi bine să stabilim nişte reguli.

Reguli? Jonell era indignată. „Nu din nou treaba asta."

– Noi vrem doar să păstrăm aspectul special al colierului pentru fiicele noastre. Nu vreau ca fiica mea să nu dorească să poarte colierul doar pentru că multe altele l-au purtat înaintea ei.

– Uitaţi premisa de bază a acestui experiment, le reaminti Jonell. Este vorba despre includere, şi nu despre excludere.

Şi Jonell avea o fată de vârsta măritişului, dar nici o afinitate față de acest punct de vedere.

– Cel puţin, se băgă o altă mamă a unei fete de vreo douăzeci şi ceva de ani, ar trebui să discutăm din timp despre împrumutul

colierului pentru nunţi şi alte evenimente publice şi să ajungem la o înţelegere.

Jonell îşi pierdu răbdarea.

– Vrei să-mi spui că ar trebui să trec printr-un fel de comitet înainte de a putea împărţi colierul ăsta cu cineva?

Pentru Jonell, această măsură era mai rea decât cea referitoare la transformarea grupului în societate cu răspundere limitată. Această controversă lovea drept în inima experimentului. Ea îl împărţise cu douăsprezece dintre ele. Ele cum de îndrăznesc să nu-l împartă cu altele?

– Asta a fost ideea *mea* şi colierul este pentru *oricine,* izbucni ea. *Nu* există condiţii!

Toate participantele amuţiră.

În cele din urmă, Nancy, cea mai veche prietenă din grup a lui Jonell, vorbi:

– Da, a fost ideea ta, Jonell! Dar colierul nu te mai reprezintă doar pe tine. Acum suntem un grup.

– Ai dreptate, admise Jonell. Îmi pare rău!

Jumătate de grup nu spuse nimic. Cele care nu aveau copii nici măcar nu-şi puteau bate capul cu acest subiect. Cele care supravieţuiseră unor boli grave ar fi vrut să intervină.

Femeia care rupse tăcerea încercă să explice cum colierul ar trebui să *însemne* ceva pentru cea care-l poartă. Poate că cele care poartă Jewelia la evenimente publice, precum nunţi, ar trebui să facă ceva în numele ei, să dea nişte bani pentru acte de caritate.

Jonell izbucni:

– Acum vrei să spui că femeile ar trebui *să plătească* să poată purta colierul?

Sentimente puternice erupeau, se revărsau şi explodau. Până la sfârşitul serii, femeile nu ajunseră la nici o concluzie.

Nancy plecă acasă supărată. Îi venea să părăsească grupul. Jonell plecă acasă supărată. Îşi dorea să nu fi pornit niciodată lucrul acesta.

Nimeni nu ascultă dezbaterea cu mai mare interes decât Mary O'Connor.

Mary a fost una dintre puţinele participante care semnase un cec pentru colier, fără ca măcar să-l fi văzut. Nici n-avea nevoie. Nu-şi dorise decât un lucru, şi anume: să poată împrumuta colierul fiicei ei Karen în ziua în care se va mărita. Mary se gândi că, după moartea ei, Karen, ca beneficiar, va ajunge să le cunoască şi să se împrietenească poate cu fiicele prietenelor ei.

Când veni luna decembrie şi totodată perioada ei pentru a deţine colierul, Mary O'Connor transformă întâlnirea într-o petrecere cu obiecte de moştenire. Decembrie era momentul perfect pentru a găzdui o petrecere, deşi Mary nu avea nevoie de un prilej.

La 62 de ani, Mary O'Connor era cea mai în vârstă membră al grupului, dar încă petrecea şi se îmbrăca la fel ca un star rock. Purta jachete de piele în culori pastel, strânse pe corp, cămăşi cu decolteuri generoase, fuste scurte. Un lănţişor delicat din aur îi atârna în jurul gleznei goale, cu piele fină. Părul îi cădea mai jos de umeri în cascade blonde. Nu avea înfăţişarea unei foste şefe de catedră de limbă engleză la un liceu, ci un aspect care o ajuta să fie profesoara de gaşcă pe care toţi copiii şi-o doreau.

Continua să se alăture gloatei învălmăşite la şase concerte rock pe an împreună cu cel de-al doilea soţ al ei, un inginer de aeronautică mai mic decât ea cu zece ani. Îşi luase cei doi copii la primul lor concert rock, avea aceeaşi pasiune ca şi fiul ei pentru Led Zeppelin şi ca fiica ei pentru Hall & Oates. Obiceiurile de petrecăreţi ale cuplului îşi aveau rădăcinile în anii de început în Buffalo, N.Y., când chemau bona la ora 23.30 şi apoi colindau prin baruri şi cluburi până la 4 dimineaţa, luau ceva în grabă pentru micul dejun şi porneau spre casă. Acum, că copiii lor erau adulţi, Mary şi soţul ei erau invitaţi la petreceri găzduite nu doar de copiii lor, ci şi de prietenii copiilor lor. Cuplul avea un spirit tineresc, ceea ce îi făcea să fie mereu nişte invitaţi apreciaţi.

Lui Mary O'Connor îi plăcea să dea petreceri la fel de mult cum îi plăcea şi să fie invitată. Când veni seara în care trebuia să predea diamantele, se dădu peste cap să decoreze casa în stil spaniol pe cinci niveluri. Îmbrăcă cu ghirlande de pin balustrada scărilor, presărând lumini strălucitoare şi funditţe vişinii şi aurii. Atârnă trei cununi

verzi, împodobi un pin Noble înalt de 2 metri şi decoră cu ghirlande de lumini terasa pe trei niveluri cu vedere la Pacific. Toată lumea, ca de obicei, se adună în jurul bufetului din sala în care era aranjată masa. La întâlnirile anterioare participantele veniseră fiecare cu ceva, dar de data asta Mary se ocupă singură de toate pregătirile pentru sărbătoare: creveţi imenşi, somon şi sos de crabi, sendvişuri asortate şi *tamale,* o mâncare îndrăgită în sudul Californiei.

Femeile ajunseră împreună cu beneficiarele lor – fiice, nepoate, nepoate de soră şi surori. Cu invitatele aşezate pe scaune sau direct pe jos, Mary se distră aşa de bine ca gazdă a atâtor generaţii, încât la finalul serii în mod spontan le invită pe femeile „Jewelia“ acasă la ea, în Florida Keys. Nici una din grup nu văzuse vreodată Key West, dar nimeni nu era surprins că petrecăreaţa grupului avea o a doua casă la doar 6 kilometri de un oraş atât de exuberant.

– Primele şapte care-şi iau bilete de avion pot veni, spuse ea cu un entuziasm de majoretă.

Trei luni mai târziu, îmbrăcată cu un top înflorat şi pantaloni scurţi albi, Mary le făcu cunoştinţă femeilor cu cele mai bune *conch fritters* şi *mojitos* de pe insulă. Le duse prin toate barurile de legendă: Sloppy Joe, Captain Tony's, Hogs's Breath Saloon şi preferatul ei, Green Parrot. Vizitară casa lui Hemingway, intrară în fiecare magazin de pe strada Duval şi priviră apusul în Mallory Square. În fiecare noapte, Nancy şi Tina, care de obicei erau în pat la ora 22, începeau să caşte şi să întrebe:

– Mergem acasă?

Răspunsul lui Mary venea:

– E abia ora 2!

Acasă în Ventura, Karen, fiica lui Mary, nici ea nu putea ţine ritmul.

O versiune mai tânără a mamei sale, Karen seamănă cu Christie Brinkley: o fetişoară drăguţă şi plină de viaţă şi un trup atletic şi voluptuos. Ca şi mama ei, era emfatică în ton şi gesturi. Cele două femei lucrează împreună la firma de inscripţionări computerizate a lui Mary. Merg împreună la biserică, la Opera din L.A. şi la

Cupa Cupelor când pot face rost de bilete. Adoră sportul şi sunt cele mai bune prietene.

„Când am auzit prima dată despre colier, am zis că-i ceva banal, spune Karen, de 39 de ani. Când mi-a spus mama că l-aş putea purta în ziua nunţii, mi-am zis, da, vezi să nu. Ar fi drăguţ, dar aşa ceva nu se va întâmpla vreodată. N-am fost niciodată căsătorită şi credeam că fiica oricărei alte femei îl va purta înainte să apuc şi eu. Dar prima dată când am văzut-o pe mama purtând colierul, la o petrecere de Crăciun în familie, totul s-a schimbat. Colierul era atât de frumos, iar ea pur şi simplu strălucea. Cred că e din cauza a ceea ce colierul înseamnă pentru ea, e ca şi cum ţi-ai purta inima pe tavă, deşi în acest caz este vorba de gât. Ar fi atât de frumos să-l port în ziua nunţii mele.

Dar acum, dacă toată lumea din oraş urmează să-l poarte, nu mai are nimic special. Mai degrabă port perlele bunicii."

Lui Mary O'Connor nu-i păsa că o altă tânără fată avea să poarte colierul cu diamante înaintea fiicei ei. Îi păsa de un singur lucru: fiica ei nu era la fel de entuziasmată de ideea de a-l purta aşa cum fusese cândva.

Mary Ann O'Connor crescuse într-o familie a clasei de mijloc din Williamsville, New York, o suburbie a oraşului Buffalo. Tatăl ei era radiolog; mama, o frumuseţe irlandeză care se plimba prin băcănie pe tocuri înalte şi într-o haină de vizon. Ca unică fiică şi cea mai mare dintre cei patru copii, Mary deseori era bonă pentru fraţii ei mai mici. Căminul în care crescuse era unul dominat de bărbaţi.

„Am fost o elevă bună, o atletă bună, şefa clasei şi căpitanul echipei de majorete, dar părinţii mei rareori veneau la serbările de la şcoală. Erau prea ocupaţi să-i crească pe fraţii mei. Rareori mă bucuram de atenţia mamei. În ultimele clase de liceu, îmi ziceam: «Poate acum», dar ea rămânea din nou însărcinată. Îmi amintesc o singură dată când a venit să mă vadă ca majoretă. Îl adusese şi pe fratele meu mai mic. Am fost fericită la culme s-o văd în tribune. Zece minute mai târziu, după ce executasem primele mişcări, m-am

uitat în tribune doar ca s-o văd plecând. Mai târziu, mi-a spus că fratele meu ameninţase că, dacă nu pleacă din sala de sport, o să urle cât îl ţine gura. Pe-atunci, era tare dureros să nu obţin şi eu puţină atenţie din partea ei. Plus că aş fi făcut orice să mă dau mare cu ea. Era încântătoare.

Situaţia mea a fost cu totul diferită cu propria fiică. Ea a fost singurul meu copil timp de doisprezece ani. Patru dintre aceşti ani, am fost părinte unic, aşa că eram doar noi două şi s-a creat o legătură deosebită între noi. Am predat în şcolile unde învăţa ea. Când a devenit majoretă, eu am antrenat echipa. Când a devenit reporter de ştiri sportive, eu am condus ziarul şcolii. Eu am însoţit-o la toate balurile. Am îndurat trei ore de Duran Duran – care nu-i muzica mea preferată – ca ea şi trei prietene să poată merge la concertul trupei în L.A.

Şi m-am implicat la fel de mult şi în viaţa fiului meu. Am fost mereu alături de echipa lui, am urmărit fiecare meci. Când era la liceu şi juca fotbal, am lăsat totul baltă să-i ajut echipa în presezon în timpul „săptămânii de iad“ când jucătorii se antrenau, mâncau şi dormeau la şcoală timp de cinci zile. Practic, mi-am luat concediu să-i pot ajuta. Duceam cu mine peste tot o grămadă de sticle cu apă, suc gatorade şi suc de portocale. Făceam tăvi imense de lasagna şi salate uriaşe cu paste pentru şaizeci şi cinci de băieţi. Le serveam prânzurile şi mesele de seară, curăţam mesele şi umpleam maşina de spălat vase.

Jucătorii trebuiau să aducă de acasă saltele pe care să doarmă şi să stea. Am observat că salteaua fiului meu era încă în portbagaj. Deşi el era un adolescent înalt de 1,80 metri şi de 70 de kilograme, cu o condiţie fizică foarte bună, m-am hotărât să-i târăsc salteaua în camera de dormit. Mă luptam cu o saltea foarte lungă, târând-o pe pământ, când doi antrenori au dat peste mine. L-am auzit pe unul din ei spunându-i celuilalt: «Crezi că la noapte o să se întoarcă să-l învelească?» Mi-a fost atât de jenă. Când băiatul meu a văzut ce fac, a încremenit. A înşfăcat salteaua, şi eu m-am îndepărtat încetişor. Atunci mi-am dat seama că eram mama-elicopter.

Modelul era aşa de bine întipărit, că nici nu puteam opri motorul.

Când fiica mea şi-a dorit să se mute singură, mi-am luat liber de la serviciu şi mi-am petrecut weekendurile ajutând-o să caute o casă. Practic, în fiecare zi timp de trei luni inspectam împreună cu ea casa în curs de renovare, verificând fiecare detaliu. Am ajutat-o să aleagă faianţa, parchetul şi mobilele. Am ajutat-o să se mute, am despachetat şi am pus draperiile. I-am aranjat curtea din spate.

Chiar mi-a lipsit profesoratul. Nu m-am aşteptat niciodată să rămân în afacerea cu inscripţionări mai mult de câţiva ani. Mă gândesc la versurile celor de la Pink Floyd din *The Dark Side of the Moon* (*Partea întunecată a lunii*): «Ş-apoi într-o bună zi te trezeşti/ Că zece ani au trecut pe lângă tine». Am rămas în afacere pentru că ne permitea mie şi lui Karen să lucrăm împreună.

Am muncit toată viaţa de adult, ca profesoară şi conducându-mi propria afacere, dar înainte de toate am fost mamă. Dacă copiii mei au nevoie de mine în orice problemă, orice altceva nu mai contează. Încă îmi ajut amândoi copiii financiar. Sufăr alături de fiica mea când are decepţii în dragoste. Chrissie Hynde cânta «Ia-mă cu tine în cel mai întunecat ceas al tău şi nu te voi părăsi niciodată/ Voi fi lângă tine». Aşa simt şi eu ca mamă.

Îmi dau seama că atenţia sporită pe care le-o acord reprezintă o slăbiciune. Acum pot vedea că prin felul cum m-a crescut mama mea mi-a dat un mare dar: independenţa. Eram mai independentă la 21 de ani decât oricare dintre copiii mei. Ce am mai înţeles este că, cu cât te învârţi mai mult în jurul copiilor tăi, cu atât va fi mai gol cuibul atunci când vor pleca. Şi copiii trebuie să plece.

Fiul meu a fost promovat la serviciu şi s-a mutat în Nevada – prima dată în 28 de ani când a trăit departe de mine la mai mult de treizeci de minute distanţă. Fiica mea tocmai a început o slujbă nouă – prima dată în douăzeci de ani când noi nu am muncit împreună. A fost o schimbare imensă. Detaşarea este grea. Mi-e dor de ei.

Când eram copil, am avut un grup minunat de prietene din clasa a doua până la liceu. Măicuţele ne spuneau «cele cincisprezece zvârlugi». Împărţeam haine, secrete, crize, râsete. Când mama era

ocupată cu fraţii mei, eu mă îndreptam spre aceste fete. După patruzeci de ani mai păstrăm legătura şi ne întâlnim în fiecare an.

Acum de când cu Jewelia mi-am găsit un nou grup minunat de prietene. M-am alăturat celor care fac jogging dimineaţa. Nancy Huff şi cu mine am cumpărat bilete la teatru pentru întreaga stagiune. Faptul că le am pe aceste femei în viaţa mea mă ajută să umplu un gol imens. Cândva m-am gândit că împreună cu soţul mă voi retrage în Florida Keys, dar nu-mi mai doresc asta acum. Nu vreau să plec departe de aceste femei.

După cearta cu împărţitul, lui Mary O'Connor, ca o adevărată fostă profesoară de limbă engleză, îi păsa doar de faptul că împărţirea fusese definită. Nancy Huff, între timp, se întoarse către o femeie pe care o respecta şi a cărei părere o aprecia: fiica ei Christen, în vârstă de 27 de ani, care urma şcoala de asistente.

– Suntem egoiste? o întrebă ea pe un ton tânguitor.

Asemenea altor fiice, prima reacţie a lui Christen faţă de împrumutul pentru nuntă fu una de iritare. Însă iritarea ei a durat doar treizeci de minute, mult mai puţin decât iritarea mamei sale. Christen îi răspunse mamei sale fără ocolişuri:

– Cred că pierzi din vedere ceea ce contează cu adevărat, spuse ea. Mie mi se pare că voi, mamele, vă comportaţi ca în liceu. Pentru mine nu contează cine poartă colierul. Eu tot vreau să-l port în ziua nunţii şi în ziua în care voi avea primul copil. Vreau să-l port în momentele importante din viaţa mea.

Christen sugeră să se ţină un jurnal, astfel ca femeile care poartă colierul la evenimente publice – de exemplu la nunţi – să poată scrie câteva cuvinte despre experienţa pe care au avut-o purtându-l. Un jurnal ar fi asigurat colierului nu doar o istorie, ci şi un suflet.

Printre mii de scuze trimise pe e-mail, Nancy anunţă grupul despre ideea lui Christen, pe care femeile o şi îndrăgiră la unison. Christen Huff nu doar că le ajută să rezolve controversa, dar, prin creativitatea şi delicateţea de care dăduse dovadă, le arătă femeilor „Jewelia“ că moştenirea împărţirii va continua şi generaţia următoare.

A doua zi, la magazinul de cadouri din Palermo, Patti trecu rapid printre lucruri, *ţac, pac*. Găsi un jurnal gen portofoliu, îmbrăcat în piele moale, cu un motiv floral în filigran, de influenţă asiatică, în nuanţe de auriu, roşu şi verde pe un fundal negru – accesoriul perfect pentru Jewelia.

CAPITOLUL 13

Roz McGrath, feminista

* * *

Să trezim conştiinţa publică cu privire la viaţa femeilor

Controversa legată de împărţire îi dăduse de gândit lui Jonell. Trebuia, hotărî ea, să încredinţeze altcuiva conducerea întâlnirilor. Ea era prea vorbăreață, prea încăpățânată, prea puternică. În mod inevitabil, spiritul ei dominant trezise opoziţie.

– Cine-l poartă, aceea va avea şi conducerea, anunță Jonell la următoarea întâlnire.

– Minunată idee! spuseră femeile una după alta.

Jonell râse în sinea ei. „Mă întreb oare de când voiau lucrul ăsta?" Roz McGrath era următoarea care să poarte colierul şi prima să implementeze ideea cea nouă. Roz abia aştepta să preia conducerea grupului. Trebuia să vină cu un plan distractiv. Fiind una dintre cele trei femei din grup fără copii, nu o interesase dezbaterea despre „împărțit". Plecase devreme de la întâlnire şi nu citise mesajele ulterioare. Nu-şi pierdea vremea cu astfel de prostii. Era copleşită de angajamente, în primul rând, trebuia să vândă produse pe piața fermierilor. Avea mult de lucru.

Sâmbătă dimineață, la ora 8, Roz ajunse în piața din partea veche a oraşului Camarillo, în camioneta ei şic, un Chevy din '76, cu inscripția: „Cultivate organic la ferma familiei McGrath".

Roz îşi pune un şorţ mov peste cămaşa ei de un albastru şters şi fusta scurtă kaki. E o minionă cu pistrui, păr şaten şi ochi căprui. Aduce puțin cu o micuță Stockard Channing, combinând o figură drăguță cu roluri dure. Încă o contradicție a lui Roz: este blândă şi

dichisită în purtare, dar dură când e vorba despre munca de jos şi o conducătoare înverşunată.

Divorţată de unsprezece ani, retrasă din activitatea şcolară de patru ani, participă la administrarea fermei familiei şi vinde recoltele pe opt pieţe din Ojai până în Santa Monica. De asemenea, furnizează produse organice la vreo treizeci de restaurante de fiţe din Santa Monica, Malibu şi Beverly Hills.

Un blond bine făcut, la 58 de ani, şofer distribuitor şi noua ei dragoste, o ajută să aranjeze cât mai atrăgător legumele. Pe rafturi se etalează o explozie de culori şi texturi: fasole verde, sfeclă italienească ferono, porumb asiatic, salată verde creaţă, morcovi zemoşi, legume verzi, ceapă verde, păstârnac, sfeclă mangold şi căpşune. Multe, multe căpşune.

– Cel mai mult îmi plac sfeclele, spune Roz. Le fierb până intră bine furculiţa în ele, apoi le tai felii şi le pregătesc cu gorgonzola şi nuci.

Într-o parte a tarabei principale, Roz aşază buchețele de caspia liliachii, coada-şoricelului galbenă, flori roşii uscate indiene, flori de anghinare şi floarea-soarelui.

– Daţi cu puţin fixativ pe caspia şi o să ţină mai mult, le spune Roz cumpărătorilor.

Un bărbat mai în vârstă vine să cumpere fasole şi morcovi.

– Mulţumesc, domniţă! spune el.

Roz îi zâmbeşte.

– Cu plăcere!

După ce bărbatul se îndepărtează, Roz adaugă:

– Detest când mi se spune „domniță". Nu mai sunt tânără, iar domniță nici atât. Sunt o femeie, şi încă una în vârstă. Aşa că nu-mi mai spuneți astfel! Schițează un zâmbet atotcunoscător. Ştie că oamenii vor continua să-i spună la fel şi că acest lucru va continua să o deranjeze.

O femeie pe la 60 de ani, care vinde la un stand din apropiere, sub o pălărie plină de flori şi cu boruri mari, îi face cu mâna lui Roz şi apoi observă ceva ce îi captează atenția. Se îndreaptă spre standul lui Roz.

– Porți colierul cu diamante! exclamă ea.

– Da, e luna în care-l port eu, răspunde Roz.

– Trebuia să vin să-l văd de-aproape. Se potriveşte bine cu îmbrăcămintea ta. N-am să uit niciodată când l-ai purtat pentru prima dată. N-am mai văzut pe nimeni niciodată să poarte o asemenea bijuterie în piața de legume. În săptămâna următoare mi-am pus şi eu şiragul dublu de perle. M-ai inspirat. Eşti o pionieră!

Lui Roz îi place să audă astfel de cuvinte. Se trage dintr-o familie de pionieri şi de o bună bucată de vreme se consideră şi ea tot o pionieră.

În 1850, străbunicii ei au plecat din Irlanda pe vremea când seceta a distrus recolta de cartofi şi au devenit cea de-a doua familie de fermieri anglo-saxoni din Ventura County. În momentul de vârf, familia strânsese 5 000 de acri. Azi, rudele apropiate ale lui Roz – ultimii fermieri din clanul McGrath – cultivă în mod organic vreo 300 de acri.

Roz poate spune că a fost prima în multe privințe. A fost primul copil al unei familii cu zece copii. După decesul recent al mamei sale, i-a revenit o autoritate deosebită în familia ei extinsă la treizeci şi trei de membri. Roz s-a înscris în Organizația Națională a Femeilor şi şi-a făcut abonament la *Ms.* încă din primul an în care revista a ieşit pe piață.

Fost preşedinte al asociației California Women for Agriculture, a fost prima femeie care a lucrat pentru Oficiul Agricol din districtul Ventura. S-a implicat într-un program-pilot în Ventura, care promova angajarea femeilor în domenii netradiționale precum cel petrolier. În 1976, a devenit primul director executiv al Coalition to End Family Violence din district. În cadrul Coaliției a întemeiat primul adăpost pentru victimele abuzurilor în familie. A fost prima dintre femeile „Jewelia“ care să le convingă pe celelalte să adopte cauza ei specială – Coaliția – ca un prim proiect de strângere de fonduri.

A candidat de trei ori pentru Camera reprezentanților statului California, când femeile reprezentau mai puțin de 15% dintre aleşi.

„Am candidat, deoarece, ca profesoară, mă deranja că statul California se situa pe locul şapte între pieţele economice din lume, dar în ceea ce priveşte fondurile pentru educaţia publică era pe locul patruzeci şi opt din ţară. Experienţa asta a fost dezarmantă. Bărbaţii încă domină scena politică, iar politica este coruptă. În a doua campanie a mea, am candidat împotriva unui evanghelist de extremă-dreaptă, care împrăştiase fluturaşi prin toate bisericile cu mesaje care mă incriminau drept o păgână prin opţiune. M-a îngrozit faptul că folosea bisericile ca forum pentru expunerile sale politice. Eram extraordinar de naivă.

Am fost devastată când am pierdut, deoarece rezultatul a fost strâns. Am pierdut cu mai puţin de jumătate de procent. Partea cea mai grea a fost că am pierdut în faţa unui asemenea individ, care era susţinut de NRA şi de Coaliţia Creştină. Plus că avea şi mai puţină experienţă decât mine. Am plâns timp de două săptămâni. Am fost atât de profund marcată de înfrângere, încât a trebuit să merg la terapie. Apoi m-am întors să le predau copiilor de la grădiniţă şi mi-am revenit. Îmi pare bine că am candidat. Am cunoscut câţiva oameni incredibili, care şi azi îmi sunt prieteni. Îmi place să cred că am inspirat şi alte femei să candideze.

Ceea ce m-a întristat şi mai mult a fost alegerea lui Bush din 2000 în Florida. Am avut un puternic sentiment de năruire. După atacul de la 11 septembrie, am vrut să plec din ţară, să mă mut în Irlanda, dar prinsesem rădăcini aici. Când Bush a fost ales şi pentru al doilea mandat, eu eram deja o democrată depresivă. Grupul m-a ajutat să trec peste disperarea provocată de alegeri.

Nu mă mai implic în politică, deşi, dacă ar fi o cale prin care să-l pot aduce pe Bush în faţa unui afurisit de tribunal, nu aş sta pe gânduri. Am nişte «capete de acuzare» pe care le ţin cu mine în maşină. Mă gândeam să le prezint grupului la următoarea întâlnire, să văd reacţia.“ Încheie schiţând acel zâmbet atotcunoscător.

Pionierii gândesc în perspectivă, aşa că prima dată când găzdui grupul, Roz stabili o întâlnire la Fundaţia Comunităţii din Ventura.

– Dacă vreodată grupul ar scoate bani din ceva, le spuse ea femeilor, ar putea lăsa ceva drept moştenire pentru îmbunătăţirea vieţii femeilor.

Anul următor ea a dorit ca grupul să se gândească la viaţa femeilor într-un alt mod. Femeile îşi aşezară scaunele în cerc: Roz le putea cuprinde pe toate cu privirea. Roz condusese ore de şcoală, grupuri de femei şi şedinţe de consiliu ani la rând, aşa că îi venea la îndemână să prezideze întâlnirea din seara aceea. Era sigură pe ea şi prezenta cu calm ordinea de zi. Până la urmă, nu le mai „servi“ capetele de acuzare. În schimb, ca o profesoară ce fusese timp de treizeci de ani, dădu fiecăreia să facă un exerciţiu de scriere: „Numeşte o femeie de importanţă istorică, în viaţă sau nu, pe care o admiri. De ce o admiri? În ce fel a avut ea vreun impact asupra vieţii tale? Crezi că cei din generaţia tânără o cunosc?“

– Căutaţi un loc liniştit unde să scrieţi, le indică Roz femeilor. Puteţi merge oriunde vreţi în casă. Nu vă grăbiţi.

Zâmbea, în timp ce femeile se împrăştiau care încotro prin casă. Ei, acum se distra: încă o clasă de elevi.

Femeile petrecură atâta timp să scrie răspunsurile, încât, atunci când i le înmânară lui Roz, se făcuse deja timpul să meargă acasă. Mai târziu, Roz se distră şi mai bine încercând să ghicească cine ce răspuns dăduse. Paginile erau în mare parte nesemnate, dar autoarele erau uşor de descifrat. Jonell era singura femeie care ar fi putut alege o anarhistă ca Emma Goldman „deoarece anarhia pare a fi cea mai pozitivă afirmaţie a echităţii şi includerii“. Rockeriţa motociclistă Mary Osborn o alesese pe aviatoarea aventurieră Amelia Earhart, care se avântase într-o lume a bărbaţilor. Tina Osborne, profesoara catolică crescută în apropiere de Hollywood, îşi împărţise votul între Maica Tereza şi Jackie Kennedy. Francofila şi experta în arta culinară Dale Muegenberg se oprise la Julia Child. Nancy Huff optase pentru Condoleezza Rice: „deoarece îşi susţine şi îşi respectă devotamentul faţă de Bush“, în timp ce doctoriţa Roz Warner o alesese pe Hillary Clinton pentru „iniţiativa sa spectaculoasă în privinţa îngrijirilor medicale“. Alegerea lui Roz McGrath: activista

pentru dreptul la avort, Margaret Sanger, care era „moral răspunzătoare pentru îmbunătățirea situaţiei femeilor".

Roz locuieşte într-o casă ţărănească încântătoare, aşezată pe un deal în mijlocul unor câmpuri de căpşune şi zmeură. Copaci de eucalipt şi avocado străjuiesc aleea de la intrare. Florile de magnolia şi tufele de salvie parfumează aerul. Un iaz cu peşti decorativi te însoţeşte până la intrare. Un ciobănesc alb de Pirinei, un terrier Jack Russell, un corgi galez şi un beagle aleargă tropăind dintr-o încăpere într-alta până în curtea interioară. Un singur nivel spaţios, cu o vedere care-ţi taie respiraţia spre Oxnard Plain, emană lux şi confort în acelaşi timp: o bucătărie mare în stil rustic, cu tavane cu bârne, o harpă celtică în fața şemineului, covoare indiene, cărţi şi fotografii peste tot. Acum douăzeci de ani, a cumpărat de la fraţii ei părţile lor de casă pentru a putea locui în casa în care a crescut.

„Acest grup de femei este un grup ciudat căruia să i se alăture o feministă, spune Roz la vreo câteva zile după întâlnire. O feministă nu are diamante. Cărţi, da. Am o bibliotecă feministă imensă. Prima dată când am avut colierul nu am ştiut ce să fac cu el. Uitasem că-l purtam. Eu îmi cumpăr haine de la Target. Ideea unui colier cu diamante mi se pare absurdă. E ceva ce Marilyn Monroe a purtat într-un film. Dar s-a dovedit un instrument minunat pentru a strânge fonduri. De la bun început am putut vedea dincolo de simplul fapt de a-l purta.

Nu cred că multe dintre femeile din grup se consideră feministe. Nu e atât de mirare, cât un lucru care mă dezamăgeşte. În anii '70, mergeam pe căi diferite. Ele făceau copii în timp ce eu făceam masteratul.

Părinţii mei mi-au inoculat valoarea educaţiei şi modul în care aceasta ne influenţează destinele. Am fost o studentă bună, însă la colegiu am picat examenul de etică. Lucrarea din parţial ne cerea să explicăm de ce avortul şi homosexualitatea erau greşite din punct de vedere moral. Eu am scris „Eu nu pot, Părinte, tu poţi?", primind din start calificativul F. Cam la asta se rezumă educaţia mea catolică. Credeam că bunăoară creştinii predică toleranţa.

Eram hipiotă, dar nu am renunţat la şcoală. Cugetam căutând alternative. Mi-am însuşit vederile politice de la mama, englezoaică. Cetăţeană britanică fiind, punea sub semnul întrebării punctul de vedere american, de la arme până la mediul înconjurător. Ea era mult mai liberală decât prietenii ei americani.

După ce-am absolvit colegiul, nu am vrut să fiu soţia vreunui bărbat. Simţeam că destinul meu este mai deosebit. Mi-am dat examenele finale în Bay Area şi m-am specializat în educaţia nonsexistă. Atunci am devenit feministă. California de Nord şi California de Sud sunt două state diferite. Femeile de-aici nu-şi amintesc ce era ERA. Feminismul este încă un cuvânt ameninţător, care mă întristează, pentru că noi toate sprijinim cauze feministe.

Cred că educaţia este cheia în viaţă. Regret că nu am făcut un doctorat în Studii Feministe. Pe-atunci nu exista, iar acum nu mai reprezintă o opţiune. Un doctorat mi-ar acapara toată atenţia, iar eu vreau să lucrez în grădină şi să scriu, să pictez şi să cânt la harpă, şi să mă joc cu câinii. M-am oferit voluntar la Crucea Roşie după uraganul Katrina – cam de lucrul ăsta ar trebui să mă ocup eu acum. Am muncit pe tot parcursul vieţii mele de adult şi nu mai vreau de-acum să mai muncesc cu normă întreagă. Plus că un doctorat nu m-ar face să mă simt mai bine în pielea mea. Scrisul, pictura, da, astea ar fi ceva ce n-aş putea abandona.

Am ştiut destul de devreme – cam de pe la 20 de ani – că nu voiam şi nici nu-mi trebuiau copii ca să-mi împlinesc menirea. A fi părinte este o slujbă cu normă întreagă şi fără cale de scăpare. Vedeam cum părinţii mei făceau cu greu faţă cererilor a zece copii. Am văzut cum mama era mereu apăsată de griji. Am ştiut că vreau altceva. Această decizie a avut probabil cel mai mare impact asupra vieţii mele. Mi-a permis să am mai mult timp, energie şi bani pe care să le pun în slujba bunului comun. Nu am regrete. Mereu am avut viaţa plină de copii – studenţi, nepoate, nepoţi, fini, copiii prietenilor. Educarea copiilor este un aspect important al bunăstării cuiva şi-mi place să cred că oamenii îşi vor aminti de mine ca de o persoană care a contribuit la formarea copiilor lor.

Mereu am crezut în alegerea căii mai puţin străbătute. De aceea am spus da colierului – era calea mai puţin umblată.

Deşi ca grup toate venim din medii culturale, sociale şi politice diferite, ca femei ne putem uni să atingem scopuri comune. Am învățat că nu contează dacă eşti republicană, democrată, catolică sau renăscută, scopurile noastre ca femei sunt asemănătoare: să strângem bani pentru cauze care vor duce la schimbări în cadrul comunităţii, care vor contribui la îmbunătăţirea vieţii celorlalţi.

Suntem produsul educaţiei noastre, care a fost cea mai liberală pentru fete din toată istoria umanității. Acum avem posibilitatea să ne folosim harul pe care-l avem şi să facem bine. Mereu numerele au avut o putere a lor, şi de data asta 13 s-a dovedit a fi un număr norocos.“

CAPITOLUL 14

Experimentul

...

Construirea propriei istorii

Maggie Hood dormise doar şase ore, dar se trezi dornică să pornească proiectul primului loc de recreere pentru femei. Făcuse progrese cu grupul. Le chemase pe Jonell şi Priscilla să ia prânzul. Când Maggie se oferise să înceapă proiectul cu o meditaţie, femeile au fost de acord. Slujbele la biserica sa începeau mereu cu o meditaţie, lucru pe care Maggie îl adora. Tot la fel îşi începea şi ea orele de fitness.

Noaptea trecută, muncise timp de trei ore să se pregătească. Îşi scrisese fiecare cuvânt. Îşi alesese şi muzica cu mare grijă. Repetase cu voce tare. Disputa pe tema „împărţirii" avusese loc cu prea puţin timp în urmă, aşa că îşi dorea ca meditaţia să aibă un efect tămăduitor. Ştia că i se oferise o şansă pe care nu voia s-o rateze. Nu voia cumva să-i scape vreun cuvânt ce-ar fi putut jigni. O chemă pe sora mai mare a lui Patti, Kathleen, cu care să se sfătuiască.

Kathleen Morris, consultantă în Ventura, îşi oferise talentele ei considerabile în slujba grupului, deoarece îşi iubea sora, o cunoştea pe Jonell de ani de zile şi se cutremura în faţa oricărei provocări ce conţinea cuvântul „posibilitate". O însoţise pe Jonell în ziua în care cumpărase colierul; scrisese tichete şi strânsese donaţii de la cei care adunau fonduri în numele grupului; ajutase la nunta Priscillei şi o consilia pe Jonell înaintea întâlnirilor. Fusese atât de darnică şi isteaţă, încât femeile o considerau o membră de onoare a grupului lor.

Kathleen avea părul scurt, grizonant şi o faţă luminoasă. Ca şi Patti, zâmbea cu uşurinţă şi adesea, la fel ca Patti, când zâmbea, ochii ei căprui străluceau.

Femeile o rugaseră pe Kathleen să preia conducerea clubului lor, pe care-l doreau să fie ca o conversaţie pentru viitor şi despre viitor.

În camera pentru întâlniri din apartamentul său, Kathleen aranjă scaunele negre de metal în semicerc, în timp ce Patti decora încăperea cu crini albi şi fucsia, bujori de culoarea lavandei şi, pentru a induce o stare de calm, pulveriza parfum de lavandă. Prietenele pregătiseră cafea, suc şi fructe proaspete.

La ora 8.50, femeile începură să sosească, aducând cu ele brioşe şi prăjiturele; fermiera McGrath aduse un bol cu căpşune proaspete, culese de la ferma ei. Femeile erau toate binedispuse.

La scurtă vreme după ora 9, Maggie puse „Gentle Landscapes" în CD-playerul ei portabil. Se aşeză în faţă pe scaunul capitonat al lui Kathleen. Purta haine negre şi o eşarfă de mătase care-i conferea un aspect exotic. Maggie era agitată să nu uite discursul, însă plină de vervă. Adora să conducă şedinţe de meditaţii. Îşi relaxa braţele şi mâinile întinzându-le, apoi cu multă graţie le aşeza pe genunchi în postura de yoga. Musculatura i se relaxa. În acordurile flauturilor indiene şi ale instrumentelor muzicale de suflat care se auzeau în fundal, începu:

– Vă poftesc să închideţi ochii, să trageţi adânc aer în piept, să admiteţi că ne aflăm în prezenţa Spiritului, a unei abundenţe de iubire, pace, armonie şi devotament... Venim aici, într-un loc ce ne oferă siguranţă, pentru a ne putea exprima complet liber... Aducem acceptare, comuniune şi, mai presus de orice, iubire... Ne aflăm azi aici pentru a realiza ceva ce e mai presus decât oricare dintre noi ca indivizi. Închipuiţi-vă că sunteţi pe malul unui râu...

Uşor, pas cu pas, Maggie le îndrumă pe femei într-un loc în care nu mai exista distragerea atenţiei sau disconfort, judecată sau critică. Nancy se tot foia pe scaun. Priscilla îşi căuta rozariul în poşetă. După cincisprezece minute, Maggie încheie meditaţia.

– Acum priviţi în apă să vedeţi reflexia fiecărei femei din grup şi veţi observa cum se reflectă iubirea, înţelepciunea şi generozitatea. Ne lepădăm de tot ceea ce nu serveşte Binele superior. Stând la marginea apei, simţindu-ne uşoare şi libere, aşteptăm în pragul viitorului şi-al unui vis. Când veţi deschide ochii, priviţi-o în ochi pe cea de alături. Veţi vedea în ochii ei compasiune şi comuniune. După cum se desfăşoară lucrurile, ne oferim sprijin reciproc cu dragoste şi astfel...

Maggie deschise ochii. Încăperea era cufundată într-o linişte deplină. Până atunci nu mai auzise grupul atât de tăcut.

– A fost superb, Maggie! comentă Jonell.

Celelalte o urmară exclamând: „a fost superb“, „da“, „mulţumesc“.

Maggie zâmbi. Tenul îi strălucea, de data asta datorită unui exerciţiu interior. Feţele femeilor îi spuneau că folosise cuvintele potrivite. Se făcuse auzită.

– Ceea ce căutăm noi este să creăm un viitor, spuse Kathleen. Aşa că iată întrebarea: De ce este nevoie ca acest grup să funcţioneze pentru fiecare dintre voi?

Una câte una femeile vorbiră:

– Ascultare activă!

– Viziune colectivă!

– Comunicare!

– Blândeţe!

– Respect!

– Încredere!

Discuţia din cursul dimineţii se concentrase pe „funcţionalitate“; cea de după-amiază, pe viziunile femeilor despre viitor.

Dat fiind că fiecare îşi expunea părerea, începură să apară şi divergenţele, de parcă erau dinadins scoase în faţă. Jonell se uită de jur împrejur prin încăpere la ceea ce stârnise, simţindu-se, pe rând, surprinsă, plină de nădejde şi frustrată.

Pusese bazele grupului sperând să fie unul format doar din femei care gândesc la fel, şi acum ajunsese să descopere că fiecare femeie avea propriul motiv pentru a cumpăra colierul, şi nici unul nu era acelaşi cu al ei. Jonell nu era în căutarea unor prieteni, a vreunui sprijin sau a unei asociaţii. Atrăsese în jurul ei prieteni de sex feminin toată viaţa – drept dovadă avea paisprezece rochii de domnişoară de onoare. Pentru ea, experimentul era de natură politică, o modalitate de a-şi expune vederile asupra consumerismului şi materialismului şi a resurselor limitate ale planetei. De la bun început, văzuse colierul ca pe un vehicul pentru a-şi pune în practică principiile utopice.

Jonell nu avea de gând să-şi schimbe opiniile, ci căuta să le schimbe pe ale celorlalţi.

Experimentul ei chiar le schimbase pe femei, dar nu aşa cum se aşteptase.

Voia ca grupul să aibă o conştiinţă de sine mai accentuată, să citească mai mult. Unele spuseră clar „nu“.

Voia ca grupul să participe la marşuri de pace. Republicanele se zbârliseră şi spuseră „nu se poate“, „nicidecum“, „nu“.

Voia ca grupul să sprijine cauzele feministe. Unele spuseră „nu“, la fel şi pentru alte cauze. Voia ca grupul să gândească la nivel global. Unele spuseră „nu, mai întâi local, acasă“.

Îşi închipuise un experiment social neobişnuit. Nici nu bănuise atâta varietate de femei. Nici nu-i trecuse prin cap că vor avea sciziuni.

Sciziunile reprezentau totuşi cheia. Conflictele erau cele care le determinau pe femei să se gândească cine erau şi practic ce însemnătate avea viaţa lor. Controversele le determinau să-şi definească mai bine propriile valori, să ia atitudine, să adopte o poziţie faţă de ceea ce vor să sprijine sau nu. Grupul devenise o oglindă a ceea ce erau şi probabil a ceea ce voiau să fie.

Unele au mai scăzut tonul vocilor prea ridicate, altele au început să ridice vocile prea domoale. Unele şi-au auzit pentru prima dată vocile. În această comunitate, fiecare voce căpăta şi mai multă autenticitate.

Jonell avea o voce puternică, sinceră în primul rând şi niciodată nu întâmpina greutăţi în a-şi exprima părerile. Şi le expunea efectiv, pe haine, pe frigider, pe pereţii garajului. Una dintre preferatele ei: din Tom Robbins „a da din braţe înseamnă a zbura“. Rareori conversaţiei sale îi lipseşte o platformă şi entuziasmul ei are legătură cu convingerile politice. Lucrul cu care se luptă acum, deşi, paradoxal, se şi amuză în acelaşi timp, este exprimarea vederilor sale în faţa femeilor care au devenit mai puternice în a-i ţine piept. Orice lider charismatic are nevoie de adepţi, dar femeile „Jewelia“ nu se mai mulţumesc doar cu a-i fi adepte.

Deşi nu-şi dorea acest lucru, şi Jonell s-a schimbat. A învăţat ceea ce toţi oamenii puternici trebuie să înveţe în mod inevitabil, că au limite. Recunoscându-şi-le, şi-a descoperit o nouă putere: capacitatea de a se detaşa. Pentru a-şi păstra viziunea intactă şi a menţine

grupul unit, a învăţat necesitatea de a face compromisuri. A devenit mai flexibilă. A înţeles mult mai bine acum unul dintre cântecele ei preferate: *Să nu crezi tot ceea ce gândeşti.*

Jonell nu şi-a domolit vocea – încă îşi susţine cauzele în faţa grupului –, dar şi-o redirecţionează. Scrie o rubrică pentru revista oraşului Ventura numită „Socialistul de şampanie“.

„Decât să impun o listă de lecturi unui grup care nu-şi doreşte un cenaclu literar, spune ea, poate că ar trebui să merg acolo unde oamenii vor să studieze.“ Interesele ei variate au determinat-o să se gândească la nişte programe de studiu despre urbanism, politică şi geriatrie, precum şi să urmeze cursuri de arhitectură, arhetipuri, poezie şi filosofie. Într-o săptămână obişnuită, Jonell ar putea participa la o prelegere despre teozofie, la o lectură de poezie erotică şi la o întâlnire a Downtown Organization. Discută despre idei pe care le culege din grămada de volume non-fiction şi romane de pe noptieră. Urmăreşte „Charlie Rose“ în fiecare seară. Mintea nu-i stă locului o clipă, face mereu tot felul de conexiuni.

„Mi-ar plăcea o slujbă în activismul comunitar, spune ea. Ştiu că am o altă carieră. Văzând cât de receptive au fost alte femei la acest experiment, cum l-a primit oraşul întreg, am simţit că pot face orice.“

Jonell merge să vadă o proprietate de 6 milioane de dolari de pe Saddle Peak Road din Malibu. Anunţul spune că e situată pe panta muntelui, pe o întindere de 13 acri, şi are o alee de intrare privată şi închisă publicului, ce duce la o vilă modernă cu vedere panoramică asupra oraşului. Jonell adoră să conducă şi, în timp ce ia curbele canionului şerpuit în Mercedesul ei argintiu vechi de şapte ani, nu se opreşte o clipă din vorbit. „Sunt nepretenţioasă din fire, se descrie ea, în casa mea e doar puţină mobilă sau obiecte de artă pe care să nu le am de la mama.“ Dar şi-a cumpărat o maşină „drăguţă“, deoarece trebuie să-şi conducă clienţii în locuri „drăguţe“. Fiul ei o numeşte „singura revoluţionară care conduce un Mercedes“.

Jonell poartă pantaloni reiaţi de culoarea salviei şi un jerseu larg de la J. Jill. Hainele ei sunt clasice şi nebătătoare la ochi; conversaţia însă, provocatoare şi spirituală.

Jonell vorbeşte despre căsnicia ei de cincisprezece ani. În ultimii zece ani, ea şi soţul ei au locuit în case separate şi îşi dau întâlnire la sfârşit de săptămână.

– Faptul că locuim separat ne oferă avantajul unei relaţii intime – familiaritate, sex fără griji, o întâlnire atunci când îţi trebuie – fără tensiunile zilnice ale vieţii domestice, spune ea. Păstrează viu romantismul şi conversaţia. E plăcut să am un bărbat în viaţa mea, dar nu am nevoie de el tot timpul. Zâmbeşte ştrengăreşte. Cam ca un colier cu diamante.

Vorbeşte despre fiica ei care se mută din casa părintească.

Va rămâne singură pentru prima dată în 28 de ani.

– Eu cu cine o să mai vorbesc? se întreabă ea.

Râde după ce spune treaba asta, dar o urmă de îngrijorare se vede pe chipul ei.

Indicaţiile de drum către vila îndepărtată sunt destul de vagi, dar Jonell rămâne calmă chiar şi atunci când se rătăceşte de două ori şi face manevre ocolite timp de o oră, pe şoseaua întortocheată care taie canionul adânc. Când în cele din urmă ajunge la vila din Malibu, trece rapid prin toate încăperile, apoi îi pune agentului imobiliar o duzină de întrebări. După cincisprezece minute, merge înapoi spre Ventura.

O oră mai târziu, se opreşte în partea de est a oraşului. Acolo, ea împreună cu mama ei deţin un mic parc de rulote, patru căsuţe şi pe colţ un magazin cu alimente şi băuturi alcoolice. Răposatul tată al lui Jonell era un om întreprinzător, care în 1964 a avut inspiraţia de a deschide un magazin de băuturi alcoolice în apropierea unor terenuri petrolifere exploatate.

Jonell se află acolo în calitate de proprietar ca să ridice chiria.

– Bună, Bob! Ce faci?

– Bine.

– Ce zici despre cum am vopsit rulota? O s-o vopsim şi pe cea de colo.

– Într-o zi o să le transformi pe toate de-aici într-o comunitate, spuse Bob.

– E deja comunitate, răspunde ea.

Jonell merge repede, dar se opreşte să schimbe câte o vorbă cu toţi cei pe care-i întâlneşte.

– Bună, Charlie, ce faci? Ţi-ai luat plasturele?

Un bătrânel aşezat într-un şezlong îşi suflecă mâneca să-i arate plasturele de nicotină.

– Am fumat timp de şaizeci şi cinci de ani, am început când aveam 15 ani, spune el. Şi-acum m-am lăsat.

– Asta-i minunat, Charlie! E extraordinar! Sunt mândră de tine. Ţine-o tot aşa.

Rulotele din tablă şi peluza cu broaşte din teracotă şi păsări flamingo din plastic pălesc pe lângă vilele din California de Sud, dar Jonell se simte la fel de bine în casa ei de aici ca şi în Malibu.

Lucrând în imobiliare, povesteşte ea, s-a tot gândit la case şi la ce înseamnă să fii proprietarul unei case atunci când nu-ţi mai trebuie o casă pentru o singură familie. Adesea îşi închipuie împreună cu unele dintre femeile „Jewelia“ cum ar fi să trăiască împreună într-o bună zi într-un parc de rulote – renovat în totalitate, desigur. În visul acesta, colocatarii împart un televizor cu ecran mare, o cadă mare de baie şi o grădină.

„În visul meu sunt şi bărbaţi, şi femei, spune ea, dar mai mult femeile rezonează la această idee. De ce ne-am muta într-un azil când putem locui cu prietenii noştri?

Jewelia se dovedeşte şi în acest sens a fi o sursă de inspiraţie. Dacă putem împărţi un colier, putem împărţi şi o proprietate imobiliară.

Supraevaluăm proprietatea. Ar trebui să punem mai mult preţ pe împărţire. Bunăstarea este individuală; împărţirea este colectivă. Noi nu suntem ceea ce deţinem. Noi suntem ceea ce facem, cei pe care-i ajutăm şi diferenţa pe care-o facem în lume. La început, grupul avea o concepţie restrânsă în ceea ce priveşte conceptul de a împărţi. Credem că împărţind renunţăm la ceva, că primim mai puţin. Dar, cu cât am împărţit mai mult colierul, cu atât mai profundă a devenit experienţa. Împărţind, am primit mult mai mult. Dacă împărţim, atunci sunt destule lucruri pe lumea asta pentru toată lumea.

A împărţi este chiar calea către fericire.“

Femeile „Jewelia“ au venit ca prietene, cunoştinţe sau străini. Au devenit ca o familie. Ca în toate familiile, personalităţile lor distincte se ciocnesc, ajungându-se şi la neînţelegeri.

Cu toate acestea, grupul este legat, a investit nu doar într-un colier strălucitor, ci şi în vieţile fiecăreia. În ultimii trei ani, femeile au ajuns să cunoască şi să ţină la familiile celorlalte. Notificări zilnice pe e-mail referitoare la succesele copiilor fiecăreia, internările mamelor lor, botezurile sau bar mitzvah ale nepoţilor. În spaţiul cibernetic împărtăşesc glume şi poveşti care le inspiră, cereri şi rugăciuni. Cer sfaturi medicale doctoriţei Roz şi i se adresează lui Jone pentru idei de design. Comunicarea constantă prin e-mail – care a atras-o pe Priscilla la primele întâlniri – le permite să participe una la viaţa celeilalte, le ajută să lase în urmă trecutul şi le sporeşte toleranţa.

Ştiu că prietenia lor va supravieţui. Nu ştiu cum vor evolua ca grup. La început n-aveau cum să preconizeze ce avea să se întâmple. Încă speră ca viitorul să le rezerve şi alte surprize. Jonell îşi închipuie un grup trans-generaţii, dublu ca mărime şi mai larg ca pătrundere. Crede că, în mare parte datorită lui Patti, pot fi o forţă şi mai mare în cadrul comunităţii.

„Jewelia ne-a făcut să îndrăznim mai mult, remarcă ea. Ca grup, suntem mult mai puternice decât suntem ca indivizi."

Printre cele mai recente fapte filantropice ale lor, grupul a adoptat-o pe Gale Levesque, o femeie de 52 de ani rămasă fără adăpost, care-şi dorea cu disperare o slujbă. Femeile i-au cumpărat un telefon mobil cu minute valabile şase luni de zile, abonament de autobuz pentru două luni şi i-au asigurat două săptămâni cazare la motelul Ocean View. Jonell a ajutat-o să-şi scrie un CV şi a condus-o cu maşina la primul interviu. Gale a obţinut slujba cu jumătate de normă şi caută încă una. Îşi zice „cea de-a paisprezecea soră".

De Crăciun, femeile „Jewelia" au descoperit că centrul de adăpost temporar al Armatei Salvării avea bucătăria goală. Maestra bucătar Dale a cerut de la centru o listă cu ceea ce-şi doreau, şi grupul a umplut dulapurile cu cratiţe, tigăi, tacâmuri şi ustensile de gătit. O placă inscripţionată „Bucătăria Jewelia" aminteşte numele colierului. Patti e în permanenţă în căutare de noi locuri din oraş unde e nevoie de ajutor. „Jewelia m-a făcut să văd mai bine ceea ce am şi ceea ce altora le lipseşte, spune ea. Acum văd diferenţa dintre a cheltui 500 de dolari pe o poşetă şi a hrăni un om fără adăpost."

Azi, colierul rareori devine subiect de conversaţie pentru femei. Dar continuă să fie parte din povestirile altora. Colierul a ajuns să aibă o viaţă şi un drum propriu.

Albert Garibay, de 57 de ani, şerif pensionat din Departamentul de Poliţie din Ventura, avea nevoie de o idee de cadou pentru aniversarea fiicei sale Jenny, care împlinea 29 de ani. A fost minunată ajutându-l s-o îngrijească pe mama ei în vârstă, aşa încât ar fi vrut să-i ofere ceva special. Ce cadou îi putea oferi, care să-i arate cât de mult o aprecia? Un CD? Deja are o grămadă de CD-uri. O bluză? Până şi el ştia că era un lucru mult prea banal. O văzuse pe Jenny absorbită de cataloagele de la Tiffany's, uitându-se la bijuterii pe care nu şi le putea permite. O auzise vorbind despre colierul cu diamante din Ventura. O văzuse cum îl fixa cu privirea la nunta Van Gundy. Urmărise povestea colierului citind fiecare cuvânt care se scrisese despre el. Niciodată nu crezuse că ar fi posibil să poarte o astfel de bijuterie, îşi închipuia Albert, dar el îşi putea imagina lucruri ce ei îi păreau imposibile, şi ceea ce el îşi imagina putea să şi transforme în realitate.

O sună pe Priscilla van Gundy, o veche prietenă, care-i fusese colegă în şcoala primară şi colegă de serviciu la închisoarea districtuală.

– Am nevoie de o favoare, spuse el.

La ora 9, de ziua de naştere a lui Jenny, Albert, soţia lui, mama lui, Priscilla şi Tom van Gundy o luară prin surprindere pe Jenny la cabinetul medical unde lucra ca asistentă.

– La mulţi ani din partea grupului Jewelia! spuse Priscilla în timp ce-i împodobea gâtul lui Jenny cu diamante. Azi e al tău!

Jenny izbucni în lacrimi. Apoi îi dădură lacrimile şi lui Albert. Ştia că găsise cadoul perfect.

Şase luni mai târziu, Jenny încă se lăuda cu cadoul primit de ziua ei.

„Ştiu că e doar o bijuterie, spune ea, dar astfel părinţii mei mi-au oferit o experienţă cu care te întâlneşti doar o dată în viaţă.“

În cealaltă parte a ţării, în Cudjoe Key, la 60 de km nord de Key West, Judi Gibbs îşi vizita vecina Mary O'Connor ori de câte ori aceasta venea în oraş.

– Ai colierul? întrebă Judi.

Vizitele celor două femei în Florida coincideau de multe ori, dar nu şi atunci când Mary purta colierul. În cele din urmă, după doi ani şi jumătate, Mary O'Connor îşi sună prietena şi vecina.

– Am colierul, anunţă ea, şi vin cu câteva dintre femei.

Judi Gibbs, de 59 de ani, fostă profesoară de contabilitate, fu atât de încântată, încât îşi chemă imediat grupul de femei, Divele Divine, să vină acasă la ea ca să le cunoască pe femeile din Ventura şi să vadă colierul lor cu diamante de aproape. Patru ore mai târziu, nouă Dive le salutară pe cele cinci femei „Jewelia". În câteva secunde de când intră în casă, Mary îşi scoase colierul de la gât.

– Ce faci? întrebă Judi.

– Mi-l scot ca să-l poţi purta tu, răspunse Mary dându-i colierul lui Judi.

– Ah, Dumnezeule! exclamă Judi, practic sărind şi alergând la oglindă şi sărind din nou. Ah, Dumnezeule! Judi se întoarse către Mary. Am crezut că-l aduci într-o casetă de bijuterii şi că o să ne uităm la el. Nici prin cap nu mi-a trecut că o să ajung să-l port! Aleargă din nou la oglindă. Trebuie să-mi schimb hainele!

Judi aleargă în dormitor să-şi schimbe cămaşa cu guler şi mâneci lungi din bumbac cu ceva decoltat, un maiou.

– Ah, Dumnezeule! spuse ea iar şi iar, alergând mereu spre oglindă, cu un zâmbet precum cel al lui Carol Channing, cea cu care ea se asemăna.

În timp ce Judi se învârtea încântată prin încăpere, Divele, cu vârste de la 50 la 82 de ani, le asaltară cu întrebări pe femeile din Ventura: „Cum funcţionează această împărţire?" „Cum strângeţi bani?" „Putem pune bazele unui grup charter?"

În cele din urmă, un colier cu diamante chiar spune ceva, nu despre avere şi statut, ci despre nevoile care depăşesc cadrul cultural şi fac legătura între generaţii, despre legăturile care transcend timpul şi spaţiul. Poate că nu avem cum să scăpăm de cultura noastră materială, dar treisprezece femei din Ventura, California, au demonstrat că-i putem da un alt sens care să ne reprezinte.

Femeile „Jewelia" au transformat un simbol al celor privilegiaţi într-un experiment cu valoare umană. Astfel ele au rescris povestea dorinţei.

MULŢUMIRI

Mulţumesc agenţilor David Kuhn şi Lisa Bankoff pentru această colaborare; editorului Susan Mercandetti pentru că a gândit structura povestirii; locuitorilor intervievaţi din districtul Ventura pentru timpul acordat cu generozitate; lui Michael Parrish pentru că mi-a oferit sfaturi nepreţuite; lui Jane Ferry care m-a sprijinit şi mi-a dat un feedback sincer; Dinei Pielaet care a făcut nişte fotografii minunate; Marthei Baker pentru că a editat cu fler şi introspecţie; iar lui Abigail Plesser pentru că s-a îngrijit de manuscris pe tot parcursul procesului de producţie.

CUPRINS